

A PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: a Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde Nevelőtestülete
8799 Pakod, Csány László utca 2.

*„Beszélj velem úgy, mintha felnőtt lennék!
Játssz velem úgy, mintha gyerek lennél!
Bízz bennem! Adj nekem feladatot,
majd meglátod, milyen ügyes vagyok!
Úgy gyönyörködj a fiatalokban,
mint akik téged folytatnak majd!
De ne a magad vágyait, emlékeit álmodd
újra bennük: ne kényeztesd, ne ünnepeled, ne
szidd,*

*inkább szeresd, érdemük szerint becsüld
meg őket!
Légy okos ellenállás, jó gát, tiszta meder,
hogy növekedjenek, mint súly alatt a pálma,
hogy önerejükkel törhessenek utat
maguknak,
s ne nyelje el őket lápok iszapja,
sivataghomok!”
Dávid Rózsa*

Hatályos: 2025. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés.....	7
	Az óvoda jellemző adatai	7
	A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde bemutatása	7
II.	AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEI.....	9
II. 1.	Cél	9
II. 2.	Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk	9
II. 3.	A rehabilitáció általános célja.....	10
II. 4.	A rehabilitáció fő területei.....	10
II. 5.	Intézményünk nevelési alapelvei, melyek meghatározzák nevelési filozófiánkat.....	10
II. 6.	Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programjának rendszerábrája	12
III.	Óvodakép, gyermekkép	13
III. 1.	Óvodakép.....	13
III. 2.	Gyermekkép.....	14
III. 3.	Pedagóguskép, dajkakép.....	15
IV.	Az óvodai nevelés feladatai	17
IV. 1.	Az óvodai nevelés általános feladatai.....	17
IV. 1. 1.	Az egészséges életmód kialakítása	17
	Az egészségfejlesztés területei:	18
	Egészséges táplálkozás	18
	Mindennapos testnevelés, testmozgás.....	19
	Személyi higiéné	20
	Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása:	21
	Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez	21
	vezető szerek fogyasztásának megelőzése	21
	A bántalmazás, erőszak megelőzése	22
	Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	24
	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	24
IV. 1. 2.	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	25
	A befogadás	27
	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	29
	Az értékelés és jutalmazás:	31
	A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére	32
IV. 1. 3.	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	33
V.	Az óvodai élet tevékenységformái.....	36
V. 1.	A játék	36
V. 2.	Verselés mesélés.....	39
	V. 2. 1. A képességfejlesztés lehetőségei mese- és vershallgatás alkalmain.....	41
V. 3.	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc.....	42
	V. 3. 1. A képességfejlesztés lehetőségei ének-zene, énekes játék, gyermektánc alkalmain	44
V. 4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	46

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

V. 4. 1. A képességfejlesztés lehetőségei rajzolás, festés, mintázás, kézimunka alkalmain.....	48
V. 5. Mozgás.....	50
V. 5. 1. Tartalma:	51
V. 5. 2. Testséma fejlesztés.....	52
V. 5. 3. Vízhez szoktatás, úszásoktatás:.....	56
Az úszás egészségügyi előnyei:.....	57
Az úszás mentális és szociális előnyei:.....	57
Az úszásoktatás hosszútávú előnyei:	58
V. 6. A külső világ tevékeny megismerése.....	59
V. 6. 1. Környezetismeret	60
V. 6. 2. Környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása	61
V. 6. 3. Állatvédelem.....	61
V. 6. 4. Környezetünk mennyiségi, formai és téri viszonyai.....	62
V. 6. 6. A képességfejlesztés lehetőségei a külső világ tevékeny megismerése során.....	63
V. 7. Munka-jellegű tevékenységek.....	65
V. 7. 1. Munkafajták.....	66
Önkiszolgálás:.....	66
Naposság:.....	66
Kerti munka:	66
Alkalomszerű megbízatások:	66
V. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	68
VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei	71
VI. 1. Személyi feltételek.....	71
VI. 2. Tárgyi feltételek	73
VI. 3. Az óvodai élet megszervezése	73
VI. 3. 1. Napirend.....	74
VI. 3. 2. Hetirend	75
VI. 3. 3. Ünnepek és hagyományok.....	75
VI. 4. Az óvoda kapcsolatai.....	77
VI. 4. 1. Óvoda-Fenntartó.....	77
VI. 4. 2. Óvoda-bölcsőde.....	77
VI. 4. 3. Óvoda-óvoda kapcsolata	78
VI. 4. 4. Óvoda-család kapcsolata	78
Beiratkozás, nyílt nap:	78
Napi kapcsolattartás.....	78
Szülői értekezlet	79
Fogadó óra	79
Szülőkkel együtt szervezett programok, kirándulások.....	79
Kapcsolattartás várható eredményei:	79
VI. 4. 5. Óvoda-iskola kapcsolata	79
VI. 4. 6. Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:	80

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

VII. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	81
VII. 1. Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:	82
A rehabilitáció általános célja:	83
A rehabilitáció fő területei:	83
VII. 2. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárásrend.....	83
VIII. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	85
VIII. 1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése	87
VIII. 1. 1. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az óvodában.....	88
VIII. 1. 2. Az óvodai szociális segítő.....	88
VIII. 1. 3. A gyermekvédelmi munka várható eredményei.....	89
IX. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	90
X. Jogszabályi háttér.....	92
XI. Záró rendelkezések	93
XI. 1. A Pedagógiai Program hatályba lépése.....	93
XI. 2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata.....	93
XI. 3. Az intézményben működő egyeztető fórum nyilatkozata	93
Legitimációs záradék	94
XII. Mellékletek	95
XII. 1. A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde bölcsődei egységének Szakmai Programja.....	95
I. Bevezetés	96
I. 1. A mini bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok és irányelvek	97
I. 1. 1. Jogszabályok	97
I. 1. 2. Szakmai irányelvek, módszertani levelek:	98
II. Intézményünk bemutatása.....	99
II. 1. Adatok.....	99
II. 2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	99
II. 2. 1. Bölcsődei felvétel szabályai (az 1997. évi XXXI. törvény 43. § és a 15/1998. NM rendelet 42. § alapján).....	100
A bölcsőde felvételi körzete:.....	100
A felvétel alapelvei:.....	100
Az ellátás igénybevételének módja	101
II. 3. Személyi és tárgyi feltételek.....	102
II. 3. 1. Személyi feltételek	102
Kisgyermeknevelőnktől elvárt magatartás, attitűd	103
A bölcsődei dajka	104
II. 3. 2. Tárgyi feltételek	105
Csoportszoba.....	105
Gyermeköltöző.....	106
Gyermek fürdőszoba	106
Játszókert	106
II. 3. 3. A bölcsődei élet megszervezése	106

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer.....	106
Gyermekcsoportok szervezése	107
Napirend	107
Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása	109
II. 4. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja	110
II. 4. 1. Bölcsődén belüli együttműködés.....	110
II. 4. 2. Szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formái.....	110
A családlátogatás.....	110
Beszoktatás (adaptáció) -szülővel történő fokozatos beszoktatás.....	110
Napi kapcsolattartás.....	111
Egyéni beszélgetés	111
A szülőcsoportos beszélgetések	112
Szülői értekezlet.....	112
Indirekt kapcsolattartási formák.....	112
II. 4. 3. Az ellátáson kívüli együttműködések.....	113
Kapcsolatunk az óvodával	113
Kapcsolatunk a Szociális, Család - és Gyermekjóléti Központtal	113
Kapcsolatunk az egészségügyi intézményekkel	114
Kapcsolatunk a gyermekélelmezéssel.....	114
Együttműködés a Kormányhivatallal.....	115
Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakszolgálattal.....	115
Kapcsolat az ÁNTSZ munkatársával.....	115
Kapcsolat a Fenntartóval.....	115
III. A bölcsődei ellátásunk célja, feladata, alapelvei	116
III. 1. Programunk.....	116
III. 1. 1. Az egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása	116
III. 1. 2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése	117
III. 1. 3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	117
III. 1. 4. Az esélyegyenlőség biztosítása, az inkluzív nevelés megvalósítása	117
III. 2. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	117
III. 2. 1. A család rendszerszemléletű megközelítése	117
III. 2. 2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása	118
III. 2. 3. A családi nevelés elsődleges tisztelete	118
III. 2. 4. A kisgyermeki személyiség tisztelete.....	119
III. 2. 5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	119
III. 2. 6. A biztonság és a stabilitás megteremtése.....	119
III. 2. 7. Fokozatosság megvalósítása.....	120
III. 2. 8. Egyéni bánásmód érvényesítése.....	120
III. 2. 9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	120
III. 2. 10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	121
III. 3. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	121

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

III. 3. 1. Gondozás.....	122
III. 3. 2. Játék	122
III. 3. 3. Mondóka, ének, zene.....	122
III. 3. 4. Vers, mese	123
III. 3. 5. Alkotótevékenység.....	123
III. 3. 6. Tanulás	124
III. 3. 7. Egyéb tevékenységek	124
III. 4. Kiemelt szakmai célkitűzéseink	125
III. 4. 1. Nyelvelsajátítás, kommunikációs képességek megszerzése	125
III. 4. 2. A környezetünk tevékeny megismerése	126
III. 4. 3. Mozgás.....	128
IV. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	130
IV. 1. A gyermekek jogai	130
IV. 2. A szülők jogai és kötelességei.....	130
IV. 3. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	131
V. Szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása	133
VI. A mini bölcsőde Szakmai Programjának mellékletei.....	134
VI. 1. Megállapodás bölcsődei ellátás (gyermekek napközbeni ellátása) igénybevételéről	134
VI. 2. Bölcsődei felvételi kérelem.....	137
VI. 3. Munkáltatói igazolás keresőtevékenységről.....	138
(bölcsődei ellátás igénybevételéhez)	138

I. Bevezetés

Az óvoda jellemző adatai

<u>Az óvoda neve:</u>	Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde
<u>címe:</u>	8799 Pakod, Csány L. u.2.
<u>telefonszáma:</u>	+36-30/343-90-91
<u>Az óvoda fenntartója:</u>	Pakod Község Önkormányzat Képviselőtestülete
<u>címe:</u>	8799 Pakod, Csány L. u. 2.
<u>Az óvodai csoportok száma:</u>	1
<u>Férőhelyek száma:</u>	25 fő
<u>Bölcsődei csoportok száma:</u>	1
<u>Férőhelyek száma:</u>	7 fő

A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde bemutatása

A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde 1974 óta - 50 éve működik jelenlegi helyén. 2007-ig önálló intézmény volt, majd egy 6 éves összevonást követően 2013-tól lett ismét önálló, önkormányzati fenntartású szervezeti egység. 2017-ben az egyik csoport átalakítása után nyitotta meg kapuit a minibölcsőde, ettől kezdve 1-1 óvodai és bölcsődei csoporttal működünk. A minibölcsőde 7 férőhelyes, 20 hetestől 3 éves korig biztosítja a kisgyermek gondozását, nevelését. Jelenleg teltházzal működik, a nevelési évre a felvétel áprilisban történik, de a szabad férőhelyek függvényében folyamatos a felvétel. Az óvodai csoport heterogén, a 3-6/7 éves kor közötti gyermekek nevelése a vegyes csoportban történik. Az átlagos gyermeklétszám 20-25 között változik.

Óvodánkban a nevelési feladatokat 2 fő pedagógus I. besorolású, felsőfokú végzettséggel rendelkező óvodapedagógus látja el. Munkájukat 1 fő szakképzettséggel rendelkező óvodai dajka segíti. A bölcsődei egységben a kisgyermek nevelését 1 fő középfokú szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő látja el, akit 2026. december 31-ig határozott idejű szerződéssel 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő helyettesít. Munkájukat 1 fő teljes állású és 1 fő félállású bölcsődei dajka segíti.

A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde integráló intézmény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához, fejlesztéséhez utazó gyógypedagógusok nyújtanak szakmai segítséget.

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

Bölcsődei és óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára biztosítja az egyenlő hozzáférést, az intézmény nem ad helyt az előítéletek kibontakozásának. Figyelembe vesszük, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, de fontosnak tartjuk a családokkal való szoros, segítőkész együttműködést. Igyekszünk figyelembe venni a szülők kéréseit.

Célunk, hogy élményeken alapuló, játékos tevékenységeken keresztül megvalósuló, szeretetteljes nevelést nyújtsunk gyermekeinknek. Az egyéni képességek figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával a környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyermekek nevelését tartjuk fontosnak.

Törekszünk rá, hogy intézményünk olyan hely legyen, ahol a gyermekek jól és biztonságban érzik magukat, ahol elegendő idő, tér és közös élmény áll rendelkezésükre, hogy a különféle tevékenységekben maximálisan kiteljesedhessenek.

Derűs, támogató légkör kialakításával és nyitott, ember- és értékcentrikus hozzáállással várjuk a hozzánk érkező gyermekeket és családjaikat.

A Pedagógiai Program elkészítése során figyelembe vettük a törvényi szabályozásokat, szakmai helyzetelemzést, partneri elvárásokat és pedagógiai hagyományainkat.

Nevelőmunkánk fontos eleme a játék és játékoság, amely a gyermekek legalapvetőbb tevékenységi formája is: értelmet fejlesztő, közösségi életre, erkölcsi magatartásra előkészítő tevékenység, mely a gyermeket fokozatosan, de különösen az óvoda utolsó évében az iskolai nevelésre-oktatásra készíti fel, ami az óvodai nevelés kiemelt jelentőségű feladatai közé tartozik. A Pedagógiai Programunk figyelembevételével, a helyi sajátosságaink és az óvoda arculatát figyelembe véve alkottuk meg nevelőmunkánk kiemelt feladatait:

- ✓ az egészséges életmód alakítása
- ✓ mozgás, testi nevelés
- ✓ környezeti nevelés és környezettudatos szemléletformálás

Intézményünk fontosnak tartja, hogy a gyermekek szülei az óvodába lépés pillanatától kezdve ismerjék az óvoda Pedagógiai Programját, az abban foglaltakat elfogadják és megvalósítását támogassák.

II. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEI

II. 1. Cél

Harmonikus, kiegyensúlyozott, toleráns, békeszerető, békére törekvő, egészségesen élő, egymást megértő és segítő, alkalmazkodó, a szépséget felismerő, a tudást megbecsülő, a tanulást és munkát kedvelő, a természetet szerető, ápoló és védő, általános emberi és saját specifikus értékekkel bíró, önálló gondolkodásra, döntésre, cselekvésre képes, boldog gyermekek nevelése. Szívesen járjanak hozzánk és jól érezzék magukat az óvodánkban.

A családi nevelést kiegészítve a különböző szociális háttérrel érkező óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével. A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása a játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Sajátos nevelési igényű gyermekek (alapító okirat alapján) inkluzív nevelése, gyógypedagógusok irányításával, a családdal történő szoros együttműködéssel.

II. 2. Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk

- ✓ Szeretet
- ✓ Elfogadás és tisztelet
- ✓ Bizalom
- ✓ Egészséges életmód
- ✓ Anyanyelvi kultúra
- ✓ Tudás
- ✓ Viselkedés kultúra
- ✓ Rendszeretet
- ✓ Esztétikai érzék
- ✓ Természetvédelem-környezettudatosság
- ✓ Városunk kulturális értékei
- ✓ Hagyományok

II. 3. A habilitáció általános célja

- ✓ A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- ✓ A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- ✓ Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

II. 4. A habilitáció fő területei

- ✓ az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás- fejlesztése
- ✓ a motoros készségek fejlesztése
- ✓ a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- ✓ a szociális készségek fejlesztése
- ✓ a kognitív készségek fejlesztése
- ✓ az önellátás készségeinek fejlesztése

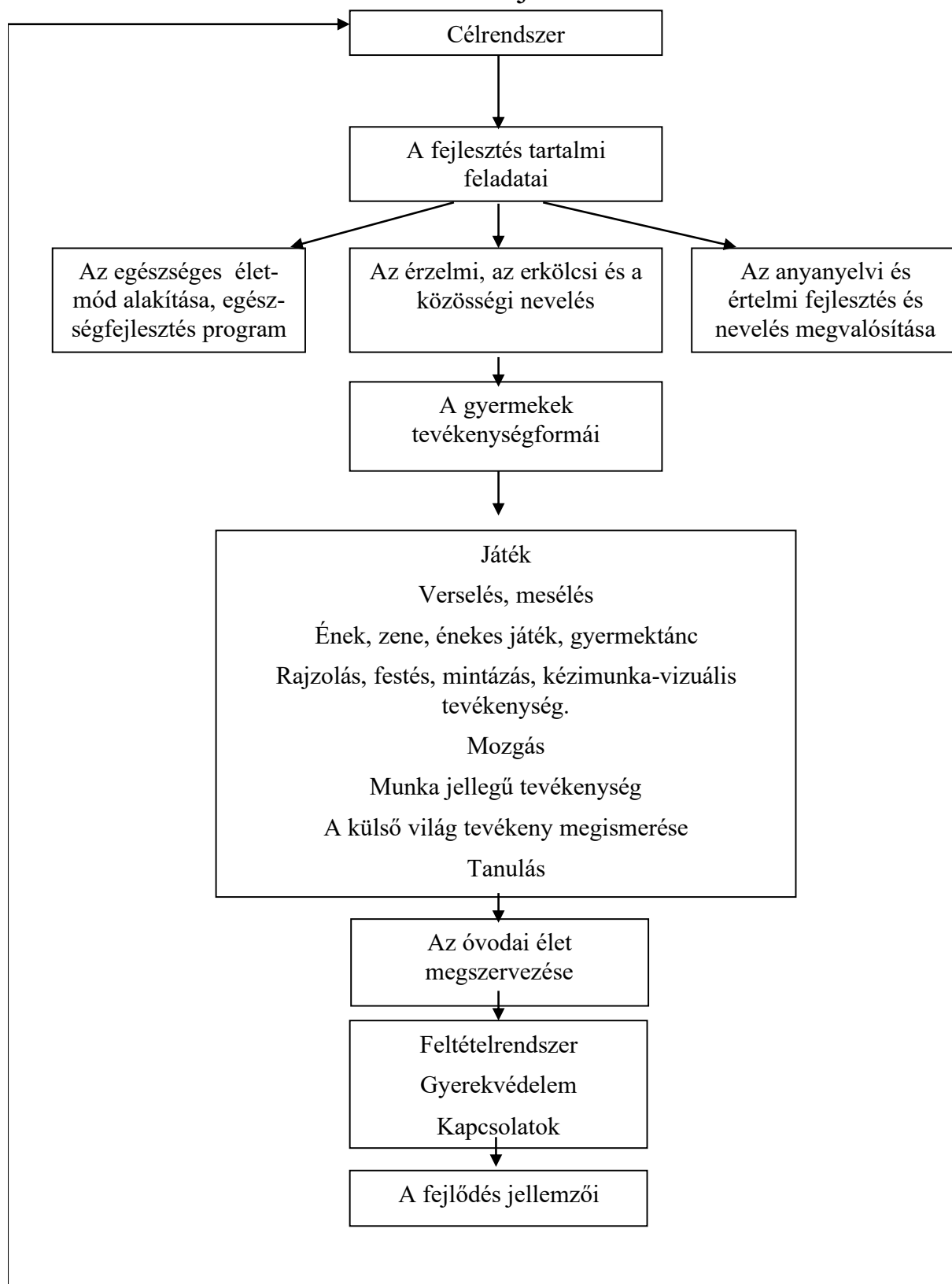
II. 5. Intézményünk nevelési alapelvei, melyek meghatározzák nevelési filozófiánkat

- ✓ a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, óvodai nevelésünk a családi élet kiegészítésére törekszik;
- ✓ nevelésünk a személyiség teljes kibontakoztatására, emberi jogok tiszteletben tartására és erősítésére irányul;
- ✓ az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- ✓ a gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- ✓ intézményünk gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét;

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ az óvodai és bölcsődei nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, szem előtt tartva a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűdöt, valamint a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segítő elveket;
- ✓ a hátrányos megkülönböztetés tilalmát tiszteletben tartjuk;
- ✓ az intézményünkben kialakult pedagógiai értékeink megőrzésére törekszünk;
- ✓ valljuk, hogy valódi tudás az, amit a gyermek maga fedez fel, és önkéntes cselekvésen keresztül tapasztal meg;
- ✓ előtérbe helyezzük a komplexitást, törekedve arra, hogy a gyermekeink megszerezzék az iskolába lépéshez szükséges érettséget;
- ✓ az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai és bölcsődei nevelés egészét;
- ✓ a kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják kiemelt figyelmet igénylő társaikat, a gyengébbhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik;
- ✓ megteremtjük a kisiskolás korba való átlépés belső pszichés feltételeihez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését;
- ✓ fontos számunkra az inkluzív-, az integrált, a multikulturális vagy interkulturális gyermekek nevelését támogató szemlélet.

II. 6. Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programjának rendszerábrája

III. Óvodakép, gyermekkép

III. 1. Óvodakép

Tudjuk, hogy a gyermek a jövő életünk záloga. Tudjuk, hogy a szülők, a családok legféltebb „kincsüket” bízzák ránk. Tudjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Óvodánk kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be, vagyis törekszünk a családi élet kiegészítésére, erősítve a szeretetteljes, otthonosságot sugárzó, értő, figyelő kapcsolatot. Tudjuk, hogy legfontosabb partnerünkkel a családdal karöltve vagyunk képesek céljainkat elérni, feladatainkat megvalósítani. Törekvéseink mondhatni közösek, ezért a család nevelési elveit alapul véve, olyan kölcsönös tiszteleten, elfogadáson alapuló kapcsolatot kívánunk kialakítani, amely alapja a gyermekek fejlődésének, fejlesztésének. Nyitottak vagyunk az együttműködésre, a segítségnyújtásra, ennek érdekében fontosnak tartjuk a kölcsönös bizalmat és tiszteletet, mely a jó kapcsolat alapja is egyben.

Intézményünk alapvető funkciója:

- ✓ óvó- védő
- ✓ szociális
- ✓ nevelő és személyiségfejlesztő

Nevelőmunkánkban nagy figyelmet fordítunk a gyermekekre egyénileg odafigyelő, differenciált fejlesztésre, felzárkóztatásra, a tehetségigérek kibontakoztatására is. Óvodai és bölcsődei nevelésünk célja, hogy elősegítse a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlődését, a hátrányok csökkentését egyéni és életkori sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására.

Az együttműködés, elfogadás és sokoldalúság jellemzi nevelőközösségünket, mely segíti az inkluzív és differenciált nevelést, a hátrányok leküzdését és a tehetségigérek felfedezését. Ahhoz, hogy a pedagógiai programunkban kitűzött céljainkat és feladatainkat megvalósítsuk, hivatástudatunknak megfelelően a legmagasabb szinten biztosítani tudjuk a hozzánk járó gyermekeknek a nevelést, szakmai tudásunkat folyamatosan bővítenünk kell.

Gyermekeink számára törekszünk esztétikus, meleget sugárzó, szeretetteljes, biztonságos környezetet kialakítani. Minden gyermekünket az elfogadás, a tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Pedagógiai programunkkal olyan értékeket szeretnénk átadni, melyben minden partnerünk jól érzi magát, ezáltal aktív részese a megvalósításnak.

Óvodánk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja irányelveit figyelembe véve biztosítja a nemzetiségi családok számára az önazonosságuk megőrzését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Tiszteletben tartjuk kulturális sokféleségüket.

III. 2. Gyermekkép

Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvoda kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.

Jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarati tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája.

Hiszünk abban, hogy 3 éves kortól az iskolába lépésig érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. Programunk az óvodáskorra

egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A cselekvéssel szerzett tapasztalatok, érzelemmel dús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. A kisgyermek ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott és közben van hova visszakapcsolnia azokat. Erkölcsi, esztétikai értékrendszere kialakul, a szükségletek további cselekvésre készítetik. Gyermekközpontú nevelésünk ezáltal gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermekeknek. Célunk a gyermekek természetes megnyilvánulásaira, egyéni és életkori sajátosságaira építve tudatosan átörökíteni, közvetíteni az örök emberi értékeket. A gyermeknek a játék – mint fő tevékenységi forma – örömet és boldogságérzetet ad, melyben jól ötvözhető a természetszeretet, a néphagyományápolás és a művészeti nevelés.

III. 3. Pedagóguskép, dajkakép

Az óvodapedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára és egyben modellként is szolgál. Mintaként vannak jelen az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak is és a gyermekeket nevelő felnőttek összehangolt, egymást segítő, támogató munkája járul hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodapedagógusainkat jellemezze:

- ✓ tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait;
- ✓ azonosul az intézményi célokkal, a feladatokat megvalósítja;
- ✓ magas szintű hivatástudat;
- ✓ hitelesség, tapintat, tolerancia, együttműködés, empátia, segítőkészség;
- ✓ anyanyelvi és kommunikációs magatartása modell értékű;
- ✓ etikus magatartást „tanúsít”, titkokat megőriz;
- ✓ kölcsönös tiszteleten alapuló kollegiális kapcsolat ápolása, fenntartása;
- ✓ tiszteletben tartja, tolerálja, elfogadja kollégái és a családok különbözőségeit;
- ✓ folyamatos önképzés, továbbképzés és a megújulni tudás vágya;
- ✓ az intézményi értékeket megbecsüli és mások számára hitelesen közvetíti.

Dajkáinkat jellemezze:

- ✓ tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait;
- ✓ képes azonosulni nevelési elveinkkel, céljainkkal, módszereinkkel;
- ✓ munkájával partnere és támogatója az óvodapedagógusnak, törekszik az összhangra;

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE

PAKOD Csány László u. 2.

OM-azonosító: 202565

Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ együttérző, toleráns, befogadó, együttműködő, segítőkész, tapintatos;
- ✓ törekszik a modell értékű kommunikációra;
- ✓ etikus magatartást „tanúsít”, titkokat megőriz;
- ✓ tisztességes kollegiális kapcsolat ápolása, fenntartása;
- ✓ tiszteletben tartja, elfogadja, megérti a kollégák és a családok különbözőségeit;
- ✓ feladatait lelkiismeretesen, körültekintően végzi el, tiszta, higiénés, biztonságos környezetet teremt, biztosít;
- ✓ tájékozott legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési módszereit illetően;
- ✓ az óvodapedagógus irányítása mellett a napirend és a hetirend alapján tevékenyen részt vesz a csoport életében és az óvodai programokon, rendezvényeken;
- ✓ magatartása példamutató és ezzel ő is hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez;
- ✓ rendelkezik a dajkai munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciákkal.

IV. Az óvodai nevelés feladatai

IV. 1. Az óvodai nevelés általános feladatai

- ✓ egészséges életmód alakítása
- ✓ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- ✓ az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

IV. 1. 1. Az egészséges életmód kialakítása

Célunk a gyermek szükségleteinek kielégítése, mely hozzájárul egészségük védelméhez, jó közérzetükhöz és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.

Feladataink:

- ✓ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- ✓ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- ✓ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- ✓ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- ✓ életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- ✓ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- ✓ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- ✓ megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztés területei:

- ✓ egészséges táplálkozás
- ✓ mindennapos testnevelés, testmozgás
- ✓ személyi higiéné
- ✓ testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- ✓ a bántalmazás, erőszak megelőzése
- ✓ baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- ✓ Szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként legalább egy-két gyümölcs- és zöldségnapot szervez.
- ✓ Tanácsot ad szükség esetén (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- ✓ Óvodai napirend keretében ismerteti meg a dajkákkal együttműködve a gyerekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést örömtelivé teszi, jó hangulatot teremt az ételek elfogyasztásához.
- ✓ Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolja be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek), játékos alkalmat teremt arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- ✓ A nevelési év során legalább 2 alkalommal lebonyolítja az egészséges táplálkozást népszerűsítő szervezett tevékenységet az 5-7 évesek körében.

- ✓ A nagycsoportos gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Megismerteti a gyermekeket gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgat a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszi még vonzóbbá a gyermekek számára.
- ✓ Az étkezések során előforduló minden féle tejterméket megkóstoltat a gyerekek. Beszélget a tej fontosságáról miért fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.
- ✓ A gyermekek számára eddig ismeretlen ételek bemutatása, elfogadtatása, új ízekhez szoktatás, játékos alkalmak szervezése arra, hogy egyszerűbb ételek elkészítésének részesei legyenek.
- ✓ Az eltérő étvágyak tiszteletben tartása, törekvés a szélsőségek csökkentésére. Az közétkeztetési törvény által kiszabott ételek kiosztása alapján, törekszik arra, hogy azt a gyermekek el is fogyasszák, így a szükséges forrásokhoz hozzájussanak.
- ✓ A mindenkori folyadékszükséglet biztosítása folyamatosan. A kulturált étkezés szokássá alakítása: életkortól és fejlettségtől függően, étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használatának, helyes testtartás, étkezési technikák megismertetése (töltés, mérés), esztétikus terítés biztosítása (önkiszolgálással, naposi munkával), igény kialakítása a környezet rendjének megóvására.
- ✓ Értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében amennyiben szükséges az étkezéshez kapcsolódó speciális gondozási feladatok ellátása a szakember irányítása alapján.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése.
- ✓ Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- ✓ Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron, esetleg öltöző).
- ✓ Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

- ✓ Időjárástól függően (kivétel: köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén, vihar riasztás) napi 1-3 (nyár) órát levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- ✓ A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak). Szükség esetén naptejet használ a gyermekeken, árnyékba szervezi a tevékenységeket, hűsítő lemosást végez.
- ✓ Beszéd fogyatékos és értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében specialitások lásd mozgás tevékenység fejezetben.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Tisztálkodás:
 - A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
 - Állandó feladatok: (gyakoribb megbetegedések járványok idején): zsebkendő használata, kézmosás (tüsszentés után is!), szájhigiéné, kellő folyadék biztosítása, fertőtlenítést a dajkával elvégezteti.
- ✓ Öltözködés:
 - Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a gyermek saját polcán. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása. A ruhák fel – levételének helyes sorrendjének, és azok épségének megóvása, tárolási rend kialakítása.
- ✓ Pihenés:
 - Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi, biztosítja a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. elő szóban megnyugtató mesével,

énekekkel, zenehallgatással (max. 10 perc időtartamban a szomszédos csoport zavarása nélkül), testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja (minimum 1 óra ágynyugalom szükséges). Az ágyneműről és annak tisztításáról az intézmény gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása:

- ✓ A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével. A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente egyszer tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felmérése alapján a beszédhibás gyermekek logopédiai ellátásában közreműködik. A Szakértői Bizottság pszichológusával, gyógypedagógusaival kapcsolatot tart, aki évi rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális terápiára fogadja őket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

Beszéd fogyatékos gyermekek esetében fokozott figyelmet kell fordítani a tevékenységhez kapcsoló szókinccs kialakítására, kommunikációs helyzetek fejlesztő kihasználására. Más SNI gyermekek esetében a mentális és testi komfortérzet optimális megteremtése kiemelten fontos, megfelelő egyéni megsegítéssel.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazza:
 - Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.

- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémenyek füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

A bántalmazás, erőszak megelőzése

A WHO definíciója: „A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

- ✓ **Elhanyagolást** jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, értelmi, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.
- ✓ **Érzelmi elhanyagolást** jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

- ✓ **Fizikai elhanyagolást** jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.
- ✓ A **gyermekbántalmazás** azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.
- ✓ **Fizikai bántalmazás** az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)
- ✓ Az **érzelmi bántalmazás** azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem-, és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.
- ✓ Közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel,

intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól (gyermekvédelmi felelősön keresztül).

- ✓ A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- ✓ A szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazza az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.
- ✓ SNI gyermekek esetében az érdekvédelmi tevékenységeknek szerepe kiemelkedő, az esetlegesen előforduló tünetek azonnali kivizsgálása, jelzése a szakemberek irányába.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint - szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismerteti a következő védő-óvó előírásokat.
- ✓ Védő-óvó előírás:
 - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás, - a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások, - a tilos és az elvárható magatartásforma.
 - A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismerteti. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
 - Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz a főbejáratnál lévő szekrényben található.)
 - A csoportszoba berendezéseit, eszközeit csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után veszi használatba, állapotukat folyamatosan ellenőrzi, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.
 - SNI gyermekek különösen veszélyeztetettek e területen, fokozott figyelemmel kell segíteni napi tevékenységeiket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A gyerekek figyelnek saját külsejükre, ruházatuk rendezettségére.

- ✓ Igényükké válik a higiénias szabályok betartása.
- ✓ Önállóak: a tisztálkodásban, a tisztálkodási és egyéb higiénias eszközök megválasztásában és használatában, önkiszolgáláskor, mindennapi szükségleteik kielégítésében, a kimerített étel mennyiségének megítélésében, a hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- ✓ Megfelelően használják: az evőeszközöket, egyéb eszközöket, a környezetük tisztántartására szolgáló eszközöket. Tudnak: cipőt fűzni, kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni.
- ✓ Ismerik: a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel a tisztaságra), a zsebkendő használat módját, szükségességét, ruházatuk tisztántartási lehetőségeit, a rendetlenség megelőzését, a rendetlenség megszüntetésének módjait, alakulóban környezettudatos magatartásuk, az egészségfejlesztés szempontjait.
- ✓ Szívesen kezdeményeznek mozgásos játékokat, szívesen vesznek részt benne.

IV. 1. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmek irányítják a kisgyermek szinte minden megnyilvánulását, ezért arra törekszünk, hogy a gyermekeket óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Az óvodás gyermekben igen erős az érzelmi kötődés személyekhez, tárgyakhoz, helyzetekhez. Az óvodapedagógus, mint modell, alapjaiban érinti érzelmeit. A köztünk és a gyermekek között létrejött érzelmi kötődés a csoport egészére gyakorolt befolyás leghatékonyabb eszköze.

Érzelmi kapcsolat szükséges ahhoz is, hogy elvárásainkat megértse, befogadja. Fontos az érzelmek dominanciája, a kudarcok feldolgozása, a félelmek és szorongások feloldása: óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, gyermek-dajka között. Az óvodánkban dolgozó felnőttek empátiás készségének meglétét, fejlesztését fontosnak és szükségesnek ítéljük meg, mert általa a gyermekek és az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi.

A társadalmi és egyéni értékek alakulása a nevelés folyamatában szokástól szokásig vezet: az érzelmeken, az akarati cselekvéseken át az értékes erkölcsi szokásokhoz, normákhoz. A gyermek így megtanul igazodni a változó világhoz, képessé válik az „új” szeretetére, a feladatok, döntések megfogalmazására, elfogadására. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermekek erkölcsi

tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, normarendszerének megalapozása. feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvodai élet során segítenünk kell a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és teret kell engednünk önkifejező törekvéseinek. Arra neveljük gyermekeinket, hogy elfogadják és megértsék az emberek másságát, különbözőségét. A gyermekek nyitottságára építünk, hozzásegítve ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a hazaszeretetet, a szülőföldről és a családhoz való kötődés alapja.

Célunk:

- ✓ szeretettel teli, derűs, otthonos légkör megteremtése, melyben a gyermekeknek élmény együtt lenni, tevékenykedni;
- ✓ közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás alakítása – mások megbecsülése, hagyományok tisztelete, erkölcsi értékek közvetítése;
- ✓ érzelmi hatások segítségével a természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, környezettudatos magatartásra az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására nevelés;
- ✓ családi nevelést kiegészítve, helyes viszony kialakítása önmagával és az őt körbevevő szűkebb és tágabb társadalmi és természeti környezettel - szokás és normarendszer.

Feladataink:

- ✓ óvodapedagógus, dajka és gyermek harmonikus, bensőséges kapcsolatának erősítése;
- ✓ mintát közvetíteni a befogadó nevelés érdekében - egyéni sajátosságok, különbözőségek tiszteletben tartása, elfogadása – differenciált nevelés, multikulturális nevelés;
- ✓ kihasználni a szokás és normarendszer megalapozását segítő lehetőségeket a mindennapokban;
- ✓ közös élményekre épülő tevékenységek megszervezésével biztosítjuk a közösségi magatartás fejlődését, a másokra figyelmet, kortárs kapcsolataik alakulását;
- ✓ a természetes szükségletekre építve megismertetjük őket a társas érintkezési formákkal, konfliktuskezelési módokkal és oldjuk a felmerülő feszültségeket, gátlásokat, szorongásokat;
- ✓ fejleszteni erkölcsi (együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, segítőkészség) és akarat (önállóság, önfegyelm, kitartás, feladattudat, szabálytudat) tulajdonságaikat;

- ✓ pozitív viselkedési formák alakítása – egyén és csoport, egyén és egyén között együttműködésre építve;
- ✓ nemzeti ünnepekhez való pozitív viszony alakítása;
- ✓ családi értékek tiszteltben tartása;
- ✓ az óvoda valamennyi dolgozója mutasson példát kommunikációjával, modell értékű bánásmódjával, viselkedésével a gyermekek és a szülők számára egyaránt;
- ✓ a pozitívumokra épülő differenciált fejlesztő értékelés előnyben részesítése a személyiségük fejlődése érdekében;
- ✓ a nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, közösségbe való beilleszkedés segítése;
- ✓ együttműködő szerep az ágazati jogszabályokban meghatározott szakemberekkel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

A befogadás

Cél:

- ✓ A szülők megnyerése az együttnevelés érdekében.
- ✓ Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.
- ✓ Megkönnyíteni a szülőktől való elválást, biztosítani a folyamatosságot a bölcsödéből érkezőknél.
- ✓ Megismertetni a gyerekeket új környezetükkel, miközben érzelmi bázist találnak bennünk, óvónőkben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A gyermekek biztonságsszükségletének, és érzelmi alapigényének kielégítése érdekében már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások, élmények biztosítása, folyamatos befogadás.
- ✓ Az óvónők és szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.
- ✓ Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad a szülőknek. Bemutatja az óvodai nevelés törekvéseit. Megbeszéli az óvodakezdés ütemezését, ismerteti, hogy kit, mely napokon hoznak be először az óvodába. Megbeszéli az átadás, befogadás, búcsúzás körülményeit is. Ezzel a szülők előkészítő munkáját támogatja.

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ A csoport pedagógusai közösen készülnek az új gyermekek fogadására: a csoportszobák berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása.
- ✓ Családlátogatást végez, vagy „játszó-ismerkedő” délelőttöt szervez a nevelési évet megelőzően.
- ✓ A csoport feltöltése során követi az alábbi sorrendet: először a bölcsődéből jövő gyerekeket fogadja. Utánuk érkeznek a családból jött gyerekek, hogy őket már egy nyugodtabb, összeszokottabb csoport tudja fogadni. A családi környezetből érkező gyerekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos, mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével.
- ✓ A vegyes csoportokba már járó gyermekeket felkészíti az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezteti, hogy várta már, és örül az érkezésének. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy pozitív érzelmi hatások ériék őket már az előzetes óvodalátogatásuk során is.
- ✓ Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze az első pillanattól.
- ✓ A „szülő beszoktatás” során a gyermek eddigi fejlődési jellemzőit megismeri, a szülő tájékoztatása alapján. Az elválást megkönnyíti azzal, hogy addig itt maradhat a biztonságot nyújtó hozzátartozó, amíg a körülmények ezt igénylik. Szeretetteljes óvónői magatartással, fokozott törődéssel, az egyéni bánásmód érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Engedi, hogy a gyerekek szívükhöz nőtt kedves holmit-alvós tárgyat magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadja.
- ✓ Barátságának elfogadtatása által az óvodai élet megkedveltetésére törekszik.
- ✓ Közös játékokat, élményeket és tevékenységeket biztosít, amelyekben szívesen vesznek részt az új gyermekek is.
- ✓ Kooperatív magatartással a gyermekek beilleszkedő-, és alkalmazkodó készségét erősíti.
- ✓ Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődéseknek segítségével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik. Alkalmat adunk az óvoda többi „lakójával” való megismerkedésre (látogatások, udvar, stb.).
- ✓ A befogadás időszakában megfigyeli, hogy
 - a gyermek miként fogadta el az új környezetet,
 - hogyan reagált a szülőtől való elválásra és érkezésére,

- magára talált-e a játékban,
- hogyan alakult a kapcsolata az óvónőkkel,
- hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- mi okozott számára örömet vagy nehézséget, – hogyan reagált a társakra.

A megfigyeléseket írásban rögzíti a gyermekek személyiséglapjain. SNI gyermekek esetében a befogadás során kiemelt feladat a családokkal történő együttműködés kialakítása, a gyermeki anamnézis megismerése, a segítő szakemberekkel való kapcsolat felvétele. A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése fokozott körültekintést, módszertani felkészülést, több időt igényel. A speciális szükségletek szerinti eszközök biztosítása, környezet alakítása elengedhetetlen.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél: Érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűddel barátságos, derűs, vidám, élményekben gazdag kiegyensúlyozott, óvodai körülmények között a gyermekek testi és lelki harmóniájának megteremtése és közösségi magatartásának megalapozása, pozitív tulajdonságaik minél teljesebb kibontakozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ A gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítése, társas szükségleteik kielégítése.
- ✓ A szociális érzékenység fejlesztése.
- ✓ Az erkölcsi és akarati tulajdonságok alakítása.

Az óvodapedagógus:

- ✓ Fontos szerepet tulajdonít mintaadó személyiségének és irányító tevékenységének. A közte és a gyerekek között létrejövő érzelmi kötődésre építve saját maga modell értékével hat és teremti meg a feltételeket a gyermekek között kialakuló őszinte, biztonságos, toleráns egymás mellett éléshez.
- ✓ Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek és gyermek-gyermek kapcsolatot a pozitív attitűd jellemezi.
- ✓ Reggelente a gyermekeket szeretettel fogadja, személyes kapcsolat felvételével indítja a napot. Egész nap folyamán érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt.
- ✓ Az intézmény összes alkalmazottjával mintát ad a kommunikációra, bánásmódra.
- ✓ Arra törekszik, hogy gyermekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bánjon, találja meg a gyermekben azt az egyedi képességet, megnyerő tulajdonságot, mely a fejleszthetőség alapját képezi. A gyermekkel megéreztetni, később elfogadtatja mit, miért tart helyesnek, illetve utasít el.

- ✓ Kialakítja a társaikkal való együttjátszás, egymáshoz való alkalmazkodás normáit, a gyakorláshoz megfelelő helyzeteket teremt óvodán belül és kívül is. A gyermekeket a különbözőségek elfogadására és tiszteletére neveli. Az együttjátzó barátok és kisebb csoportok között segíti az együttműködést. Egymás elfogadására, tiszteletben tartására nevel, figyelembe veszi az eltérő kulturális és társadalmi hátteret.
- ✓ Együtt örül a közös óvodai eseményeknek, ünnepléseknek. A társas együttélés szokásait, szabályait fokozatosan megismerteti.
- ✓ Az én tudat alakulását és az én-érvényesítő törekvést segíti. A gyermek önmagához való viszonyát, énképét, önismeretét, önértékelését, önjelölő képességét fejleszti.
- ✓ A társak elfogadását, a társas viselkedés megtapasztalását, a kulturált érintkezési formák megismertetését, gyakoroltatja.
- ✓ Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például közös szabály kialakítása, az értékelési szempontok tudatosítása, pozitív példák megerősítése, következetesség. Konfliktus helyzetekben a kompromisszumos megoldásra ösztönöz.
- ✓ Kialakítja a gyermekek pozitív érzelmi viszonyulását az óvónő által közvetített szabályokhoz, értékekhez és a fejlesztő tevékenységekhez. A gyermekek erkölcsi tulajdonságát fejleszti a nevelési helyzetek tudatos kihasználásával, az óvodai élet helyes szervezésével.
- ✓ Udvariasság, önzetlenség tulajdonságát alakítja a felnőttek mintaadásával, a természetes élethelyzetek tudatos felhasználásával.
- ✓ A gyermekek akaratát fejleszti a pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat erősítésével a játéktevékenység során, a különböző feladathelyzetekben, a munka jellegű tevékenységekben. A változatos, érdekes és játékos feladatok végzése közben önállóságot, önfegyelmet, önbizalmat, önbecsülést fejleszt. A kitartást, pontosságot, feladattudatot, szabálytudatot, önértékelést alakítja.
- ✓ A társas együttélés szabályait, szokásait gyakoroltatja a csoport fejlettségi szintjén.
- ✓ Szükség esetén speciális szakemberek bevonását kezdeményezi (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek).
- ✓ A szűkebb, tágabb környezet cselekvő megismerésének és alakításának a hazaszeretetre nevelés, szülőföldhöz kötődés, nemzeti identitástudat megalapozása: a gyermekek viselkedésében, kommunikációjában, környezetében a szép, mint érték felismertetése, tisztelete megbecsülése, a természeti, emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre való rácsodálkozás elősegítésével.

- ✓ A hagyományok, ünnepek kialakítása, felelevenítése, közös újraélése a csoport összetartozásának, alapja. A programok (egyéni, csoporton belüli és óvodai közös) megszervezésébe, előkészületeibe aktívan vonja be az óvodás gyermeket, tevékenykedjenek, élvezzék: együtt vagyunk, fontosak vagyunk egymásnak, együtt ünnepelünk, örülünk.
- ✓ Segíti a gyermekek környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődést. (születésnapok, Mikulás-várás, Karácsony, Advent, farsang, március 15, Húsvét, anyák-napja, gyereknapi, sportnap, évváró)
- ✓ Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket, lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

Az értékelés és jutalmazás:

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Az értékelést fontos személyiség és közösségalkotó tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat. Gazdag értékelési eszköztárából a gyermek sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választ.
- ✓ A gyermekek szöveges, átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két alkalommal a gyermekenként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján. Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, a gyermek tevékenységek és produktumok vizsgálata, főként a játék tevékenységben. A kapott eredményeket felhasználja terveiben, gyakorlatában. A kapott eredményeket önmagukhoz mért fejlődésében szemléli.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

- ✓ Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz.
- ✓ Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

- ✓ A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áterelés, motiválás, megbeszélés, szélsőséges (veszélyt jelentő) esetben tevékenység megállítása. Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.
- ✓ SNI gyermekek esetében az érzelmi kötődés megteremtése elsődleges feladat. A biztonságérzet kialakítása és megtartása az óvodai élet legfontosabb eleme. Ezt az állandó közvetlen felnőtt segítő, támogató, ösztönző magatartása biztosítja.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ szeret óvodába járni;
- ✓ ismeri a viselkedés alapvető szabályait, viselkedését szándékosan képes irányítani;
- ✓ szokásokat, szabályokat elfogadja, betartja;
- ✓ feladattudata megfelelő, feladattartása kialakult;
- ✓ motivált és jó megoldásra törekszik;
- ✓ rendelkezik megfelelő önbizalommal;
- ✓ kudarcűrő képessége kialakul;
- ✓ képes a másság elfogadására;
- ✓ tisztelettudóan viselkedik a felnőttekkel, vigyáz saját és mások munkájának eredményeire;
- ✓ érthetően kommunikál, ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit;
- ✓ képes kívánságait elhalasztani, módosítani, ha erre szükség van;
- ✓ konfliktus-helyzetekben képes társaival megoldást találni;
- ✓ figyelmesen meghallgatja a felnőttek és társai mondanivalóját, kérését;
- ✓ ki tudja mutatni és képes közölni érzelmeit az adott helyzetben az óvodai szabályoknak megfelelően.

IV. 1. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv ápolása, az óvodapedagógusi és a nevelésben részt vevő felnőttek beszéd és viselkedésmintája, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, ébren tartása, a nyelvi fejlődés játékos keretek közötti megtámogatása olyan értékek és hagyományok, amelyek kiállják az idő próbáját. Az anyanyelvi és értelmi nevelés áthatja az egész óvodai életet, a szocializáció rendszerét. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk, melynek a nevelőtevékenység egészében jelen kell, hogy legyen.

- ✓ Az anyanyelvi nevelés minden feladatot, tevékenységet áthatva segíti a gyermekek önbizalmának fejlődését;
- ✓ szociális kapcsolatainak alakulását;
- ✓ a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdését.

A gyermek beszédtanulását befolyásolja idegrendszere, a családi, bölcsődei és óvodai környezete. Az óvodába lépő gyermekek különböző szintű „anyanyelv-ismerettel” rendelkeznek. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek felnőtté válva tiszteljék, ápolják magyarságuk legfőbb kifejezőjét, a magyar nyelvet.

Célunk:

- ✓ oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermekek természetes beszéde, kommunikációs kedve, kapcsolatteremtő beszédkézsége fejlődik.
- ✓ Képesé válnak gondolataikat és érzéseiket a magyar nyelv szabályainak megfelelően kifejezni.

Feladataink:

- ✓ Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, derűs légkör biztosítása, természetes beszédhelyzetek létrehozása, melyben gyakorolhatják a mondatalkotást, önkifejezést, a metakommunikációt.
- ✓ A gyermekeket körülvevő felnőttek helyes mintaadással a magyar nyelvszabályainak megfelelően beszéljenek.
- ✓ Türelmesen és figyelmesen hallgassák végig a beszélgetőtárs mondanivalóját, és gyakorolják a társalgási beszélgetés szabályait, ezáltal formálódik a beszédfigyelme.
- ✓ Kommunikáció során gyakorolják az illemszabályokat, a helyes viselkedést és a társas együttlét szabályait.
- ✓ Tudatosan és tervszerűen gyűjtjük az anyanyelvi játékokat, drámajátékokat is alkalmazunk a gátlások feloldására.

- ✓ Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait, szükség esetén szakembersegítségét kérjük.
- ✓ Folyamatosan bővítjük a gyermekek szókincsét, népi kifejezésekkel ismertetjük meg őket, kommunikációs kedvüket igyekszünk ösztönözni és fenntartani.
- ✓ A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
- ✓ Fejlesztjük beszédészlelésüket és beszédértésüket.
- ✓ Egyéni bánásmódot alkalmazva segítjük a nyelvileg hátrányos helyzetből érkező és a kiemelkedő nyelvi képességekkel rendelkező gyermekek fejlődését.
- ✓ Nemzetiségi és migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.

Az óvodai nevelés során a gyermekek életkorának megfelelő játékos formában, aktív cselekedtetéssel, változatos módszerekkel és eszközökkel fejlesztjük az értelmi képességeket. A gyermek differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

Célunk:

- ✓ olyan motivált környezet kialakítása, amelyben a gyermekek aktív cselekedtetéssel, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés lehetőségének biztosításával eljutnak a szemléletes és cselekvő gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Feladataink:

- ✓ A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, mélyítése és különböző tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása, a felfedezés és cselekvéses tanulás biztosítása.
- ✓ Az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség, kreativitás) fejlesztése.
- ✓ Játékba ágyazott, változatos cselekvésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése.
- ✓ Családokkal való együttműködés.
- ✓ a magyar nyelv sajátosságainak megfelelően beszéljenek;
- ✓ minél többet beszélgessenek gyermekeikkel;

A családi nevelésre építünk, ezért az együttnevelés érdekében javasoljuk, hogy otthon:

- ✓ érdeklődjenek a gyermekeket érintő dolgok iránt;

- ✓ ne hagyjanak megválaszolatlan kérdéseket;
- ✓ biztosítsanak közös élményeket.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ tisztán artikulálnak, érthetően beszélnek;
- ✓ verbálisan ki tudják fejezni az érzelmeiket, gondolataikat;
- ✓ szívesen kommunikálnak felnőttekkel és társaikkal;
- ✓ szókincsük megfelel az elvárható életkori jellemzőknek;
- ✓ változatos mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat használnak;
- ✓ kifejező metakommunikációs jelzéseket alkalmaznak;
- ✓ megfelelő hangerővel, hangsúlyozással, tempóval beszélnek, megérezve a magyar nyelv sajátosságait;
- ✓ beszédészlelésük, beszédértésük fejlett; • türelemmel meghallgatják egymást;
- ✓ értik, használják a névmásokat, a névutókat, a jelen, múlt és a jövő időt;
- ✓ képesek a figyelmüket összpontosítani;
- ✓ a spontán és szervezett tevékenységekben aktívan vesznek részt;
- ✓ emlékezetük szándékos, megbízható;
- ✓ problémafelismerő és megoldó képességük alakulóban van;
- ✓ elemi fogalmi gondolkodásra képesek;
- ✓ feladattudatuk és feladattartásuk kialakult;
- ✓ munkatempójuk életkoruknak megfelelő.

V. Az óvodai élet tevékenységformái

Az alapvető célkitűzést és feladatrendszer a következő tevékenységrendszerben valósítjuk meg: játék, vers, mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése, a munka jellegű tevékenységek és a tanulás.

Kiemelt szerepet szánunk a semmi mással nem helyettesíthető játéknak. A gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, aktivitását felhasználjuk a szervezett tevékenységek során.

V. 1. A játék

„Ő azt hiszi, csak játszik.

De mi már tudjuk mire megy a játék.

Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle."

(Varga Domonkos)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a gyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermek számára, a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. Az örömmel végzett tanulás a játék folyamatában valósulhat meg, észrevétlenül, mely közepes intenzitású, kellemes, örömmel végzett, önként vállalt, sikerrel végződő folyamat. A gyerek ebben az életszakaszban többet tanul, anélkül, hogy erről tudna, mint később egész életében. A játék folyamán a gyerek "bekebelezi" a körülötte lévő világot. Ezáltal kialakulhat hatékony mozgása, megtanulja a társas viselkedés szabályait, a szocializációs közegekben való biztos mozgást. Megtanulja kifejezni önmagát, megtanul gondolkodni, akarni, lemondani, alkalmazkodni környezetéhez, annál: szokásrendszerét magáévá tenni.

A játék fejlődésével összefüggnek a gyermeki pszichikum alapvető változásai, tükröződik a mozgás, a szocializáció és a kognitív képességek fejlődése. Előtérbe kell helyoznunk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, mely során lehetősége nyílik a gyermeknek a tapasztalatszerzésre. Életük kellemesebb mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülhetnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak. A feszültségoldás és az ebből fakadó öröm segíti lelki békéjük megteremtését, belső harmóniájuk, nyugalomuk

kialakulását. A játékban társas magatartásokat, szokásokat tanulnak meg (együttműködés, alkalmazkodás, problémák közös megoldása- közös probléma megoldás), anyanyelvüket is egyre árnyaltabban, gazdagabban használják. Azzal, hogy a játék során kielégítjük igényeiket, szükségleteiket, az egyre fejlettebb szintű játék lehetőségét biztosítjuk (empátia, magabiztosság, önbecsülés, másik elismerése). A játékban megtanulják a társadalmi érintkezés kultúránkban kialakult formáit. A játékban megismerhetjük a gyermekek adottságait, jellemvonásait, ismereteik gyarapodását, mindennapi élményeik feldolgozását, társas kapcsolataikat, érzelmeiket.

Cél:

- ✓ Az örömteli, szabad, elmélyült, önkéntes játék adta lehetőségek kiaknázásával a gyermekek teljes személyiségfejlődésének, pszichikumának, kreativitásának, és a differenciált képességfejlesztésének megvalósulása.
- ✓ Testi, szociális, értelmi és kommunikációs képességei, akarati tulajdonságai, érzelmi viszonyulásaik, szokásaik, viselkedésük, alkalmazkodó képességük fejlődése, mely során érvényesül a gyermekek szabadsága, önállósága.
- ✓ E gyermekkorban természetes módon kialakítható tulajdonságokkal a felnőtt életben is fontos vonások megalapozásának elősegítése.

Feladataink:

- ✓ feltételek biztosítása (hely, idő, nyugodt légkör, esztétikus játékkörnyezet, izlésformáló játékok);
- ✓ a gyermeki önállóság tiszteletben tartása, a szabad játék védelme;
- ✓ egyszerű, teljesíthető szabályok kialakítása;
- ✓ a gyermekek megfigyelése, tapasztalataink tudatos és célirányos felhasználása, erre építve a gyermekek személyiségének, értelmi képességeinek fejlesztését;
- ✓ változatos ötletek, helyzetek, élményszerzési lehetőségek biztosítása;
- ✓ játék- eszköztárunk gazdagítása, folyamatos bővítése (készen vásárolt, illetve közösen készített kiegészítővel), játékeszközök készítése, anyagok gyűjtése, felhasználása (népi, újrahasznosítható);
- ✓ szükség és igény szerinti pedagógusi együtt játszás, utánozható minta, támogató, ösztönző magatartás;
- ✓ társas kapcsolatok alakítása, szociális magatartás, önállóság fejlesztése;
- ✓ kreatív személyiségvonások alakítása;
- ✓ beszédképesség, metakommunikáció fejlesztése;

- ✓ a gyermekek segítése az együtt játszásban, az alkalmazkodásban, a szerepek elosztásában, a konfliktusok megoldásában;
- ✓ az óvodáskorban megjelenő játékfajták és azok tartalmának és minőségének gazdagítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével (gyakorló-, szerep-, konstruáló-, szabályjáték, barkácsolás, bábozás, dramatizálás, népi játékok).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ az életkori sajátosságainak megfelelő játékfajtákat játszanak;
- ✓ örömmel, elmélyülten, gazdag képzelettel, kreatíván játszanak, melyet több napon keresztül is képesek folytatni;
- ✓ társas kapcsolataikban együttműködőek, a szerepeket egymás között elosztják;
- ✓ betartják a szabályokat, elviselik a kudarcot;
- ✓ elfogadják társaik ötleteit, saját ötleteiket elfogadtatják, tiszteletben tartják a másik játékát;
- ✓ szabálytudatuk fejlett, ehhez kialakult erkölcsi tulajdonságokkal rendelkeznek (becsületesség, kitartás, türelem), ezáltal képesek konfliktusaikat megoldani, kezelni;
- ✓ önállóan képesek játékot kezdeményezni, játékaikhoz eszközöket készíteni;
- ✓ logikai gondolkodásuk fejlett, képesek bonyolultabb szabályjátékok eljátszására is;
- ✓ képesek a tartalmas, kifejező párbeszédre;
- ✓ metakommunikációs jelzéseikkel képesek utánozni a megszemélyesített egyént szerepjátékukban;
- ✓ tevékenyen részt vesznek a gyűjtőmunkában, próbálnak eszközöket készíteni a szerepjátékokhoz.

V. 2. Verselés mesélés

„Nincs nagyszerűbb dolog annál,
amikor a kisgyerek issza minden egyes szavát a mesélőnek
és képzelete elindul abba a csodás világba,
amit együtt teremtett meg azzal, akinek a meséjét hallgatja.”

(Lázár Ervin)

A mese a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, olyan lelki táplálék, amely életre szólóan nyomokat hagy a gyermekekben. Képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Egy biztonságos értékrendszer kialakítását segíti elő, tiszteletre, szeretetre, kitartásra, önmagunk iránti hűségre nevel. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világgképének kialakítására, azon a nyelven szólítja meg őt, amelyen maga is gondolkodik.

Az élményszerzés során kevés eszközt használunk, inkább támaszkodunk az óvodapedagógusi előadás nyújtotta élményre, a gyermeki fantáziára, a beleélés képességére. Pihenés előtt minden nap mesélünk a gyermekeknek. Ilyenkor az anyag kiválasztás szempontja az alváshoz szükséges nyugalom, hangulat, és szorongásoldás megteremtése.

Célunk:

- ✓ irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi fejlődésének elősegítése, művészi értékű alkotásokkal a gyermeki személyiség sokoldalú formálása, az olvasóvá nevelés alapjainak lerakása.
- ✓ A mesélés pihentet, szórakoztat, az anyanyelv közegén át hat, emberi kapcsolatokra tanít, segít a világban eligazodni, az élmények feldolgozásával oldja a szorongást.

Feladataink:

- ✓ művészi értékű anyag kiválasztás az életkori sajátosságokhoz, a gyermekek igényeihez, érdeklődéséhez, érzelmvilágához igazodva, a tervszerűség, tudatosság, fokozatosság elvét szem előtt tartva;
- ✓ Művészi értékű, népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat válogat az alábbi szempontok szerint:

- 3-4 éveseknek rövid állatmesék, láncmesék. A versenyag zömét a népi mondókák alkotják, ezek közül is ölbeli játékok, állathívogatók és az ismert költőink ritmikus, játékos versei.
 - 4-5 éves korú gyermekeknek egyszerűbb tündérmesék, hosszabb lélegzetű állatmesék, magyar írók modern meséi, valamint verses mesék. A népi mondókák, halandzsza szövegek, kiolvasók alkotják a nagyobb részt. Ezen kívül vidám humoros versek, klasszikus és mai magyar költők versei, művei.
 - 5-6-7 éves korra már kialakul a mesére való beállítódás, a kettős tudat. Így a klasszikus tündérmesék, cselekmény dús állatmesék, népmesék, novellisztikus, realiztikus, tréfás mesék, meseregények kerülnek előtérbe. A versenyagot gazdagítják a népi mondókák, kiolvasók mellett a lírai versek.
- ✓ népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése;
 - ✓ megértő, a gyermekeket elfogadó, biztosságot sugárzó légkör megteremtése;
 - ✓ beszédmódunk utánzásra méltó példa legyen (élménynyújtás);
 - ✓ anyanyelv megszerettetése, beszédkultúra megalapozása;
 - ✓ mese- versmondás örömszerző élményének megteremtése, anyanyelvi játékból fakadó ritmus- és hangzásélmény biztosítása;
 - ✓ erkölcsi érzelmek formálása, erősítése, erkölcsi értékek közvetítése;
 - ✓ művészeti nevelés (szép iránti fogékonyság felébresztése, esztétikai érzelmek gazdagítása);
 - ✓ a gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása az óvodai nevelés e tevékenységeinek megvalósulásában;
 - ✓ belső képalkotás fejlesztése (kevés eszköz használata);
 - ✓ megteremteni a bábozás, dramatizálás lehetőségeit és fokról fokra követni, segíteni a gyermekek játékának fejlődését;
 - ✓ humor és vicc eszköztárának használata.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ igénylik a rendszeres mesehallgatást, szívesen hallgatnak és idéznek fel meséket, mondogatnak hangulatokhoz kötődő verseket, mondókákat, bátran alkotnak saját mesét, mondókát, verset;
- ✓ megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások;
- ✓ ismernek és felismernek népi, klasszikus és kortárs műveket, népmesei, népi kifejezéseket, közmondásokat, szólásokat, szállóigéket;

- ✓ szeretik, becsülik, örömmel lapozgatják, nézegetik a könyveket, óvják az eszközöket;
- ✓ össze tudják kötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait (szövegértés);
- ✓ szívesen élik újra élményeiket a bábozás, dramatizálás segítségével;
- ✓ erkölcsi értékeket felismerik az irodalmi művekben;
- ✓ mesehallgatás közben képesek belső képalkotásra és azok képi kifejezésére (ábrázolás, mozgásformák, zene, ritmus).

V. 2. 1. A képességfejlesztés lehetőségei mese- és vershallgatás alkalmain

- ✓ érzelmi-szociális
 - Érzelmi biztonságuk kialakítása,
 - érzelmi életük gazdagítása,
 - igazságérzet kialakítása.
 - kapcsolatteremtő képesség
- ✓ értelmi
 - Belső képi világuk, fantázia, reprodukciós készség
 - mese megértése, időrendiség,
 - Testrészek ismerete, testséma fejlesztése, dominancia
- ✓ verbális
 - Mozgásos észlelés, tapintásos észlelés,
 - hallás, hangészlelés, auditív emlékezet,
 - beszédritmus, beszédkedv felébresztése, artikulációs tisztaság, beszédkészség, nyelvi kifejezőkészség, beszédkultúra
 - Nonverbális készségek
- ✓ testi
 - Ritmusérzék, auditív ritmus
 - egyensúlyérzék,
 - finommotoros tevékenység
 - beszéd és mozgás összekapcsolása

V. 3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud:

Játékot, zenét, örömet.

De, hogy mit fogad el, azt bízunk rá.

Csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván.”

(Kodály Zoltán)

A közös ének-zenei élmények során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A zene olyan kommunikációs csatorna, amelyen keresztül szabadon áramolhatnak az érzelmek, a gyermek érzelmeket élhet át és hozhat létre.

A művészi értékű gyermekdalok, a népi játékok és mondókák, az élő énekes és hangszeres rendezvények felébresztik a gyermek zenei érdeklődését, zenei képességeik, kreativitásuk megalapozásához. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.

Hangsúlyozzuk a népi gyermekjátékok érték közvetítő szerepét: a nyelvi- és szokáshagyomány közvetítését. A természettel való szoros együttélésekből eredő népi dalos játékokkal, mondókákkal olyan alkalmakat teremtünk, amelyekben a gyermekek önkéntesen, lelkesen, magukat adva vesznek részt, így szinte öntudatlanul ízlelgetik népi hagyományaink sajátosan magyar jellegzetességeit.

Célunk:

- ✓ a művészet ezen eszközével az érzelmi élet gazdagítása, az éneklés megszerettetése, zenei alkotó kedv alakítása elsősorban népzenei örökségünk, valamint a klasszikus és kortárs zenei alkotások megismerésén keresztül.
- ✓ Örömteli élményekben, gazdag tevékenységekben a zenei érdeklődés, - anyanyelv, - ízlés kialakulása.

Feladataink:

- ✓ megfelelő zenei és érzelmi légkör megteremtése;
- ✓ zenei anyanyelv alakítása; • népi kultúra értékeinek közvetítése;
- ✓ ének – zene – ritmus - mozgás egységének megalapozása;
- ✓ zenei képességek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) egyénhez mért fejlesztése;

- ✓ ölbéli játékok, népi gyermekdalok, népdalok, kortárs és klasszikus művészeti alkotások gyűjtése éneklés és zenehallgatás céljából;
- ✓ figyelembe venni a zenehallgatási anyagok megválasztásánál a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását is;
- ✓ néptánc alapelemeinek megismertetése;
- ✓ esztétikus mozgáskultúra alakítása;
- ✓ zenei alkotókészség fejlesztése;
- ✓ zenei eszközök és hangszerek megismertetése, használata;
- ✓ természetes és újrahasznosított anyagból hangszerek készítése;
- ✓ megismertetni pár szemelvényt, főleg társadalmi és természeti ünnepekhez kapcsoltan klasszikus és kortárs zeneirodalomból.

Az óvodapedagógus:

- ✓ Népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználásával fejleszti a ritmust, éneklést, hallást, mozgást.
 - Ritmusfejlesztés:
 - Az egyenletes lüktetés megéreztetését kiscsoportos korban elkezdí egyszerű, utánzó mozdulatok folyamatos ismételtetésével.
 - A dalok ritmusát kiemeli, erre épül a motívum hangsúly megéreztetése.
 - Egyenletes és ritmus összekapcsolása.
 - Ritmus visszhang játék.
 - Gyors-lassú tempó érzékeltetése és kifejezése.
 - Megismerteti a gyermekeket néhány egyszerű ritmushangszer használatával.
 - Éneklés:
 - Ügyel, hogy a dalanyag a gyermekek értelmi és fizikai adottságainak megfelelő, kis hangterjedelmű c-c' magasságú legyen.
 - Buzdítja, bátorítja a gyermekeket az egyéni, önálló éneklésre is.
 - Hallásfejlesztés:
 - Magas és mély hang közti különbség felismerése és kifejezése.
 - Halk és hangos közti különbség felismerése és kifejezése.
 - Hangszín felismerés: a környezete tárgyainak, zörejeinek felismerése.
 - Belső hallás fejlesztése:
 - Dallam felismerés (dúdolásról, hangszerről).

- Dallambújtatás
- Mozgásfejlesztés:
 - Térformák alakítása.
 - Egyszerű táncmozdulatok elsajátítása (pl.: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás).
 - Átbújás,
 - szűkülő-bővülő kör,
 - sorgyarapodó,
 - páros játékok,
 - utánzások

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ szívesen hallgatják, játszik saját népük és más népek dalait, játékeit;
- ✓ tisztán, életkoruknak megfelelő hangmagassággal énekelnek;
- ✓ zenei képességeik életkoruknak megfelelően fejlettek;
- ✓ egyszerűbb játékos néptánc mozgásokat ismernek, esztétikusan és jókedvvel járják;
- ✓ önálló játékszervezésre képesek;
- ✓ önállóan, zenei érzéssel használják az egyszerűbb ütő- és ritmushangszereket;
- ✓ felismerik, használják és készítenek egyszerűbb népi hangszereket;
- ✓ ismernek néhány szemelvényt a világ zeneirodalmából ünnepeinkhez kapcsolódóan.

V. 3. 1. A képességfejlesztés lehetőségei ének-zene, énekes játék, gyermektánc alkalmain

- ✓ érzelmi-szociális
 - Zenehallgatás – befogadás,
 - zenei ízlés, népi hagyományok ápolása,
 - ismerkedés a klasszikus zenével
 - a szép, - mint esztétikai élmény
 - egymáshoz való pozitív viszony érzelmi élet gazdagodjon.
 - alkalmazkodó képesség, együttműködő készség, közösségi érzés.
- ✓ értelmi
 - Auditív memória, belső hallás, vizuális memória, dallam felismerés hangszerről, énekhangról, dallamvisszhang.
 - Zenei érdeklődés,

- téri tájékozódás – keresztcsatornák,
- zenei kreativitás, zenei improvizáció,
- pontos szövegkiejtés, tiszta éneklés és artikuláció.
- testséma, testrészek
- ✓ verbális
 - Hangszín felismerés: zörejhangok,
 - különböző hangú tárgyakkal halk hangos felismerés,
 - magas – mély hang érzékelése, megkülönböztetése, felismerése,
 - ritmusérzék, egyenletes lüktetés,
 - környezet hangjainak megfigyelése
- ✓ testi
 - Mozgáskultúra fejlesztés,
 - mondóka, játékos mozgással,
 - egyenletes lüktetés, különböző mozgásformákkal,
 - ritmustartás, ritmustapsolás, ritmushangszerek megismerése,
 - mondóka ritmusa,
 - nagymozgások fejlesztése:
 - gyors – lassú mozgások,
 - egyensúlyérzék
 - finommotorika

V. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Szeretném, ha a gombnyomkodás,
távvezérlés korában is lennének gyerekek és vidám felnőttek,
akik örvendezve vennék tudomásul,
milyen érdekességeket képes csinálni a két kezük.”

(Csókos Varga Györgyi)

A vizuális nevelés a vizuális kultúra átadásának folyamata, a vizuális kultúra része, annak megalapozója. Értve ezen azt a tevékenységet, amely a gyermekeket elsősorban a környezet kulturált felhasználójává, alakítójává és néhányukat leendő művésszé neveli.

A vizuális nevelés rendszerébe tartozó tevékenységi forma szerves része az óvodai nevelés rendszerének, mely a gyermekek aktív, alkotó cselekedetei által valósulnak meg. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására, fejlesztésére.

A tevékenységek során fejlődik a gyermekek képi- plasztikai kifejezőképessége, térbeli tájékozódó képessége, képi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük, kreativitásuk, problémamegoldó képességük, gazdagodik élmény- és fantáziaviláguk, erősödik önbizalmuk. Miközben átélik az alkotás örömét, a sikerélmény további alkotásra ösztönzi őket. Törekszünk, hogy a gyermekek ábrázolása maradjon meg zömében spontán cselekvés, mely teljes szabadsággal épül be a többi tevékenységbe.

A természet színeire, formáira való rácsodálkoztatással, hazánk értékeinek, szépségeinek megmutatásával, művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek nézegetésével a szép iránti nyitottságot, fogékonyságot és értékelő képességet alakítjuk. Fontosnak tartjuk a szülőföld múltjának, hagyományainak megismertetését, mely közelebb hozza a gyermekeket az értékek megbecsüléséhez. A népi kultúra tárgyai a gyermekek érzelmeit áthatva épülnek be ízlésvilágukba.

Az anyagok, termékek gyűjtésével azok felhasználásával képet alkothatnak arról, hogy a természeti környezet alkotásra készítő anyagokat kínál, és olyan örök értékeket hordoz,

amelyet már elődeinknek is nyújtott. Ezáltal a gyermekek nyitottan, védőn és cselekvésre készen fordulnak környezetük felé.

Jeles és ünnepnapokhoz kapcsolódó népszokások és elődeink életmódjának megismertetésével törekszünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására a fenntartható fejlődés érdekében. A jeles napokhoz kapcsolódó jelképeket, eszközöket az életkori sajátosságokat figyelembe véve, lehetőség szerint a gyermekekkel közösen készítjük el (adventi koszorú, mézeskalács, Luca búza vetése, kiskegy báb, húsvéti hímes tojás, kokárda, huszárcsákó, zászló).

Célunk:

- ✓ az élmények biztosításával sokszínű tevékenység kibontakoztatása, alkotóképesség, kreativitás fejlődése.
- ✓ A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel.
- ✓ Jókedvvel végzett tevékenység közben óvodásainkban a külső világot megismerő képesség, az ebben való tájékozódás, intellektuális látás, kreativitás, befogadó képesség kialakulása.
- ✓ Képi-plasztikai kifejezőképességük, komponáló, és rendező képességük, színeképzetük, esztétikai érzékenységük és igényességük, finommotorikájuk fejlődése.

Feladataink:

- ✓ alkotó tevékenység komplex beillesztése a napi-, heti-, hosszútávú nevelésünk rendszerébe;
- ✓ egész nap folyamán oldott légkör, tér és változatos, minőségi, esztétikus, biztonságos eszközök felkínálása;
- ✓ eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka technikai alapelemeivel és eljárásaival való megismertetés;
- ✓ eszközök nyitott polcon való elhelyezése;
- ✓ művészetek iránt való fogékonyság (szobrászat, festészet, építészet), szép iránti nyitottság és esztétikai értékelő képesség fejlesztése érdelemgazdag élmények biztosításával (séták, múzeumlátogatások szervezése);
- ✓ népi kultúra közvetítése, népi kismesterségek technikájának lehetőség szerinti megismertetése;
gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása és annak képi kifejezésére ösztönzés;

- ✓ szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása, a gyermekek önbizalmának erősítése saját meglévő képességeiben;
- ✓ kreativitás, alkotó gondolkodás, cselekvés kialakítása, az érés zavartalan biztosítása; • minta adása együtt munkálkodással, egymás munkájának megbecsülése, a közös alkotás örömeinek megéreztetése;
- ✓ részletekre való odafigyelés (eszközök esztétikus elhelyezése, rendet szolgáló szokások kialakítása, megkezdett munkák befejezésére ösztönzés);
- ✓ képi- plasztikai kifejezőképesség fejlesztése, alkotóképesség kiteljesedésének elősegítése;
- ✓ környezettudatos magatartásformálás alapozásához, alakításához lehetőségek és eszközök felkínálása (természetes, újrahasznosítható).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ örömmel végeznek alkotó tevékenységet napközben;
- ✓ életkoruknak megfelelő kezűgyességgel és munkatempóval rendelkeznek;
- ✓ munkájukat alkotó képzelet jellemzi;
- ✓ élményeiket vizuálisan is ki tudják fejezni;
- ✓ emberábrázolásukban megjelennek a részletek, a legegyszerűbb mozgások jelzése, formaábrázolásuk változatos;
- ✓ nyitottak esztétikai élmények befogadására;
- ✓ képesek színeket felismerni, megnevezni, azonosítani, megkülönböztetni,
- ✓ képesek életkoruknak megfelelő barkácsolásra természetes és újrahasznosított anyagokból;
- ✓ fokozott önállósággal alkalmazzák az ismert népi és egyéb vizuális technikákat;
- ✓ nyitottak a modern technikák iránt.

V. 4. 1. A képességfejlesztés lehetőségei rajzolás, festés, mintázás, kézimunka alkalmain

- ✓ érzelmi-szociális
 - Akarati tulajdonságok,
 - igényesség, szép iránti fogékonyság, esztétikai érzelmek
 - Önismeret, önértékelés, önbizalom,
 - testséma, testrészek, keresztcsatornák,
 - pozitív énkép, önelfogadás, alkalmazkodási készség.

✓ értelmi

- Alaklátás, formaállandóság, rajzi kifejezőképesség,
- emlékezet, fantázia, alkotóképesség,
- észlelőképesség, formák, arányok, méretek, színek, színharmóniák, színárnyalatok.
- Formaérzék, formaismeret, formaképzés,
- színérzék, díszítő érzék, irányérzék, mozgásos észlelés
- rész – egész látás,
- tapintás, észlelés, megfigyelőképesség, vizuális memória, ritmus,
- összehasonlítás, szétválasztás, csoportosítás, téri tájékozódás síkban, térbeli alakzatok felismerése, létrehozása

✓ verbális

- Fogalomrendszer, szókincs bővítés
- Időviszonyok
- Tárgyi megnevezések
- Testfogalom verbális fejlesztése
- Rajzi kifejezőképesség komplex fejlesztése

✓ testi

- Egyensúlyérzék,
- Finommotorika, kéz ügyesség.
- Helyes eszközfogás, - ülés, - testtartás
- Nagymozgások
- szem – kéz, szem – láb koordinációja, mozgás feletti kontroll, mozgás tudatos irányítása, szemmozgatás, szemfixáció

V. 5. Mozgás

„A szépség törvényei szerint megformált mozdulat
nemcsak külső hatásában harmonikus,
hanem belső harmóniát is teremt,
visszahat művelőjére,
a testben és lélekben finomít, kultúrál.’

(Berczik Sára)

Az óvodai életünk mindennapjaiba beépülnek a mozgásos tevékenységek: kiemelt szereppel egész óvodai életünkben, minden tevékenységben tudatosan tervezve. Programunkban az egészségfejlesztő testmozgást, a gyermekek egyéni szintjéhez igazodó mozgásos játékokat és feladatokat tartjuk fontosnak, ezzel biztosítva a pszichomotoros készségek és képességek kialakítását, formálását. A mozgásfejlesztést tágan értelmezzük, hiszen a mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A nagymozgásoktól, hely- helyzetváltoztatástól kezdve a finommotoros mozgáskészségek tanulását, a mozgáskoordináció fejlődésén keresztül mindent magába foglal. Mindezt tesszük sokszínű, örömteli, érzelmi biztonságban zajló sok játékkal és gyakorlási formákkal. Ehhez hozzájárul a – lehetőség szerint - heti egy alkalommal történő úszásoktatás is.

Az óvodáskor az egészségfejlesztő testmozgások, a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulását, valamint a mozgáskoordináció intenzív szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük elő.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek és az irányított mozgásos tevékenységek beépülnek az óvodai élet tevékenységrendszerébe, és együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, egyéni szükségleteik és képességeik figyelembevételével- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, kondicionális képesség, testi képesség és egészségfejlődés.

A mindennapi mozgásos tevékenységek szabad levegőn történő megvalósítását előtérbe helyezzük. A gyermek mozgásán keresztül ismeri meg a világot.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek

kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül, különösen az erő- és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes szükséglete. A mozgásfejlesztés hatása, az idegrendszer fejlődése, a megfelelő igény szerinti mozgás és a tevékenység kielégítése kedvezően hat az agyi idegvégződésekre, így az értelmi fejlődésre. Arra törekszünk, hogy sokrétűen elégítsük ki a gyermekek mozgásigényét.

Az óvodai nevelés mindennapjaiban nagyobb hangsúlyt kapnak a játékos mozgások teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában. A mozgásfejlesztés tartalma bővül a népi sportjátékok nyújtotta mozgásformákkal, melyeknek igazi terepe az udvar (lépegető, ugróiskola, gólyaláb, karikadobáló...). Tudatosan segítjük a mozgás és az észlelési funkciók összerendeződését. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára.

A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza a teljesítő képességét. Segíti az új mozgásformák kialakulását, begyakorlását, a mozgásszervek fejlődését. Alakítja a mozgásszokásokat, és a játéktudat szintjét. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

V. 5. 1. Tartalma:

- ✓ Játékok:
 - szerep vagy utánzó játékok
 - futó- fogójátékok
 - szabályjátékok
 - versenyjátékok
- ✓ Rendgyakorlatok:
 - egyenes testtartás
 - vonal és köralakítás
 - fordulások meghatározott irányba

- ✓ Járások, futások:
 - természetes járások
 - speciális járások
 - ritmusra, zenére járások
 - futások természetes módon, speciálisan, versenyszerűen, akadályokon
- ✓ Gimnasztika:
 - szabad-, társas-, eszközzel végzett gyakorlatok,
 - testhelyzetek: lábujj, harántterpeszállás, sarokállás, térdelés, zsugor és török-, sarokülés, fekvőtámaszok.
 - kar, törzs, fej és lábmozgások, körzések, emelések, hajlítások, fordítások
 - eszközzel végzett gyakorlatok: babzsák, kendő, szalagkarika, bot, labda, gumi
- ✓ Főgyakorlatok:
 - dobások, hajítások
 - labdavezetések
 - kúszások, mászások, bújások hely és helyzetváltoztatásokkal, akadályok leküzdésével
 - gurulások hossz tengely körül
 - egyensúlyozások: különböző szereken
 - függeszkedések
 - ugrások
 - egyensúly gyakorlatok

V. 5. 2. Testséma fejlesztés

- ✓ A testrészek ismerete
 - Önmaga felismerése és azonosítása tükörgyakorlatokkal, játékos mondókákkal, jellegzetes külső tulajdonságainak megtanulásával (haj-, szemszín, kicsi-nagy ...)
 - Tevékenységek a testrészek megismerését célozva:
 - testrészek megérintése és megnevezése a felnőtt által
 - a gyermek megismétli saját testén az érintést és megnevezést
 - utasításra a gyermek megérinti és megnevezi a testrészt
 - a felnőtt megnevezi és a gyermek megérinti a másik gyermek testrészét

- az előzőek megisméltése csukott szemmel

Célszerű a főbb testrészekkel kezdeni, begyakorolni és csak ezután a testrészek részeinek hasonló módon való begyakorlása.

- Meghatározott testrészekre koncentráció
 - különböző testhelyzetekben (hason, hanyatt-fekve, ülve, állva, térdepelve) megtalálni a megnevezett testrészt, megérinteni és megnevezni, mozgásokat végezni
 - valamilyen tárgyat megérintve, ráülve, ráállva, átbújva rajta megtapasztalni a különböző testhelyzeteket a testrészek és a tárgyak (környezet) viszonylatában
- ✓ A test személyi zónájának alakítása
 - Az "oldalosság" tanítása
 - színes szalaggal, (gumi pánttal) megjelölni a jobb-bal oldalt, kézen, lábon,
 - különböző mozgásfeladatot teljesíteni jobb-balkézettel, (labdát gurítani, babzsákot dobni, karikát felemelni stb.)
 - lábra hasonló gyakorlatok: labdarúgás, ugrálás, emelés stb.
 - A test elülső és hátulsó részeinek megismertetése játékos mozgásos feladatokkal:
 - az eszközt helyezték maguk elé, hátuk mögé
 - feküdjenek a hátukra, forduljanak hasra
 - A test függőleges zónájának megtanítása:
 - játékeszközök (karika, labda, babzsák) emelése a fej fölé, lehelyezése a lábra, vagy a lábak elé
 - Az előző (1., 2., 3.) gyakorlatok elvégzettetése becsukott szemmel.
 - Adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása (szék, pad, asztal alkalmazható).
 - állj elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át, stb.
 - ülj elé, mögé, rá, alá, mellé, közé, mássz át, stb.
 - térdepelj elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át, stb.
 - feküdj elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át, stb.

✓ Testfogalom

A testrészek tudatos ismerete, a test és testrészek funkcióinak tudatos ismerete. A fejlesztés a testrészek ismerete szerint történik, nagyobb hangsúlyt adva a funkcióknak, a nyelvi megfogalmazásoknak.

- Játékos gyakorlatok: megnevezett testrészekhez megmondani a funkcióját.
- A funkció megemlézése után felismerni a testrészt: lokalizálni, megmutatni önmagán és másokon, megszámlálni.
- Képen, rajzon felismerni az egyes testrészeket, a hiányzókat megszámlálni.
- Részekből összeállítani az emberfigurát, testrészeivel együtt.

✓ Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások

- Fej
 - fejfordítás és fejkörzés,
 - csukott szemmel megérinteni a szemeket, füleket, orrot, haját, szemöldököt, váltott kézzel és egyszerre mindkét kézzel
 - csukott szemmel a fej fordítása egy adott hang irányába, majd már előre ismert helyzetű tárgy felé
- Törzs
 - törzsfordítás lazán leengedett karral, illetve oldalsó- majd mellső-középtartásban tartott karokkal,
 - a karokat magas tartásba emelve törzshajlítás balra és jobbra, előre és föl
- Karok
 - karkörzés előre és hátra
 - karok helyzetének utánzása
 - oldalsó középtartásban nyújtott karral tölcserkörzés először kis, majd nagy kör mentén
 - különböző karlengetések ritmusra
 - oldalsó vagy mellső középtartásból a kéz csípőre helyezése
 - oldalsó középtartásból karkeresztelés, majd ismét karnyújtás
 - karhúzás és tolás, páros munka
- Ujjak
 - a kéz ökolbe szorítása
 - az ujjak ide-oda mozgatása

- ujjak egyenkénti mozgása ritmusra
- a mozgások változatai mindkét kézzel, majd váltva
- Lábak
 - a padlón fekve lábemelés, először páros láb, majd váltott láb emelése gyorsan és lassan
 - a padlón fekve lábkörzés a kis körtől a nagyig és vissza
 - állva láblengetés előre, hátra, oldalt és le
 - térdhajlítás és nyújtás, miközben a kezet a combon tartjuk
 - padon ülve a lábak hajlítása és nyújtása, páros láb emelése és leengedése
 - törzshajlítás bokafogással
 - szökdelés, ugrálás
 - szökdelés váltott lábbal, láblengetés
- Lábak és lábujjak
 - sarokemelés és leengedés
 - a lábfej visszafeszítése (az ujjak emelése, "pipálás")
 - járás sarkon és lábujjhegyen
 - a külső talp élen járás, a kartartás törzs mellett
 - ugrálás páros lábbal, egyik, másik lábon, váltott lábon
 - törzshajlítás előre
 - hanyatt fekve vagy állva a lábbal, vagy a nagylábujjai rámutatni adott célpontra
 - babzsák fölmarkolása lábujjal

Néhány gyakorlatot ezek közül lehet zenére is végezni.

Célunk:

- ✓ a testmozgás megszerettetése, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, a rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladataink:

- ✓ a gyermekek optimális fejlődését elősegítő differenciált folyamatok tervezése és megvalósítása;
- ✓ megtervezni a helyet, időt és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel;
- ✓ a gyermekek életkorának, egyéni szükségleteinek és képességeinek, a csoport sajátosságainak figyelembevétele;

- ✓ mozgásigény kielégítése, természetes mozgáskedv megőrzése;
- ✓ a szervezet edzése, a rendszeres kondicionális képességek (testi erő, állóképesség), az időjáráshoz való alkalmazkodás és teherbíró képesség fejlesztése;
- ✓ személyiségük, mozgáskultúrájuk, mozgáskészségük (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy -és kismozgások) kialakítása.

A mozgáslehetőség területei:

- ✓ szabad, spontán mozgás: a gyermek állandó belső késztetést érez a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolja azt. Maga választja meg játékát, társait. A szabadidőben zajló szervezett mozgásos játékokban a gyermek önként vesz részt, mely során fejlődik egész személyisége, testi, pszichikai és szociális képességei.
- ✓ irányított mozgásos tevékenység: szervezett, tervezett, óvodapedagógus által vezetett, módszertanilag kidolgozott formában.
 - mindennapos mozgás: minden nap, általában délelőtt, játékos formában történő mozgásfejlesztés. Célja a test felfrissítése, a gyermekek mozgásigényének kielégítése. Fontos, hogy mindig legyen kellő mennyiségű mozgásos játék és a heti nagymozgásos tevékenység anyagához igazodjon, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét, fizikai, érzelmi állapotukat.
 - nagymozgásos tevékenység: heti 1-2 alkalommal, az egyéni szükségletekhez és életkori sajátosságokhoz igazodó időtartamú célzott mozgásfejlesztés. Tartalmát a természetes mozgások, járás, futás, ugrás, dobás, csúszás, kúszás, mászás, függés, egyensúlyozások, mozgásos játékok (futó, fogó és versenyjátékok) alkotják.

Fontosnak tartjuk a speciális tartásjavító mezítlábas talptornák szervezését, az egyénre szabott prevenciós és korrekciós fejlesztéseket. Nyitottak vagyunk a korszerű mozgásfejlesztés szemléleteit lehetőségünk szerint beépíteni a tervezésünk folyamatába.

V. 5. 3. Vízhez szoktatás, úszásoktatás:

Az úszás felbecsülhetetlen érték a szabadidő hasznos és értékes eltöltésében, az egészséges életmódra nevelésben, az egészség megőrzésében és megtartásában. Nélkülözhetetlen az életvédelemben, a személyiség formálásában, és hozzájárul a mozgásműveltség gazdagításához. Mozgásos cselekvésként sokoldalúan fejleszti a személyiséget.

Az úszás - mint a motoros tanulás tartalma - cél és eszköz is a tanítás tanulás folyamatában: az úszómozgás egyes elemeinek, mozdulatainak elsajátítása az oktatás folyamatának célja és egyben a személyiség fejlesztésének sajátos eszköze is.

Az úszás - mint mozgásos cselekvés - számos dologban különbözik a szárazföldi sportágak mozgásanyagától. Az első és talán legszembeütőbb különbség a sajátos közeg. Vízbe merülve a gyermek olyan fizikai hatásoknak van kitéve, amelyeket szárazföldi mozgása során nem tapasztalt. Ebben a közegben sajátos biomechanikai törvényszerűségek érvényesülnek. A vízbe merülő testre hat a felhajtóerő és a hidrosztatikai nyomás. Ebben a közegben a gravitáció mértéke csökken, a gyermek a faj súlyánál fogva könnyedén, légiesen mozog a vízben, vagyis lebeg. Időbe telik megérezni a szárazföldtől eltérő egyensúlyviszonyokat. Ha a gyermek haladni szeretne a vízben, előrehajtó erőt kell kifejtenie, le kell győznie a víz közegellenállását és a testét visszatartó egyéb ellenállásokat.

Az úszás egészségügyi előnyei:

- ✓ fejleszti a gyerekek fizikai erőnlétét
- ✓ erősíti a kardiovaszkuláris rendszert, ami hozzájárul a szív és a tüdő egészségének megőrzéséhez
- ✓ a gyerekek megtanulják a helyes légzéstechnikát
- ✓ javítja a gyerekek testtudatosságát és mozgáskoordinációját
- ✓ jótékony hatással van a gyerekek izomzatára
- ✓ növeli a gyerekek állóképességét és rugalmasságát, valamint javítja az ízületek mozgékonyosságát.

Az úszás mentális és szociális előnyei:

- ✓ Az úszás nemcsak a testet, hanem a lelket is erősíti. A vízben végzett mozgás segít csökkenteni a stresszt és javítja a hangulatot.
- ✓ a gyerekek önbizalma is növekszik, hiszen új készségeket sajátítanak el és folyamatosan fejlődnek.
- ✓ csapatmunkára és szociális készségekre is tanít, hiszen a gyerekek együtt dolgoznak, támogatják egymást és közösen élik át a sikereket.
- ✓ különösen hasznos lehet az introvertált gyerekek számára, akik nehezen barátkoznak.
- ✓ segít a gyerekeknek a stressz kezelésében, mivel a vízben végzett mozgás nyugtató hatással van az idegrendszerre.
- ✓ megtanulják a kitartást és a célorientáltságot is

Az úszásoktatás hosszútávú előnyei:

- ✓ fizikailag, mentálisan és szociálisan is erősödnek,
- ✓ biztonságos és szakértői felügyelet mellett tanulnak.
- ✓ kiváló lehetőséget nyújt a mozgásra, a fejlődésre és a szórakozásra egyaránt.
- ✓ helyes technikát sajátítanak el, és biztonságban érzik magukat a vízben.
- ✓ az úszás során elsajátított készségek és tapasztalatok egész életükre kihatnak, és segítenek a gyerekeknek a sport és az egészséges életmód iránti szeretet kialakításában.
- ✓ segít az egészséges testsúly fenntartásában, az állóképesség növelésében és az általános fizikai erőnlét javításában.
- ✓ hozzájárul a gyerekek önbizalmának növeléséhez és a szociális készségek fejlesztéséhez

Célunk:

- ✓ egészséges, edzett, úszásérett gyermekek nevelése.

Feladataink:

- ✓ képességek fejlesztése (fizikai, pszichikai, szociális);
- ✓ megfelelő eszközök biztosítása;
- ✓ higiéniai feltételek biztosítása;
- ✓ úszóoktató szakmai rátermettsége, felkészültsége;
- ✓ szervezési feladatok (úszoda használatának beosztása, gyermekkíséret, öltözés, hajszárítás, felnőtt felügyelet).

V. 6. A külső világ tevékeny megismerése

„A Földet nem apáinktól örököltük,
hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”
(Környezetvédelmi Konferencia, 1992)

A külső világ, azaz a környezet megismerése iránti vágy a gyermekben születése pillanatától működik. A gyermeki jellemzők, a rácsodálkozás, az erős közlési vágy, a kommunikációra való nyitottság, az érzelmi, esztétikai fogékonyság a természet szépségeire, az állandó tettere kész cselekvőkészség, mind-mind kedvez a tevékenységeken tapasztalatszerzésnek, biztosíthatják a felfedezés lehetőségét és annak örömét. keresztül történő

Gyermekeink léte, jövője függ attól, hogy milyen szemlélettel, értékrenddel, viselkedéskultúrával rendelkeznek, hogyan viszonyulnak természeti és társadalmi környezetükhöz. Ennek alapozására, alakítására törekszünk. Az ember, a természet, a hagyomány nem válik el egymástól, hanem szoros egységet alkotva beépül a környezeti nevelés ismeretanyagába. A népi kismesterségek gyakorlása, a természetes anyagok „közelsége” és a velük való tevékenykedés sajátos élményt és érzelmi többletet jelent a gyermekeknek. A folyamatos alkalmi megfigyelésekkel lehetővé tesszük, hogy a gyermekek maguk fedezzék fel környezetüket. Amit csak lehet, helyszínen, a természetben, élőben figyelhetünk meg. A séták, kirándulások, tevékenységek a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását is szolgálják, amelyek belsővé válása a természetben való kulturált viselkedést eredményez. Személyiségüket gazdagítva a természetszeretet szükségletként jelenik meg.

Megismerik a Szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit; megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Óvodai hagyományainkat az évszakok köré rendeztük. Ennek a folytonosságnak a lényege: mindennek eljön az ideje, amire minden évben ugyanakkor és ugyanúgy illik készülni. Az újra átélés vágya motivál bennünk, cselekvésre késztet. Az évről-évre visszatérő hagyományok biztonságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében, erősödik bennük a valahová tartozás érzése.

Célunk:

a természeti környezet iránt érzékeny, a társadalmi környezethez sokoldalúan alkalmazkodni tudó, a közvetlen környezetét tevékenyen befolyásolni, védeni képes gyermekek nevelése.

Feladataink:

- ✓ elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzésre;
- ✓ a természet iránt érzékeny, pozitív szemléletű felnőtt minta adása;
- ✓ harmonikus, esztétikus környezet kialakítása, gondozása;
- ✓ tudatosan törekedni, hogy minél több élményt és tapasztalatot szerezzenek a természeti és társadalmi környezetről;
- ✓ környezet- és természetbarát szemléletmód alakítása;
- ✓ környezetkultúra, biztonságos életvitel szokásainak alakítása;
- ✓ a fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása;
- ✓ a fenntarthatóságra nevelés szellemében folyó nevelőmunka segítése;
- ✓ olyan lehetőségek teremtése, ahol megismerkedhetnek hazánk jelképeivel, művészeti, természeti nevezetességeivel, lakóhelyünk épületeivel
- ✓ a magyar állat- és növényvilág megismertetése;
- ✓ kommunikációs készségük fejlesztése, önálló véleményalkotás elősegítése;
- ✓ döntési képesség alakítása;
- ✓ változatos tevékenységek szervezésével, élmények átélésével biztosítani az ünnepeink, a hagyományaink, magyar népszokásaink, jelképeink megismerését.

V. 6. 1. Környezetismeret

- ✓ család – óvoda – lakóhely;
- ✓ testrészek, egészségvédelem;
- ✓ természeti változások, jellemzők;
- ✓ évszakok megfigyelése, összefüggések, napszakok,
- ✓ növény- és állatvilág, természetsarok;
- ✓ közlekedés.

Ezeket a témaköröket színesítjük a természetóvó jeles napok előtti készülődés és a néphagyományörzés elemeivel.

- ✓ Takarítási világnap /szeptember 2.
- ✓ Autómentes világnap /szeptember 22.
- ✓ Állatok világnapja /október 4.
- ✓ Víz napja /március 22.

- ✓ Föld napja /április 22.
- ✓ Madarak és fák napja /május 10.
- ✓ Őszi betakarítás
- ✓ Tökhét
- ✓ Advent, adventi készülődés;
- ✓ Mikulás;
- ✓ Karácsonyi készülődés, Karácsony;
- ✓ Farsang;
- ✓ Húsvéti készülődés, locsolkodás

V. 6. 2. Környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása

Legfontosabb feladatunk ezen a területen az élő és élettelen környezethez fűződő pozitív viszony megalapozása. Célunk, hogy a gyermekek megismerjék a környezettudatos viselkedés alapvető szabályait, kialakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez vezetnek. Törekszünk arra, hogy a gyermekeket a természet védelmében, megóvásában való aktív részvételre ösztönözzük, pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki a környezet megóvása, a fenntarthatóságra nevelés érdekében (szelektív hulladékgyűjtés, környezetünk tisztán tartása, használt elem gyűjtése, komposztálás, növények és állatok gondozása stb.) Az érzékszervi megtapasztaltatás lehetőségét természetes körülmények között, játékos cselekvésben, felfedező tevékenységben és szenzitív élmények által biztosítjuk. A mindennapi tervezés során olyan tapasztalatokat nyújtunk a gyermekek számára, amelyben megismerkedhetnek a szűkebb és tágabb környezet védelmével, megőrzésével, illetve a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk.

V. 6. 3. Állatvédelem

Intézményünk fontosnak tarja a hozzánk járó gyermekeknél az állatbarát szemlélet kialakítását. Az állatvédelem olyan gyakorlati tevékenység, mely az ember felelőség- és kötelességérzetéből fakad, és amely a rábízott állatokra irányul. Ma már társadalmilag elvárt tevékenység, így az állatvédelem-pedagógia módszereit alkalmazva igyekszünk minél tudatosabban megszervezni tevékenységeinket, átfogó tudást biztosítani. Célunk az Állatbarát Óvodai cím elnyerése, melynek alap szintű elvárása, hogy beépítsük a felelős állattartást a nevelésbe változatos és kreatív programok segítségével.

V. 6. 4. Környezetünk mennyiségi, formai és téri viszonyai

A környező valósággal való ismerkedés során, a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai, mennyiségi, téri viszonyairól. Számptalan lehetőség nyílik, játék és szabadidős tevékenységekben matematikai tartalmak közvetítésére, a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztésére. Matematikai nevelésünk során kezdetekben a kíváncsiság felkeltését hangsúlyozzuk, a matematikai szemlélet megalapozásához. Későbbiekben a megszerzett tapasztalataikat a meglévő ismereteiket gyakoroltatjuk, mélyítjük, bővítjük, hogy biztosan tudjanak eligazodni a matematika világában.

Célunk:

a környező világ mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, lehetőség szerint természetes környezetben.

Feladataink:

- ✓ matematikai tartalmú felfedezések lehetőségének biztosítása, a megszerzett tapasztalatok tudatosítása;
- ✓ ok- okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása;
- ✓ logikus gondolkodás, problémamegoldó képesség alapozása, fejlesztése;
- ✓ tevékenykedtetés közben figyelni a csoport igényeire és szükségleteire a képességeik terén;
- ✓ érdeklődés felkeltése, az aktivitás fokozása és a figyelem tartósságának növelése, a jó teljesítményre serkentés úgy, hogy a gyermekek számára a tevékenység matematikai élményt, mozgalmas, érdekes játékot jelentsen.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről;
- ✓ megnevezik az évszakokat és tudják néhány jellegzetességét;
- ✓ meg tudnak nevezni hazai növényeket, állatfajtaikat, táji nevezetességeket;
- ✓ ismerik a hónapokat, napokat, napszakokat és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket;
- ✓ a természeti és társadalmi környezetet megbecsülő, óvó, tisztelő magatartásformákkal, szokásokkal rendelkeznek;
- ✓ ismerik az ünnepeket és jelképeiket, hagyományainkat, magyar népszokásainkat;
- ✓ gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismerik a közlekedési eszközöket;

- ✓ életkoruknak megfelelő szinten ismerik hazánk jelképeit, művészeti, természeti nevezetességeit, lakóhelyünk épületeit
- ✓ felismerik nemzetünk zászlóját, címerét;
- ✓ matematikai tartalmú ismereteiket tevékenyen alkalmazzák (geometria, tő-és sorszámnevek);
- ✓ képesek ok- okozati összefüggések megértésére;
- ✓ aktívan, tevékenyen, logikusan gondolkodva igyekeznek részt venni egy- egy matematikai probléma megoldásában;
- ✓ képesek mennyiségek megállapítására, összehasonlítására, becslésére, képesek tulajdonság szerint halmazok csoportosítására, párosítására;
- ✓ több, kevesebb, ugyanannyi relációt felismerik, alkalmazzák;
- ✓ képesek halmazok számosságának változtatására (hozzáadás, elvevés);
- ✓ térbeli és síkbeli tájékozódásuk alakulóban van;
- ✓ felismerik és megnevezik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.

V. 6. 6. *A képességfejlesztés lehetőségei a külső világ tevékeny megismerése során*

- ✓ érzelmi-szociális
 - A természethez való pozitív érzelmi viszony szülőföld, emberek, a táj szeretetre nevelés, tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme.
 - Feladattudat, szabálytudat, kitartás, türelem, ítélőképesség, kapcsolatteremtő képesség, közösségi érzés, szociabilitás, másokkal való kapcsolat igénye, testséma önmaga felismerése.
 - Intellektuális érzelmek, együttműködési készség, feladattartás, önálló feladatmegoldás.
- ✓ értelmi
 - Érzékelés, íz érzék, térérzékelés, idő érzékelés, érzékszervi működés.
 - Figyelem: koncentrált, szándékos:
 - Formaalkítás, hallási érzékelés, szem fixációs működése, tapintásos érzékelés.
 - Téri helyzetek, cselekvések, színek, irányok, formák, tulajdonságok, méretek felismerése.
 - Fogalomalkotás, számfogalom, számolási készség, problémamegoldó gondolkodás

- Problémakezelés
- Analizáló-szintetizáló készség fejlesztése
- ✓ verbális
 - Beszédkultúra, kérdéskultúra, kifejezőkészség, magabiztos tudatos kreatív önkifejezés.
 - Választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs helyzetekben.
 - Beszédbátorság erősítése, beszédtechnika fejlesztése, szövegértés, kialakítása szövegalkotási kedv felkeltése
 - Kommunikációs igény motiválása.
 - Szókincsbővítés, tiszta artikuláció fejlesztése, verbális fejlesztés
- ✓ testi
 - Egyensúlyérzék,
 - finommotorika
 - nagymozgások,
 - szem – kéz, szem – láb koordináció.
 - Manipulációs készség, gyors reagálás.

V. 7. Munka-jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játék és a munka, ami gyakran nem is választható szét. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A munka végzése során fontos tulajdonságokat fejlesztünk: kitartást, céltudatosságot, önállóságot, felelősségérzetet, fegyelmezettséget. A munka a gyermekeket erőfeszítésre készíteti, sokoldalúan hat a képességek fejlődésére, az elvégzett munka és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, átélhető a gyermekek számára. Sokszínű tapasztalatokat szereznek környezetükről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról. Az örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység a közösségi kapcsolatok alakításának eszköze, a saját és mások munkájának elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk:

az életre való felkészítés; a gyermeki munka megkedveltetésén keresztül a saját magukért és társaikért végzett tevékenység megbecsülésére, a munka szeretetére nevelés.

Feladataink:

- ✓ önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése az életkori sajátosságok és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével;
- ✓ a nyugodt, örömteli, jó hangulatban végezhető munka jellegű tevékenységek feltételeinek biztosítása;
- ✓ tudatosítjuk a közösségért végzett munka jelentőségét, fontosságát, az eredmény megbecsülését, a munka szeretetére, tiszteletére neveljük őket;
- ✓ munkafajták fokozatos bevezetése, munkakészségek, szokások kialakítása, a munka állandóságának és folyamatosságának megteremtése;
- ✓ a gyermekeket körülvevő felnőttek részéről minta adása (rendszeresség, következetesség, alaposág);
- ✓ balesetvédelmi szempontoknak megfelelő méretű, anyagú szerszámok, eszközök biztosítása;
- ✓ a környezet rendjének megőrzése, növény, állat, kert, udvar gondozása, környezettudatos viselkedés megalapozása (szelektív hulladékgyűjtés);
- ✓ folyamatos, konkrét, reális fejlesztő értékelés, mely motiválja a gyermekeket a további munkavégzésre.

V. 7. 1. Munkafajták

Önkiszolgálás:

a gyermekek saját magukkal kapcsolatos tevékenysége, folyamatosan szoktatjuk az önálló önkiszolgáló munkára az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően.

Naposság:

a naposi funkció gyakorlása során olyan munkát végeznek, amely nélkülözhetetlen a csoport életében. A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel, ezért ezt a munkafajtát középső csoportos kortól, illetve a gyermekek egyéni fejlettségükhöz mérten végzik. Az egyes munkafázisokat fokozatosan vezetjük be, igény szerint verbális és tevőleges segítségnyújtással. A gyermekcsoportokban napos táblák találhatóak, melyeken kifüggesztjük a megválasztott napos jelét. A ruházat tisztántartására napos kötények szolgálnak. A naposok végzik az étkezéssel kapcsolatos teendőket (terítés, asztalok leszedése), az asztalok környékének tisztántartását (söprés)

Kerti munka:

óvodánk udvarának gondozásába rendszeresen bevonjuk a gyermekeket (pl. udvartakarítás, homokgereblyezés, szemétgyűjtés). A gyermekek munkájuk gyümölcseként gyönyörködhetnek környezetük rendezettségében, tisztaságában, szépségében.

Alkalomszerű megbízatások:

az óvoda és a csoport életében adódó olyan munkafeladatok, amelyeket a gyermekek alkalomszerűen végeznek. Ezen munkák egy része időről időre szabályosan ismétlődik, másik részük spontán adódik. Ezeket a munkákat szükségletekből a munka jellegétől, a körülményektől függően a csoport vagy egyes gyermekek végzik, segítenek a játékos tapasztalatszerzéshez szükséges eszközök előkészítésében, kiosztásában, helyre- rakásában.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ önmagáért végzett munkáját önállóan végzi;
- ✓ szívesen és önként vállalnak munkát;
- ✓ a naposi munkát megfelelő feladattudattal, osztott figyelemmel, igényességgel végzik;
 - megbízatásaikat kitartóan, alaposan, felelősséggel végzik;
- ✓ tevékenyen részt vesznek környezetük rendjének, tisztaságának megóvásában;
- ✓ a munkaeszközöket rendeltetésszerűen, biztonsággal használják;
- ✓ a szelektív hulladékgyűjtés igényükké vált;

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BŐLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ szívesen díszítik, szépítik, rendezik környezetüket;
- ✓ ismerik a munkavégzés fogásait;
- ✓ szívesen tevékenykednek a közösség érdekében örömszerzés céljából, illetve segítő szándékkal.

V. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

„Amit hallok – elfelejtem,
Amit látok – megismerem,
Amit csinállok megtanulom.”
(ősi bölcsesség)

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A tanulás feltétele a gyermek megismerési vágya, cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. A tanulás nagymértékben befolyásolja a gyermekek világvilágképének alakulását. Hatására tapasztalataik rendeződnek: pontosabbá válik észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére, megoldására.

Lehetséges tanulási formák az óvodában:

- ✓ az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása (szociális magatartásformák...);
- ✓ a spontán játékos tapasztalatszerzés (önálló tapasztalatszerzés, képességfejlesztő játékok ...);
- ✓ a játékos, cselekvéses tanulás (minél sokrétűbb játékos, mozgásos tevékenység ...);
- ✓ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés; • az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés (az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek ...);
- ✓ a gyakorlati problémamegoldás (kooperatív technika).

Célunk:

- ✓ a spontán és szervezett tapasztalatszerzés útjának biztosításával a gyermeki személyiség kibontakoztatása, képességek fejlesztése, tapasztalatok bővítése, rendezése;
- ✓ a szociális tanulás során gyermekeinkkel elsajátíttatni a kommunikációs és kooperációs technikákat és azok alkalmazását.

Feladataink:

- ✓ tudatos, tervszerű felkészülés;
- ✓ a tevékenységek szervezése során elegendő mennyiségű, minőségű és méretű esztétikus eszköz biztosítása;
- ✓ a gyermekek életkorának, egyéni fejlettségének megfelelően valósítjuk meg az időkeretet, helyet, módszereket;
- ✓ tanulást támogató környezet megteremtése;
- ✓ tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeinek biztosítása; lehetőséget fejlesztésében;
- ✓ a kitűzött célunk eléréséhez a gyermeki tevékenységek megfelelő felépítése, a gyermekek motiváltságának biztosítása, aktivitásuknak fenntartása;
- ✓ figyelembe venni a gyermekek saját ütemű fejlődését és ehhez igazítani a feladatadást, többféle felkínálni egy adott képességtípus gyakoroltatásában,
- ✓ eltérő szükségletű gyermekek támogatása;
- ✓ a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése (érzékelés, észlelés);
- ✓ személyre szabott, pozitívumokra épülő, differenciált fejlesztő értékelés előnyben részesítése a gyermekek személyiségének fejlődése érdekében;
- ✓ a gyermekek önértékelési képességének megalapozása, fejlesztése;
- ✓ a gyermekek belső pszichés szükségleteit kielégítő változatos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek tervezése, megvalósítása.

Pedagógus kötelezettségei

- ✓ pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével;
- ✓ a foglalkoztatási formákat (egyéni, mikrocsoportos), tanulásszervezési eljárásokat (differenciált, kooperatív technika, párhuzamos tevékenység) ismeri és a csoport sajátosságainak figyelembevételével alkalmazza;
- ✓ a módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságainak, testi- lelki állapotának, érdeklődésének, kíváncsiságának megfelelően befolyásolja;
- ✓ az alkalmazott pedagógiai módszerei a sokoldalú személyiségfejlődést támogatják és módszertani kultúrájának kiművelésére törekszik;
- ✓ tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz;
- ✓ folyamatosan elemzi, értékeli és fejleszti pedagógiai munkáját;

- ✓ a gyermekeket fokozatosan, különösen az utolsó évben az iskolai nevelésre- oktatásra készíti fel;
- ✓ az IKT eszközök adta lehetőségeket használja szakmai munkája során;
- ✓ nyitott az online megvalósuló szakmai együttműködésekre;
- ✓ pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ érzékelésük, észlelésük differenciálódik;
- ✓ megjelennek akarati tulajdonságaik: kitartás, önállóság, céltudatosság;
- ✓ kialakul a szándékos figyelmük, rendelkeznek a felidézés, a bevésés képességével;
- ✓ a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- ✓ önálló megfigyeléseket végeznek, a jelenségeket változásukban is felismerik;
- ✓ logikus gondolkodásuk fejlett, következtetnek, ítéletet alkotnak;
- ✓ felfedezik az összefüggéseket, az ok-okozati viszonyokat;
- ✓ képesek az önálló feladatvégzésre, kialakulóban van feladattudatuk, szabálytudatuk;
- ✓ társas kapcsolataikra az együttműködés jellemző;
- ✓ ellenőrzik saját tevékenységüket, ismerik értékeiket;
- ✓ az eszközökre vigyáznak, megfelelően használják azokat;
- ✓ élményeiket, tapasztalataikat önállóan, érthetően elmondják;
- ✓ beszédük fejlett, képesek a tartalmas, kifejező párbeszédre.

VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei

VI. 1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvoda arculatában meghatározó jelentőségűnek tekintjük dolgozóink felkészültségét, emberi értékeit.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az ideális óvodapedagógus az alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, s ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik. Fontos a „belső” és a „külső” összhangja, az érzések, gondolatok és a viselkedés „kongruenciája” (megfelelése). Ez biztosítja a nevelői magatartási megnyilvánulások hitelességét.

A nevelőtestület közös értékek fogadja el a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság tiszteletben tartását, az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzethez és a gyerek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési – önfejlesztési igényt.

Ezeket túl meghatározó személyiségjegye kell, hogy legyen a demokratikus nevelési stílus, amely ösztönzi a gyerekek kezdeményezéseit, messzemenően figyelembe veszi szükségleteiket. Alapelvei az elismerés, a dicséret, az elfogadás. Körülötte a légkör oldott, bizalom teli, barátságos, melyre jellemző a csoport érzelmi kiegyensúlyozottsága, a közepes vagy alacsony zajszint, az elmélyült játék, figyelmes viselkedés.

Az óvónő bánásmódja, az eltérő szükségletek, érzelmi állapotok és hangulatok iránti toleranciája a gyerekek egymás közötti kapcsolatában mintát jelent. Az, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyerekek életkora és sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvónők folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek megvalósítását szolgálja az óvónők továbbtanulási terve, és a továbbképzési tervek, melyek az évenként elkészítendő munkaterv részét képezik.

Célunk az óvodapedagógusok számára meghirdetett szakmai programokon, előadásokon, továbbképzéseken, konferenciákon, országos szervezésű rendezvényeken való részvétel.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A dajkai munka szerepváltása csak az óvodapedagógusi munka szerepváltásának kontextusában értelmezhető.

Munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik, egyértelműen elkülönítjük mely esetben kompetens, mely esetekben segítő a szerepkörük.

A dajka kompetens szerepkört tölt be:

- ✓ az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során;
- ✓ a gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbításában;
- ✓ az óvoda vagyon- és állapotvédelmében;
- ✓ a névre szóló, hitelesített munkaköri leírásában rögzített feladatok önálló, szakszerű teljesítésében;
- ✓ minden olyan esetben, amikor felettesei - óvodavezető, óvodapedagógus – egyéb, a munkaköréből adódó feladatokkal bízzák meg;
- ✓ megszerzett szakmai ismeret- és tudásanyagának a gyakorlati munkájába való beépítésében;
- ✓ saját élményű tapasztalatainak átadásában;
- ✓ saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítésében;
- ✓ lelki egészségének védelmében.

A dajka segítő szerepkört tölt be:

- ✓ az óvoda alap- és kiegészítő feladatainak teljesítésében;
- ✓ az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során;
- ✓ az óvoda minőségi szolgáltatást nyújtó feladatainak ellátása kapcsán;
- ✓ az óvoda által kitűzött minőségcélok elérésében;
- ✓ a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában;
- ✓ a gyerekek tehetséggondozásában;
- ✓ a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során;

Az alkalmazotti közösség tagjaitól elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- ✓ Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési terveit, működjenek együtt az óvónőkkel.
- ✓ Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- ✓ Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- ✓ Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.
- ✓ Kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. Az ellátásukban résztvevő különböző szakemberekkel együttműködünk.

VI. 2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik az Óvodai nevelés országos alapprogram és a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Óvodánk helyi adottságaiból adódó kiemelt feladataink megvalósításához biztosított és adott tárgyi környezettel és eszközökkel rendelkezünk. Az óvoda épülete, udvara, berendezései szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét. Megfelel a vegyes életkorú gyermekek testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlesztésüket. Lehetővé teszi tárgyi feltételeink a mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekek által használt eszközök, tárgyak, felszerelések számukra hozzáférhető helyen, biztonságukra figyelemmel vannak elhelyezve.

Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó Önkormányzat a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít. Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok segítségével, eszközök készítésével járulunk hozzá.

VI. 3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a heti rend, a napirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

VI. 3. 1. Napirend

Az óvodai élet keretét a napirend adja. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyerekek kiegyensúlyozott életritmusát, biztonság érzetét adja, biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiszámítható óvodai életet. Lehetővé teszi az egészséges fejlődésükhöz szükséges játékmozgásos tevékenységek- pihenés váltakozásait. A napirendben a legtöbb időt a gyermek alaptevékenysége - a J Á T É K- kapja. A napirendet rugalmasan alakítjuk: egyrészt a nyári és szolgalmi időszak eltérései, a gyermekek fejlődése, az iskolai őszi és tavaszi szünetek ideje alatt, valamint az ünnepekkel kapcsolatos nyitvatartási rend miatt.

A napirend kialakításának elvei:

- ✓ jellemezze rendszeresség, folyamatosság, rugalmasság, eredményezzen nyugodt légkört
- ✓ adjon biztonságot, állandóságot a gyermekeknek
- ✓ a játék kitüntetett szerepe érvényesüljön
- ✓ segítse elő az átgondolt, gyermekekkel elfogadtatott szokás- és szabályrendszer kialakítását
- ✓ a tevékenységeket a játékidőn belül - mint választható tevékenységet - kell szervezni a 3-7 éves korosztály életkori sajátosságaihoz igazodóan
- ✓ mindennapos mozgás fontossága, szerepe
- ✓ a gyerekek a tevékenységeket egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezhesék
- ✓ a napot nagy intervallumokra bontjuk, kevés tevékenység idejét határozzuk meg (kezdet, befejezés)
- ✓ törekszünk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására
- ✓ a napirend a gyermekek igényeihez, fejlődésükhöz és az évszakok váltakozásához igazodik

Az óvoda napirendje:

6 ³⁰ – 7 ⁵⁰	Gyermekek fogadása, játék
8 ⁰⁰ – 8 ⁴⁰	Játékos testmozgás, tisztálkodás, reggeli
8 ⁴⁰ – 11 ⁴⁵	Játék, kötetlen foglalkozások, kezdeményezések, választható tevékenységek, iskola-előkészítő fejlesztő foglalkozások, névnapok, születésnapok megünneplése, öltözködés- levegőzés, udvari játék, mozgás a szabadban, egyéni fejlesztések

11 ⁴⁵ - 12 ³⁰	Készülődés az ebédhez, ebéd
12 ³⁰ – 13 ⁰⁰	Fogmosás, pihenés előkészítése, mese, zenehallgatás
13 ⁰⁰ - 14 ⁴⁵	Pihenés
14 ⁴⁵ - 15 ³⁰	Tisztálkodás, uzsonna
15 ³⁰ - 16 ³⁰	Játék, szabadon választható tevékenységek távozásig (Találkozás a szülőkkel, rövid információcsere a gyermek fejlődéséről, magatartásával kapcsolatosan szükség esetén.)

VI. 3. 2. Hetirend

A csoportok heti rendjét, a Pedagógia Program, a helyi sajátosságok figyelembevételével és az egységes napirend biztosítása mellett az óvodapedagógusok alakítják ki, figyelembe véve a köznevelésről szóló törvény 8.§ (1) bekezdésének módosítását, valamint a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet 1. számú melléklet IV. fejezet: Az óvodai élet megszervezése c. rész 6.-7. pontját. A rendelkezés szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelésre-oktatásra készíti fel. Ez utóbbi nem jelent iskola előkészítő évfolyamot, az óvodai nevelés kiemelt jelentőségét erősíti. A kormányrendelet előírása szerint biztosítjuk, hogy „a gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.”

Helyi sajátosságaink figyelembevételével a heti rend napokhoz kötött tevékenységet jelent, a komplexitás elvét érvényesítve dolgozzuk fel az ismereteket a különböző foglalkozási területeken keresztül. Az óvodapedagógusok munkájuk során a kötetlen és kötött foglalkoztatási formákat alkalmazzák a lehetséges tanulási formákat, azok arányait tudatosan választják meg. A heti rend kialakításánál az óvodapedagógus figyelembe veszik a kiemelt feladatok megvalósítását segítő, óvodánk arculatát meghatározó sajátosságokat.

VI. 3. 3. Ünnepek és hagyományok

Az ünnepek az érzelmi nevelés sajátos színterei, a mindennapoktól eltérő közösségi események. Mély érzelmi nyomokat hagynak a gyermekekben az ünnepnapokhoz kapcsolódó közös élmények, ha a jeles napokat megelőző közös készülődések, az ünnep napján a

gyermeket körülvevő felnőttek magatartása és a környezet jelzései (ünnepek jelképei) hitelesek. Átérik az ünnepnapok másságát, a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az „ünnepelni tudás” képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a család szemléletmódjára, bevonva őket a készülődésbe, ünneplésbe. E jeles események szervesen illeszkednek a tervezett nevelési folyamatokba, melyeket a szülők közreműködésével, segítségével, részvételével készítünk elő, illetve bonyolítunk le. Ünnepnapi másságából fakadóan az egész óvoda „ünnepi ruhát” ölt. Esztétikai érzékformáló hatást nyújt az óvodapedagógusok, társak látványa és az összhangot tükröző feldíszített csoportszoba. Az ünnepi készülődésben az érzelemfokozó hangulati elemeket helyezzük előtérbe, hiszen az a cél, hogy az ünnep maga az élmény legyen. Nemcsak az összetartozást erősítjük, hanem az esztétikus környezet, öltözködés iránti igény is alapozódik. A gyermek megtanulja, hogy az ünnepnapokhoz más viselet, viselkedés illik.

Mikulás

Az egységes csomagokat a szülők támogatásával állítjuk össze. A Mikulás az ajándékot személyesen adja át a gyermekeknek és egy-egy dicsérő, személyre szóló gondolatot mond. A gyermekek az alkalomhoz illő versekkel, énekekkel köszöntik. Kapcsolatainknak köszönhetően a Mikulást és segítőt a Zalaszentgróti Szociális, Család- és Gyermekegészségügyi Központ munkatársai személyesítik meg.

Karácsony

Az adventi előkészületekkel, gyertyagyújtással fokozzuk a várakozás érzelmi hatásait. Az óvoda játékeszköz bővítését ez időre tervezzük, így minden gyermek játékokat talál a feldíszített közös fa alatt. Énekekkel, versekkel, dramatizálással, műsorral ünneplünk. Az intézményi ünnepen kívül részt veszünk a Falu karácsonyán is, melynek műsorát énekekkel, tánccal, versekkel színesítjük. Kérésre segítünk, hogy a Zalabéri Idősek Otthona lakóinak is meghitté tegyük az ünnepet.

Farsang

Jelmezben zajló zenés, táncos esemény, alkalomhoz illő versekkel, énekekkel, tréfás játékokkal kiegészítve. Közös multság a családokkal.

Március 15.

Ünneplése változatosan, fejlettségtől és időjárástól függően zajlik: megemlékezés a csoportban versekkel, énekekkel. Részt veszünk a település hősi emlékművénél tartott megemlékezésen, ahol egy-egy vers/ének előadása mellett elhelyezzük saját kezűleg készített nemzeti díszünket.

Húsvét

Az előkészületek során a leggyakoribb a különböző technikákkal készített tojások, egyéb szimbólumok készítése. A családok hozzájárulásával ezúttal is kapnak kis ajándécsomagot, melyet az udvarban elrejtett tojásokkal együtt kereshetnek meg. Húsvét utáni napon locsolkodás.

Anyák napja

A köszöntőt erre az alkalomra tanult versekből, énekekből, dalos játékokból állítjuk össze. Ez alkalomra minden gyermek ajándékot készít édesanyjának. Édesanyákkal, Nagymamákkal közösen ünnepeljük.

Évzáró, Nagycsoportosok búcsúztatása /ballagás/

A műsort az év során tanult versekből, mondókákból, táncos-dalos népi játékokból állítjuk össze. Szülőkkel közösen ünnepeljük.

Gyermeknap

Különböző programok szervezése. Pl.: kirándulás

Születésnap, névnap

Általában gyertyagyújtás, éneklés, verselés, köszöntés után az óvónők által készített apró játékkal ajándékozta meg a csoport az ünnepeltet. Az ünnepelt csomagolt aprósüteménnyel kínálhatja meg társait.

VI. 4. Az óvoda kapcsolatai

VI. 4. 1. Óvoda-Fenntartó

Célunk: óvodánk zökkenőmentes működésének biztosítása.

Feladataink:

- ✓ kölcsönös, korrekt információátadás;
- ✓ naprakész feladatellátás.

VI. 4. 2. Óvoda-bölcsőde

Célunk: bölcsődéből óvodába való zökkenőmentes váltás biztosítása.

Feladataink:

- ✓ kapcsolattartás az intézmény bölcsődei egységével
- ✓ Az előzetes ismeretszerzés, ismerkedés céljából az óvodapedagógusok meglátogatják a bölcsődében a gyermekeket. A gondozónők szívesen megosztják a gyermekkel kapcsolatos tapasztalataikat az adott óvodai csoportba kerülő óvodapedagógusokkal.

- ✓ Az óvodába lépés után szívesen fogadjuk a gondozónőket az óvodai beszoktatás alkalmával és ezek után is folyamatos a kapcsolattartás.

VI. 4. 3. Óvoda-óvoda kapcsolata

Célunk: szakmai együttműködés

Feladataink:

- ✓ a továbbképzések szervezése, lebonyolítása;
- ✓ részvétel más intézmények szakmai rendezvényein; • pályázatok figyelemmel kísérése.

VI. 4. 4. Óvoda-család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés, a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Célunk: a kiegyensúlyozott partnerkapcsolatra törekvés.

Feladataink:

- ✓ a nevelési módszerek összehangolása a gyermekek egészséges fejlődésének érdekében;
- ✓ nyitott, kölcsönös, kompromisszumkész kapcsolat ápolása.
- ✓ Folyamatosan tájékozódunk a szülők elégedettségéről, véleményéről, elvárásairól, és az ésszerű ötleteket beépítjük fejlesztő munkánkba.

Az óvoda, az óvodapedagógusok és a család, szülők közti együttműködésünk lehetőségei:

Beiratkozás, nyílt nap:

a szülők, a gyermekek részére nyílt napot tartunk, ahol megismerkedhetnek az óvoda épületével, a csoportszobákkal, az alkalmazotti közösséggel. Óvodánkkal jogviszonyba kerülő gyermekek szüleinek részére a nyár végén szülői értekezletet tartunk, ahol megismertetjük velük az intézmény dokumentumait, megismerhetik az óvoda és a csoportok szabály-és szokásrendszerét. Lehetőséget biztosítunk az érintett óvodapedagógusokkal történő megismerkedésre, beszélgetésre.

Napi kapcsolattartás

Az óvodapedagógusok és a szülők folyamatosan tájékoztatják egymást a gyermekkel kapcsolatos, fontos tudnivalókról. A napi kapcsolattartás során a gyermekkel kapcsolatban a legszükségesebb információk átadása történik. Az óvoda és a család közötti kapcsolattartás,

kommunikáció tekintetében a szóbeli tájékoztatást helyezzük előtérbe, a falújság és üzenőfüzet lehetőségeit is kihasználjuk.

Szülői értekezlet

Évente 2 alkalommal tartunk. Az óvodát, csoportokat, gyerekeket, szülőket érintő feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Ismertetjük a szülőkkel nevelési terveinket, céljainkat, melyekkel kapcsolatban a szülők véleményét, javaslatát meghallgatjuk és figyelembe vesszük.

Fogadó óra

Évente 2 alkalommal, az őszi és tavaszi folyamán (kérésre ezen alkalmakon kívül is), a szülőkkel előre egyeztetve a gyermek aktuális fejlettségéről, tevékenységéről, viselkedéséről tájékoztatást kapnak a szülők. Lehetőséget kapnak ekkor a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentum megtekintésére. A fogadóóráról az óvodapedagógusok jegyzőkönyvet készítenek.

Szülőkkel együtt szervezett programok, kirándulások

Kapcsolattartás várható eredményei:

- ✓ A családok elégedettek az óvoda működésével.
- ✓ Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap, gyermeke fejlődéséről.
- ✓ A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.
- ✓ A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.
- ✓ Azonosulnak az óvoda elveivel

VI. 4. 5. Óvoda-iskola kapcsolata

Célunk:

az óvodából az iskolába való zökkenőmentes váltás biztosítása.

Feladataink:

- ✓ lehetőség biztosítása a tanítónők részére az óvodai nevelésbe való betekintésre;
- ✓ szülői értekezlet szervezése tanköteles korú gyermekek szüleinek (iskolára való alkalmasság szempontjai, iskolák bemutatkozása);
- ✓ nagycsoportosok részére iskolai órák látogatásának szervezése
- ✓ A gyermekek iskolába lépését követően nyílt nap alkalmával a gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése.

- ✓ Iskolás gyermekek műsora óvodás ünnepélyen, illetve óvodások meghívása iskolai ünnepségre. Az óvodás- iskolás gyerekek közötti kapcsolatok ápolása érzelmi, kötődések megtartása. Egymás szeretete, tisztelete.
- ✓ Óvodai - iskolai nevelők találkozója. Rendszeres találkozásokon kívül szervezett formában nevelési témakörök megvitatása. Vélemények, tapasztalatcsere.

VI. 4. 6. Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:

- ✓ egyes kiemelt intézményekkel, szervekkel:
 - a fenntartóval, működtetővel,
 - más oktatási intézményekkel,
 - az intézményt támogató szervezetekkel;
 - egyéb, a köznevelési igazgatással összefüggő szervekkel,
- ✓ a pedagógiai szakszolgálatokkal,
- ✓ a pedagógiai szakmai szolgálatokkal,
- ✓ a gyermekjóléti szolgálattal;
- ✓ az egészségügyi szolgáltatóval;
- ✓ egyéb közösségekkel:
 - az intézménnyel jogviszonyban állók hozzátartozóival,
 - a település egyéb lakosaival
 - civil szervezetekkel.

VII. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésében.

A Pedagógiai Programban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így nevelőmunkánkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4.§ 13. pontja alapján:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- ✓ Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
 - sajátos nevelési igényű gyermek
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
 - kiemelten tehetséges gyermek.
- ✓ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
- ✓ tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (=súlyos tanulási-, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Hátrányos helyzetű:

az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- ✓ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége
- ✓ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
- ✓ a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei

Halmazottan hátrányos helyzetű:

az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

VII. 1. Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- ✓ Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- ✓ Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- ✓ A habilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.
- ✓ Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- ✓ Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása - fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.

- ✓ Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- ✓ Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- ✓ Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció általános célja:

- ✓ a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- ✓ A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- ✓ Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A habilitáció fő területei:

- ✓ az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinesztéziás- fejlesztése
- ✓ a motoros készségek fejlesztése
- ✓ a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- ✓ a szociális készségek fejlesztése
- ✓ a kognitív készségek fejlesztése
- ✓ az önellátás készségeinek fejlesztése

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

VII. 2. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárásrend

- ✓ Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- ✓ Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- ✓ Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma legfeljebb 5 fő.
- ✓ Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

VIII. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A gyermekeknek joga van a törvények adta védelemre, gondozásra, nevelésre, szeretetre, megértésre, gyermeki voltának elismerésére. A gyermekeknek joga a képességeik kibontakoztatása és hogy érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben részesüljenek. A családokkal együttműködve, a gyermekek személyiségét tiszteletben tartva törekszünk megelőzni, kiküszöbölni a fejlődésüket hátráltató tényezőket, feltárni annak okait, megvédeni őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozni a veszélyeztető hatásokat.

Minden óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. A gyermekek személyiségi jogait így különösen személyiségüknek szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát tiszteletben kell tartanunk, de e jogának gyakorlása nem korlátozhat másokat, ugyanezen jogaik érvényesítésében. A gyermek semmilyen formában sem veszélyeztetheti a saját, társai és az intézményben dolgozók egészségét, testi épségét.

A prevenció érdekében a következő értékeket kívánjuk közvetíteni a nevelés folyamatában:

- ✓ Etikai értékek
 - derűs, szeretetteljes légkör megteremtése:
 - szeretetteljes kapcsolat alakítása gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt és gyermek-család között;
 - modellértékű, megfelelő szociális érzékenységgel rendelkező pedagógus (elfogadás, tapintat, őszinteség, derű, megértés, tisztelet). Ebben a légkörben érvényesülhet a gyermekek szabadsága, érzelmi biztonsága, önkéntessége, kíváncsisága, a javukat szolgáló korlátok – normák, szabályok – között. Ezáltal formálhatjuk magatartásukat, alakíthatjuk erkölcsi szokásaikat.
- ✓ Az élet tisztelete, védelme:
 - Az önellátó, egészségvédő képességek kialakítása a testi szükségletek kielégítése: higiéné, táplálkozás, mozgás, életritmus, öltözködés, edzés. Ezáltal

a lelki szükségletek kielégítését is elősegítjük: stressz mentes élet-vitelt, érzelmi biztonságot, nyugalmat.

Célunk:

az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek - különös tekintettel a gyermekvédelmi szempontból érintett gyermekek (pl: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, veszélyeztetett gyermekek) - segítése, a hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség megteremtése, a prevenció és a koragyermekkori intervenció.

Vezetői feladatok:

- ✓ a szülők tájékoztatása az óvoda házirendjében meghatározott, a gyermekek óvodai életrendjével, a gyermeki jogok és kötelességek gyakorlásával kapcsolatos rendelkezésekről;
- ✓ a problémák jelentkezésekor a törvényi előírásoknak megfelelően jár el: igazolatlan hiányzások esetén jelzési kötelezettsége van; közvetlen kapcsolatot tart fenn a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel;
- ✓ a gyermekvédelmi feladatok ellátásához kapcsolódó személyi és tárgyi feltételek biztosítása; • irányítja és ellenőrzi az intézményben folyó gyermekvédelmi feladatokat.

Óvodapedagógusi feladataink:

- ✓ befogadó, elfogadó környezet kialakítása, a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésének biztosítása, az egyéni, életkori sajátosságok figyelembevételével, rugalmas hozzáállással, differenciálással;
- ✓ a gyermekek és családok - lehetőségekhez képest- minél jobb megismerése, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása a szülőkkel;
- ✓ szülői és gyermeki jogok és azok érvényesítésének megismertetése (törvények, szabályzatok), biztosítása, tájékoztatás a gyermekvédelmi munkáról;
- ✓ a gyermekek problémáinak felismerése, feltárása, kezelése (hátrányok, veszélyeztető tényezők), óvó- védő intézkedések megtétele;
- ✓ a szülőkkel való segítő beszélgetés lehetőségének felkínálása és szükség esetén segítségnyújtás a szociális segítő bevonásával;
- ✓ a gyermeket érintő ügyek mentén együttműködést segítő kapcsolat kiépítése és folyamatos fenntartása az óvoda munkatársai, gyermekvédelmi felelőse és a társszakmák képviselői közreműködésével, amelyek az egyes esetek kezelése kapcsán előtérbe kerülnek;

- ✓ a jelzési kötelezettség fontosságának, az egyén felelősségének folyamatos erősítése a gyermeki jogok biztosításának érdekében.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- ✓ a gyermekvédelmi tevékenység összehangolása az óvodapedagógusok között;
- ✓ éves munkaterv készítése, értékelése;
- ✓ jogszabály változások figyelemmel kísérése, a kollégák tájékoztatása;
- ✓ az óvodapedagógusok felderítő tevékenységének segítése, tanácsadás a felmerült helyzet kezelésére, esetjelző adatlapok kiosztása;
- ✓ a gyermekvédelmi esetek dokumentációjának kezelése (esetjelző adatlap);
- ✓ az óvodavezető mindenkori tájékoztatása az intézményben zajló gyermekvédelmi problémákról;
- ✓ hatékony együttműködés a kerületi gyermekvédelmi felelőssel, a Család és Gyermekjóléti Szolgálattal a Rendőrséggel, a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival, Védőnői Szolgálattal és szükség esetén egyéb szakemberekkel.

VIII. 1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése

Nevelőmunkánk célja, hogy segítsük hozzá a gyermekeket korunk és társadalmunk kultúrájában való tájékozódáshoz, és ezen keresztül a társadalmi beilleszkedéshez. Az ép gyermekek is sokban különböznek egymástól, nevelésünk során figyelembe kell vennünk egyéni igényeiket. Az eltérő fejlődésű gyermekekre ez fokozottan érvényes. Egyrészt jelentősen különbözik a fejlődésük üteme, másrészt az is változó, hogy az mely területeket érint. Esetükben törekszünk a megfelelő információk feltárására és ennek tükrében végezzük nevelő, fejlesztő munkánkat.

Fontos elvünk a másik ember elfogadása. A kisgyermek emberi méltóságának, jogainak biztosítása, a gyermekek egyéni különbözőségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia. Ennek elérése érdekében igyekszünk fejleszteni az együttneveléshez szükséges kompetenciákat.

Óvodánkban teljes integráció valósul meg, vagyis az óvodai nevelés teljes ideje alatt a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az épek csoportjában tartózkodnak. Tapasztalatunk, hogy a gyermekek elfogadják a „különbözőséget”, és ebben az óvodapedagógusi mintaadás segíti őket.

VIII. 1. 1. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az óvodában

Feladataink hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban:

- ✓ a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, óvodába járásának elősegítése, felzárkóztatása, valamint rendszeres óvodalátogatásának és hiányzásának figyelemmel követése, szükséges intézkedések megtétele;
- ✓ a problémákat okozó tünetek felismerése – szükség esetén – szakember keresése az óvodai szociális segítő bevonásával;
- ✓ hiányzással kapcsolatos adatszolgáltatás a gyermekvédelmi felelős és a vezető felé;
- ✓ együttműködés az esetben érdekelt gyermek családgondozójával, esetmenedzserével, ha szükséges szorosabb kapcsolattartás a szakemberekkel;
- ✓ a gyermek személyiségi jogainak védelme, a titoktartási kötelezettség betartása;
- ✓ a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése a családok számára a szociális segítő bevonásával.

Óvodánkban gyermekvédelmi felelős képviseli a gyermekek érdekeit, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti a gyermeki jogok, érdekek érvényesülését. Együttműködik a családokkal, a pedagógusokkal, a gyermekvédelmi szervekkel. Munkájában, meggyőzés, megértés, határozottság, következetesség, törvényesség és méltányosság vezérli.

VIII. 1. 2. Az óvodai szociális segítő

A Család-és Gyermekjóléti Központ jogszabályban meghatározott szakirányú végzettségű szakemberrel biztosítja az óvodai szociális segítő tevékenységet, a helyi viszonyoknak és szükségleteknek megfelelően.

Támogatást nyújt:

- ✓ segíti a gyermek korának megfelelő köznevelési intézménybe való beilleszkedéséhez kompetenciái fejlesztésében
- ✓ segíti a gyermek családját és az óvodapedagógusokat is elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében
- ✓ a szociális segítő részt vállal a köznevelési intézmény mentálhigiéniai, - sport, - és kulturális rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában, valamint aktív részvételével elősegíti a prevenciós programok szervezését, megvalósítását

- ✓ támogatja az intézményben a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetését, az intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújt segítséget

A Család- és Gyermekjóléti Központ a szociális segítő által az alábbi szolgáltatásokat biztosítja az igények és a lehetőségek figyelembevételével:

- ✓ csoportban végzett szociális segítő munka
- ✓ közösségi szociális segítő munka
- ✓ egyéni segítség, tanácsadás

Intézményünkben a Család-és Gyermekjóléti Központ óvodai szociális segítőjének neve, elérhetősége, programjai, szóróanyaga az óvoda hirdetőabláján elérhető.

VIII. 1. 3. A gyermekvédelmi munka várható eredményei

- ✓ Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- ✓ Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.
- ✓ Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- ✓ Bizalommal fordulnak felénk a szülők.
- ✓ Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.
- ✓ Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

IX. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- ✓ Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
 - A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- ✓ A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél
 - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ✓ Az egészségesen fejlődő gyermek
 - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket,

mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megéri mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- ✓ Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- ✓ A szociálisan érett gyermek:
 - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- ✓ A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

X. Jogszabályi háttér

- ✓ Magyarország Alaptörvénye
- ✓ 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- ✓ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- ✓ 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- ✓ 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ✓ 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- ✓ Az óvoda alapító okirata
- ✓ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ✓ 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- ✓ 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- ✓ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ✓ 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- ✓ 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- ✓ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- ✓ Az ENSZ Gyermek jogairól szóló Egyezménye (1989.11.20.)

XI. Záró rendelkezések

XI. 1. A Pedagógiai Program hatályba lépése

Az Pedagógiai Program 2025. szeptember 1., a fenntartó általi elfogadással lép hatályba, és visszavonásig érvényes. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2013. szeptember 1.-től hatályos Pedagógiai Program.

XI. 2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, feladatváltozás esetén vagy ha a módosítást kezdeményezi az intézmény nevelőtestületének 2/3-os többsége. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell betérjeszteni. A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik a megalkotás szabályaival.

Pakod, 2025. július 23.

.....
Kósiné Bedics Adél

főigazgató

XI. 3. Az intézményben működő egyeztető fórum nyilatkozata

A Pedagógiai Programot az intézmény szülői szervezete 2025. augusztus 4. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát a szabályzattal kapcsolatban gyakorolta.

Pakod, 2025. augusztus 13.

.....
szülői szervezet elnöke

A Pedagógiai Program fenntartói véleményezésre és jóváhagyásra elküldésre került Pakod Község Önkormányzatának Képviselőtestülete részére. A véleményezés és jóváhagyás határozati száma:

Legitimációs záradék

1. Véleményezte

_____	_____
Dátum	Szülői Közösség elnöke

2. Elfogadta – nevelőtestület tagjai

_____	_____
Dátum	Kósiné Bedics Adél

_____	_____
Dátum	Ábrahám Bettina

_____	_____
Dátum	Fecskéné Varga Renáta

3. Jóváhagyta

_____	_____
Dátum	főigazgató

_____	_____
Dátum	Fenntartó

4. Érvényességi nyilatkozat
2025. szeptember 1-től visszavonásig.

5. Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 5 évente

6. Módosítás előírásai
- Törvényi változás esetén
 - Feladatváltozás esetén
 - A nevelőtestület kezdeményezése alapján

7. Nyilvánosságra hozatala:
A fenntartó és a partnereink által megtekinthető az igazgatói irodában és minden csoportszobában.

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

XII. Mellékletek

XII. 1. A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde bölcsődei egységének Szakmai Programja

I. Bevezetés

A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsőde bölcsődei egységének szakmai programja a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 4/A.§ (1) bekezdése és a „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma figyelembevételével készült. Megvalósítása biztosítja egyrészt az általános követelmények teljesítését, másrészt pedig intézményünk önállóságát, a családok és a fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodva. Célunk családbarát, támogató bölcsődeként a község lakosainak igényeihez igazodó jó színvonalú napközbeni kisgyermekellátás biztosítása, bölcsődei kereteken belül, az alapellátás és szolgáltatások nyújtásával.

A szakmai program a bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, melyet minden kisgyermeknevelő alkalmaz a napi nevelő-gondozó munkájában. A szakmai programmal célunk:

- ✓ A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magasszintű megvalósítása.
- ✓ Egységes szakmai irányvonalak meghatározása.
- ✓ Az ellátottak egyéni szükségleteinek biztosítása
- ✓ Az egészséges életmód alakításának segítése.

Feladatunk:

a Szakmai program megvalósítása, és megteremtjük annak lehetőségét, hogy az igények kielégítéséhez mini bölcsődénk biztosítsa a szakszerű, törvényes, és magas színvonalú ellátást.

Pedagógiai hitvallásunk:

Mindennapjainkban biztosítjuk az általunk gondozott-nevelt gyermekek számára a nyugodt, szeretetteljes légkört. Tudatosan törekszünk az esélyteremtésre, a negatív hatások mérséklésére, a pozitív hatások felerősítésére a hátrányok csökkentésére. A kisgyermek első 3 évének, az első közösségnek meghatározó szerepe van, a későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszban erősen függnek a felnőttektől, a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó, ezért a legnagyobb odafigyeléssel óvjuk és vigyázunk a ránk bízott gyermekeket. Fontosnak tartjuk a családok és az intézményünk értékrendjének összehangolását, az egymás iránti megbecsülés, a következetességet és feltétel nélküli elfogadást, a gyermeki személyiség tiszteltését.

I. 1. A mini bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok és irányelvek

I. 1. 1. Jogszabályok

- ✓ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ✓ 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- ✓ 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésükfeltételeiről,
- ✓ 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- ✓ 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- ✓ 257/2000 (XII. 26) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- ✓ 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- ✓ 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- ✓ 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról.
- ✓ 9/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- ✓ 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- ✓ 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról.
- ✓ 381/2016.(XII.2.) Korm. rendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról.

I. 1. 2. Szakmai irányelvek. módszertani levelek:

- ✓ Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- ✓ Bölcsődei Nevelés — Gondozás Országos Alapprogramja 2020
- ✓ Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások- közlemények dokumentumok. Módszertani levelek, irányelvek. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982
- ✓ Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982.
- ✓ Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 2003
- ✓ Tudástár- mini bölcsődéknek csecsemőtáplálás a bölcsődében. Bp. Magyar Bölcsődék Egyesülete, 2021
- ✓ A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus- Pszichológus Tagozat anyaga 2007
- ✓ A bölcsődei nevelés—gondozás szakmai szabályai — SZMI 2009.

II. Intézményünk bemutatása

II. 1. Adatok

- ✓ Intézmény neve: PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE OM:202565
- ✓ Intézmény címe: 8799 Pakod, Csány L. u. 2.
- ✓ Intézmény alapítója: Pakod Község Önkormányzata
- ✓ Az intézmény felügyeleti szerve: Pakod Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
- ✓ Az intézmény működési területe: Zala vármegye településeinek közigazgatási területe. A felvételnél előnyt élvez a Pakodon állandó lakhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermek.
- ✓ Az intézmény jogállása: önálló jogi személy, az intézményt a főigazgató képviseli és az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogkört gyakorolja.
- ✓ Az intézmény típusa: Többcélú köznevelési intézmény (óvoda, bölcsőde)
- ✓ Az intézmény férőhelyeinek száma (az Alapító Okiratban foglaltak alapján):
 - Óvodába felvehető maximum létszám: 25 fő
 - Bölcsődébe felvehető maximum létszám: 7 fő
- ✓ Főigazgató és a bölcsőde szakmai vezetője: Kósiné Bedics Adél
- ✓ A bölcsőde nyitvatartása: hétköznapokon 6³⁰-16³⁰
- ✓ Az intézmény elérhetőségei:
 - telefon: +36-30/343-90-91
 - e-mail: pakodszivarvanyovibolcsi@gmail.com

II. 2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Pakod község Zala vármegyében, a Zalaszentgróti járásban található, a Zala folyó két partján. A település központján a Sümegyet Zalaegerszeggel összekötő főút halad végig és rendelkezik vasúti megállóval is. Lélekszámát tekintve kistelepülés, hiszen lakosainak száma 2023-ban nem érte el a 900 főt. Ez a szám 10 évvel ezelőtt még közel 100 fővel magasabb volt, tehát láthatóan csökkenő tendenciát mutat, azonban az utóbbi két évben lassú emelkedés tapasztalható. Biztató adat a születések száma, mely az elmúlt 5 évben a következőképpen alakult: 2019. – 9 fő, 2020. – 5 fő, 2021. – 9 fő, 2022. – 6 fő, 2023. – 9 fő.

A települési infrastruktúra a falu méretéhez képest jónak mondható. A központban, tulajdonképpen egy épületegyüttesben helyezkedik el a bölcsőde-óvoda, az iskola, a tornaterem és az önkormányzat. Ettől az együttestől pár száz méteren belül fekszik a játszótér, illetve a

házi orvosi rendelő, valamint a védőnői szolgálat. Autóbuszal és vonattal is jól megközelíthető, illetve a megyeszékhely óránként induló járatokkal könnyen elérhető. Sajnálatos, hogy a település iskolája 2019 őszétől bezárta kapuit, így a helyi iskolás korú gyerekek a szomszédos településekre járnak.

A bölcsődei egység 2017 őszén nyitotta meg kapuit. Azóta – az átmeneti, beszoktatási időszakokat leszámítva – tulajdonképpen teltházzal működik.

Nagyon fontosnak tarjuk, hogy megadjuk a gyermek számára az érzelmi biztonságot. Mindenkor igyekszünk a toleráns, nyitott, elfogadó légkör megteremtésére. Nevelő és fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a gyermek képességeit, családi háttérét. Támogatjuk tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányai leküzdésében. A beíratás előtt nyílt nap szervezésével igyekszünk betekintést adni a napi tevékenységeinkről az érdeklődő szülők számára.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek segítünk a beilleszkedésben és biztosítjuk a csoport részéről az elfogadást. Szükség esetén logopédus, fejlesztőpedagógus segíti a munkánkat.

A fenntartó kezdeményezése, a bölcsődei ellátás alapfeladatként való biztosítása az intézményünket vonzóvá teheti a kisgyermekes családok számára, még a környező településeken is. Cél: magas színvonalú, minőségi munka, nyitott, rugalmas rendszer kialakítása, ahol a gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet veszi körül, stabil biztonság.

Szeretnénk, ha hangsúlyos lenne az egészséges életmód, környezettudatos nevelés, a családok segítése, erősítése, melyet együttműködéssel tartunk megvalósíthatónak. Pedagógiaiailag törekszünk a komplexitás biztosítására, a sokoldalú képességfejlesztésre, a helyi adottságok kihasználására, egyénre szabott, integrált nevelésre.

II. 2. 1. Bölcsődei felvétel szabályai (az 1997. évi XXXI. törvény 43. § és a 15/1998. NM rendelet 42. § alapján)

A bölcsőde felvételi körzete:

Zala vármegye településeinek közigazgatási területe. A felvételnél előnyt élvez a Pakodon állandó lakhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermek.

A felvétel alapelvei:

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható. Ha a harmadik életévét:

- ✓ január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig. A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- ✓ ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
 - a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
 - az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- ✓ a védelembe vett gyermeket

A gyermek bölcsődébe és mini bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

- ✓ a körzeti védőnő,
- ✓ a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- ✓ a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- ✓ a gyámhatóság is kezdeményezheti.

Ha a bölcsődei nevelési év közben a gyermek bölcsődébe, mini bölcsődébe történő felvételére veszélyeztetettsége miatt kerül sor, a bölcsődére, mini bölcsődére az e rendeletben meghatározott csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig 1 fővel túlléphető.

Az ellátás igénybevételének módja

- ✓ A Pakodi Szivárvány Óvoda-Bölcsődébe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő
- ✓ A beiratkozásra minden év áprilisában – előre meghirdetett napokon van lehetőség. A felvétel év közben folyamatos a szabad férőhelyek függvényében.
- ✓ A felvételi kérelmet – jelen szabályzat VI.2. sz. mellékletét képező formanyomtatványon – a Pakodi Szivárvány Óvoda – Bölcsőde főigazgatójához kell benyújtani.
- ✓ A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- legkésőbb a megállapodás megkötésekor munkáltatói igazolást – jelen szabályzat VI.3. sz. melléklet
 - a gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselőlakcímkártyáját bemutatásra
 - az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerőpiaci képzésen való részvétel idejéről
 - szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolást
 - az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását
 - egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról
 - SNI gyermek esetén a Szakértői Bizottság szakértői véleményét
- ✓ A felvételtől az intézmény főigazgatója dönt.
 - ✓ A döntésről a főigazgató 15 napon belül értesíti írásban a szülőt.
 - ✓ A főigazgató döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartónak – Pakod Község Önkormányzatának Polgármesteréhez – címezve a Pakodi Szivárvány Óvoda – Bölcsődefőigazgatójához kell benyújtani.
 - ✓ Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.
 - ✓ A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény főigazgatója a törvényes képviselővel megállapodást köt:
 - az ellátás várható időtartamáról
 - a fizetendő étkezési térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról
 - a szolgáltatások formájáról, módjáról.

II. 3. Személyi és tárgyi feltételek

II. 3. 1. Személyi feltételek

A vezetői feladatokat a főigazgató látja el, aki egyben az óvodai intézményegység vezetője és óvodapedagógusa, valamint a bölcsődei intézményegységben a szakmai vezetői feladatokat is ellátja. A minimum személyi feltételekről és a képesítési előírásokról a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30) NM rendelet 1-2. számú melléklete rendelkezik.

A mini bölcsődénkben egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő felnőttek dolgoznak, akiknek személyisége meghatározó a gyermekek számára. A fő gondozási-nevelési feladatokat 1 fő teljes állású kisgyermeknevelő és 1 fő főállású bölcsődei dajka végzi. Munkájukat egy fő részmunkaidős bölcsődei dajka segíti, a takarítási munkákat a fenntartó önkormányzat alkalmazásában álló részmunkaidős dolgozó látja el a munkaköri leírása alapján.

Szükség esetén a helyettesítés a következők szerint valósul meg:

- ✓ a kisgyermeknevelő, vagy a bölcsődei dajka távolléte esetén a jelenlévő dolgozó a teljes nyitvatartási időben látja el a gyermekek gondozását, nevelését
- ✓ a kisgyermeknevelőt a főigazgató – óvodapedagógus helyettesítheti, aki rendelkezik kisgyermeknevelő végzettséggel
- ✓ bölcsődei dajkát, óvodai dajka helyettesítheti.

A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka egymást segítve végzi el feladatait. A bölcsődénkbe járó kisgyermek nevelését-gondozását a kisgyermeknevelő végzi a bölcsődei élet egész időtartama alatt. Kisgyermeknevelőnk munkáját hivatásnak tekinti. Munkáját a Szakmai Program alapján végzi, személyiségén keresztül valósul meg a program cél- és feladatrendszere. A kisgyermeknevelő lényeges személyiségjegye a nyitottság, beleélés készség, érdeklődés a környezet iránt, elfogadó, segítőkész, támogató attitűd. A kisgyermeknevelő mintát jelent a gyermekek számára. Nevelési programunk feltétele a kisgyermeknevelő rendszeres belső és külső továbbképzése, önképzése.

Szükség esetén biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésének megfelelő, a korai gondozás keretében a speciálisan képzett külső szakembereket. A szakmai fejlődés segítői lehetnek a bölcsődei szaktanácsadók és szakértők, valamint a Gyermekjóléti Központ szociális segítőtje.

Kisgyermeknevelőnként elvárt magatartás, attitűd

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelőtől elvárjuk, hogy gondoskodjon arról, hogy a rá bízott kisgyermeket a bölcsődénkben kellemes hatások érhessék:

- ✓ a kisgyermeknevelő viselkedésével, empátikus magatartással a mindennapok alkalmával szeretetteljes, derűs nyugodt légkört alakít ki,
- ✓ a gyermek egyéni igényeihez igazított játéklehetőségeket teremt meg,
- ✓ a bölcsődébe lépéstől kezdve elvárjuk a kisgyermeknevelő és a kisgyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítására való törekvést,

- ✓ fontos számunkra az együtt nevelés érdekében a szülőkkal való rendszeres kapcsolattartás,
- ✓ a kisgyermeknevelő a kisgyermek legkisebb fejlődését észreveszi, értékeli, együtt örül a gyermekkel a továbblépésnek,
- ✓ segíti, hogy a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia tovább fejlődhessen,
- ✓ a kisgyermeknevelővel, kortársakkal sok közös élményhez jussanak a kisgyermek,ek,
- ✓ elvárás az alkalmazottak közötti bizalomra épülő kapcsolat kialakítása, ápolása,
- ✓ kiemelt érték számunkra az esélyegyenlőség biztosítása, a kisgyermeknevelő toleranciája, a megújulás képessége, a gyermekközpontú szemlélet érvényre jutása a gyermekek nevelése-gondozása közben,
- ✓ a kisgyermek,ek és szülők számára a kisgyermeknevelő magatartása, hanghordozása, viselkedése legyen példamutató.

A bölcsődei dajka

Segíti a kisgyermeknevelőt a gyermekek ellátásában, nevelésében, az önálló életvitelre való felkészítésben, környezetük rendjének, tisztaságának megteremtésében. A bölcsődei dajka akkor tudja eredményesen segíteni a kisgyermeknevelő munkáját, ha látja helyét, szerepét a csoportban. Olyan empátikus képességgel kell rendelkeznie, amely alkalmassá teszi őt arra, hogy megfelelő társa legyen a kisgyermeknevelőnek a gyermeki személyiség kibontakoztatásában. Megfelelő szintű irányítás és tájékoztatás mellett tudja, hogy milyen célok érdekében, hogyan kívánja a kisgyermeknevelő a gyermekcsoport nevelését, gondozását megvalósítani és ennek megfelelően járul hozzá a csoport munka eredményességéhez.

Jellemző tevékenységei:

- ✓ előkészíti a gyerekek fogadását (szellőztetés, higiéniai eszközök bekészítése),
- ✓ ellenőrzi és biztosítja az intézmény, az illemhely, a csoportszoba tisztaságát, fertőtleníti, tisztítja a gyermekek eszközeit, játékait,
- ✓ érkezéskor fogadja, távozáskor kikíséri a gyerekeket,
- ✓ szükség szerint segítséget nyújt a vetkőzés és az öltözködés során,
- ✓ gyermekfelügyeletet lát el, irányítás mellett gondozza a gyerekeket,
- ✓ közreműködik a nevelési és gondozási tevékenységek szervezésében, a speciális szükségletű gyermekek ellátásában,
- ✓ segít a tisztálkodási teendők ellátásában, az egészségi, higiéniai szokások kialakításában és fejlesztésében,

- ✓ étkeztetési feladatokat végez (a helyes étkezési szokások kialakulásának elősegítése, ételosztás, edények összegyűjtése),
- ✓ biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit (pl. ágyak, ágyneműk előkészítésével, ágyneműcserével)
- ✓ rendezvényeken, ünnepélyeken lebonyolításban, aktívan közreműködik a szervezésben,
- ✓ figyeli a gyerekek egészségi állapotát, folyadék utánpótlását, napközben ápolja, fertőző betegség esetén elkülöníti a gyereket, amíg a szülő érte nem jön,
- ✓ szükség helyzetet, vészhelyzetet kezel, kisebb baleseteknél elsősegélyt nyújt,
- ✓ baleset-megelőzési teendőket lát el, házirendet és egyéb szabályokat betartat,
- ✓ a váratlan eseményekről, balesetekről értesíti az illetékes szerveket és személyeket.

A bölcsődében dolgozó alkalmazottaknak a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998.(VI.24) NM rendelet 2.számú melléklete szerinti, érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal kell rendelkeznie.

II. 3. 2. Tárgyi feltételek

A Szakmai Program megvalósításának alapfeltétele a biztonságos, barátságos, esztétikus, gyermekközpontú és családcentrikus bölcsődei környezet és tárgyi eszközrendszer.

A minibölcsőde helyiségei:

Csoportszoba

A csoportszoba természetes megvilágítású, barátságos színű. A hasznos alapterület vonatkozásában érvényesül a minimum 3 m² /gyermek alapterület jogszabályi előírás. A csoportszobát gyermekek változó méretének megfelelő, szép bútorokkal és eszközökkel rendezzük be. A szoba burkolata mosható, fertőtleníthető padló, részenként szőnyeggel borítva. A csoportszobákban a játékokat állandó helyen a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, nyitott játékpolicokon vagy kosarakban. A gyermekek önállóan kedvük szerint választhatnak. A játékpolicok a gyermekek magasságához igazodnak, így minden játék könnyen elérhető, levehető. A csoportszobában elkülönülésre alkalmas kuckót, pihenősarkot alakítunk ki arra az esetre, ha egy-egy gyermek elfárad a játékban, vagy csendre, egyedüllétre vágyik, esetleg a közérzete nem jó és ezért szeretne lepihenni. A csoport összetételének és létszámának megfelelő méretű asztalok székek találhatóak. A mini bölcsődében adottak a játék tevékenység, nyugodt alvás feltételei.

Bölcsődénkben a gyermekek étkezései a csoportszobákban zajlanak. A mini bölcsőde napi négyzeri étkezést biztosít, melyről a Fenntartó Önkormányzattal kötött szerződés alapján

külső szolgáltató gondoskodik. Odafigyelünk arra, hogy a gyermekek sok vitaminhoz és egészséges ételekhez jussanak. A higiénés utasításokat ismerjük és betartjuk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megtanulják helyesen használni az étkezéshez szükséges tárgyakat (evőeszköz, pohár, szalvéta), ismerkedjenek meg a kulturált étkezés szokásaival, szabályaival.

Gyermeköltöző

Az öltözőhelyiségben elegendő hely biztosított minden gyermek ruhájának és cipőjének elhelyezésére, a gyermekek váltó ruhájának és váltó cipőjének megfelelő tárolása megoldott öltözőszekrények kispaddal. Gyermeköltözőt az 1-3 éves korú gyermekek öltöztetési igényeinek megfelelően alakítjuk ki. A faliújságon helyezük el a szülők tájékoztatására szolgáló információkat, a kötelező dokumentumokat, házirendet, napirendet, heti étrendet, szakmai cikkeket. Itt a szülők megtekinthetik a gyermekek alkotásait is.

Gyermek fürdőszoba

A fürdőszobában a kisgyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyakat és eszközöket a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazítjuk. Minden gyermeknek van saját fésűje, törülközője és fogmosó pohara, amelyek jellel ellátottak. A fürdőszobában 2 kisméretű mosdókagyló, 2 kisgyermek WC és egy mobil pelenkázó szekrény került elhelyezésre, illetve egy zuhanyzó teszi lehetővé a gyermekek szükség szerinti fürdetését.

Játszókert

Játszókertet úgy alakítottuk ki, hogy az a gyermekek számára biztonságos legyen, és maximálisan kielégítse a nagymozgásos tevékenységeket. Burkolt és fűvesített felületeket, homokozót és mobil játékokat helyeztünk el. A növényzet árnyékos és napos lehetőséget is ad a gyermekek számára. A játszókertet megfelelő kerítéssel, zárható kapuval védjük.

A játszókertben minden évszakban biztosítjuk a szabadban való játékhoz, mozgáshoz megfelelő mennyiségű és minőségű játékkészletet, a rögzített és mobil játékokat, szabványnak megfelelő homokozót. A játszókertet a gyermekek játékanak és sokoldalú mozgásigényének, a balesetveszély megelőzésének megfelelően folyamatosan karbantartjuk és fejlesztjük.

II. 3. 3. A bölcsődei élet megszervezése

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő” -rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője. Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő” -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

A mini bölcsődénkben gyermekcsoportonként legfeljebb 7 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjában legfeljebb 8 gyermeket gondozunk. A csoportok szervezése során biztosítjuk, hogy a gyermek bölcsődébe járásának időtartama alatt ugyanabba a csoportba járjon, a kisgyermeknevelők személyi állandósága mellett. A kisgyermeknevelő a nevelés-gondozás mellett figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vezeti a róla készült feljegyzéseket. Ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. Számon tartjuk a gyermekek egyéni igényeit, szokásait, elsősorban kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Napirend

Szakmailag jól kialakított módszertani elvek szerint zajlik a bölcsődei élet, a napi történések, tevékenységek sorrendje, ritmusa, melynek kerete a folyamatos és rugalmas napirend. A napirend kialakításával a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánjuk biztosítani. A jól szervezett folyamatos napirend a kisgyermek számára könnyen kiismerhető, követhető, kiszámítható. A napirenden belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg, hisz kiszámítható, hogy mi fog

következni, és kiismeri magát az időben is. Ezzel teremtjük meg a gyermekek számára feltétlenül szükséges biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, a tevékenység és az önállósodás lehetőségét.

Arra törekszünk, hogy a családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangban legyen, harmonikusan egészítse ki egymást. Napirend áttekintő rendszerként működik a közösség életében, korcsoportonként és évszakonként változik, igazodik a bölcsőde nyitvatartási idejéhez, alkalmazkodik a gyermekek egyéni igényeihez, lehetőség szerint a gyermekek otthoni életritmusához is. A napirenden belül, az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoportéletében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belső nyugalma is. A gondozás mellett törekszünk arra, hogy minél több idő jusson a gyermeknek az önálló szabad tevékenységek megélésére, azaz a játék tevékenységre. Ehhez igazodva készül el a kisgyermeknevelők munkarendje. A napirend kialakításának további feltételei, a személyi állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszközellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

A jó folyamatos napirend, ahol a tevékenységhez szükséges pedagógiai, pszichés, idői, fizikai feltételek is optimálisak, a gyermek megtapasztalja, hogy a különböző tevékenységeket lehet jókedvvel, örömmel végezni. A bölcsődei napirend jól szervezett a bölcsődében, hiszen minden nap ugyanabban az időben, sorrendben végzik a nevelési-gondozási feladatokat.

Folyamatos napirend kialakításának általános elvei

- ✓ A gyermekközösségek napirendjében úgy kell az egész közösség szükségleteit és igényeit kielégíteni, hogy közben minden egyes gyermek igényeit messzemenően figyelembe vegyék.
- ✓ A gyermek bölcsődei napirendjének kialakításánál az otthoni körülményekkel és eseményekkel is számolnunk kell. Arra törekszünk, hogy a gyermek bölcsődei és otthoni napirendje összhangban legyen.
- ✓ A gyermek szükségletei és igényei együtt változnak életkorával, fejlődésével (pl. csecsemőkortól nő az ébrenléti idő, csökken az étkezések száma, változik a gyermek mozgása, módosul játékigénye stb.), így a szükségletek, igények kielégítési módjának is az életkornak megfelelően változnia kell. Külön kell tehát kialakítani a csecsemő, a tipegő, valamint a nagycsoport napirendjét.
- ✓ A napirend kialakításánál ügyelünk arra, hogy ne legyen felesleges várakozási idő.

- ✓ A csoportok napirendje az év folyamán is módosul egyrészt a gyermekek fejlődésével, s így szükségleteik változásával, másrészt pedig az évszakoknak megfelelően.
- ✓ Egyéb körülmények is szükségessé tehetik a napirend módosítását. A csoportok napirendje tehát nem statikus, hanem azt a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, de soha nem ötletszerűen, hanem mindig körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján.
- ✓ Figyelembe kell venni a bölcsőde nyitvatartását, tehát a reggeli nyitás és a délutáni zárás időpontját

Napirendünk biztosítja a nyugalomnak és a kiegyensúlyozott csoport, illetve bölcsődei életnek. A csoport napirendjét, a gondozási sorrendjét elhelyezzük a csoportszobában.

Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása

A mini bölcsőde sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek számára is nyújtható ellátás, amennyiben a megfelelő személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak. A sajátos nevelési, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult igényű gyermek annak az évnek augusztus 31. napjáig nevelhető a mini bölcsődében, amelyben a 6. életévét betölti.

A sajátos nevelési igényt, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultságot a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága állapítja meg, ennek alapján lesz jogosult a gyermek fejlesztésre, egyes szociális, gyermekvédelmi ellátások igénybevételére. A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményben javaslatot tehet a sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődében történő korai fejlesztésére. Sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek ellátása esetén a mini bölcsőde köteles együttműködni a gyermek fejlesztését ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel. A sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó mini bölcsődei csoportban legfeljebb 5 gyermek nevelhető, gondozható. Az egyénre szabott fejlesztést ezek a kisgyermekek a Pedagógiai Szakszolgálattal kötött megállapodás szerint kapják meg.

Bölcsődénkben a speciális csoport szervezésének feltételei, sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének személyi és tárgyi feltételei nem adóttak, ezért egészséges csoportba integráltan tervezzük nevelni-gondozni a speciális igényű gyermekeket. A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír. Az integráció során az egyéni foglalkozás és a gondozásba épített fejlesztés, az ép társakkal való együttlét, mint minta, biztosítja a sérült gyermekek fejlődését. A gyermekek napközbeni ellátásában fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű

gyereket nevelő családok segítésére. Mindezekkel segítjük az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

II. 4. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

II. 4. 1. Bölcsődén belüli együttműködés

A kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka a csoportjukban folyó nevelő-gondozó munka eredményességéről naponta tájékoztatja egymást. Egy-egy ünnepkör szervezése során az intézményben dolgozók együttműködése segíti az ünnep sikerét.

II. 4. 2. Szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formái

A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését. Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás (adaptáció) -szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő számára információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól. A beszoktatás előre megtervezett ütemterv alapján történik. Az anya, apa, vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való

alkalmazkodását, és csökkenti az adaptáció során fellépő reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását. Minden beszoktatást családlátogatás előz meg.

Minden kisgyermeknek lehetőséget teremtünk a beszoktatást segítő kedvenc tárgyainak behozatalára. Ezek az eszközök a nap egészében a gyermekek közelében vannak. A beszoktatás ideje két hét, de ez a gyermek egyéni reakciójától és a szülők igényét figyelembe véve lehet rövidebb is. A beszoktatást a gyermek saját kisgyermeknevelője végzi. A folyamatosság és a fokozatosság nagyon fontos feltételei a sikeres beszoktatásnak. Lépésről lépésre nagy figyelemmel, megértéssel vagyunk a kisgyermek iránt.

Az első héten a személyi és tárgyi környezet megismerésére, a gyermek szükségleteinek a bölcsődében történő kielégítésére helyezük a hangsúlyt, melyet az anya végez. Így a gyermek az anyával együtt ismerkedik meg kisgyermeknevelőjével, az új tárgyakkal és szokásokkal. A kisgyermeknevelő megfigyelő, érdeklődő, kiváró a kapcsolat alakulása szempontjából, majd a gyermek reakcióit figyelembe véve kb. 4-5 napon belül fokozatosan, átveszi anyától a gondozási tevékenységet, de az anya még jelen van. Általában a második héttől fokozatosan egyre több időt tölt az anya nélkül a bölcsődében, míg a második hét végére már az egész napja a bölcsődei élet szerint zajlik. A módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebb módon történjen az elválás, és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. A szülők megismerhetik az ellátás minden részleteit, közvetlen láthatják nevelőmunkánk, nevelői magatartást, az alkalmazott módszereket. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ekkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történésekről. A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot és erősítik a bizalmat, lehetőséget ad a gyermekek és egymás jobb megismerésére, a nevelés összehangolására.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását

szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. Az egyéni beszélgetések előre egyeztetett időpontban történnek.

A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább két alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülővel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésszerep bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülővel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül legalább 2 alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (a nevelési év megkezdése, a beszoktatások előtt, a második félév kezdetekor), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. Az első szülői értekezleten kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról, valamint a gyermekeket érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei élettel kapcsolatos tudnivalókat, és megismerkedhetnek gyermekük kisgyermeknevelőjével. A második szülői értekezletet év közben szervezzük az óvodai beiratkozás előtt. Témája ezeknek megfelelően alakul.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Az írásbeli tájékoztatók, (üzenő füzet) hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Faliújságon tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a házirend, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.

II. 4. 3. Az ellátáson kívüli együttműködések

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények egymás közötti szoros együttműködése. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

A Magyar Bölcsődék Egyesületének szakmai konferenciáin szeretnénk részt venni, illetve folyamatosan követjük a honlapjukon, közösségi oldalukon feltett szakmai anyagokat. Kapcsolatban állunk más vidéki bölcsődékkal, keressük a lehetőséget a mini bölcsődékkal történő kapcsolat kiépítésére is. Célunk, hogy a szakemberek megismerjék egymást, egyeztessék szakmai elveiket, ezért azonos értékeket képviseljenek. Tapasztalat és információ csere érdekében rendszeresen találkozunk. Konferenciákon való részvétellel gazdagítjuk szakmai tudásunkat.

Kapcsolatunk az óvodával

Az óvoda a bölcsődei gondozás-nevelés után fontos fejlődési lépcsőfok a gyermek életében. Többcélú, egy épületben működő intézményként kedvező a helyzetünk, könnyen zökkenőmentessé tudjuk tenni a bölcsőde – óvoda átmenetet. A bölcsődéből az óvodába történő zavartalan átmenet érdekében az óvodapedagógusokkal lehetővé tesszük, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az óvodával. A hatékony együttműködés érdekében ismerjük az óvoda Pedagógiai Programját. A bölcsődei Szakmai Programot ismerik az óvodapedagógusok, mely kiindulási alap az óvodában folyó munkához. Az óvodapedagógusok számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy több alkalommal meglátogathassák a csoportjukba jelentkező kisgyerekeket, megismerjék őket bölcsődei tevékenység közben. Ezek mellett az óvodába menő gyerekekről rövid szóbeli és írásbeli tájékoztatót adunk az óvónőknek, gyerekek fejlettségéről és a várható nehézségekről, ezzel is segítve a gyermek megismerését. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába.

Kapcsolatunk a Szociális, Család - és Gyermekjóléti Központtal

A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Ezekben az esetekben kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük a családokat, hogy minél eredményesebben teljesíthessék feladataikat. Gyermekintézmény lévén

természetes, hogy az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, az elesettek segítése fontos feladatként jelenik meg programunkban. Célunk, hogy feltárjuk mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják. Feladatunk, hogy a bölcsődébe járó gyerekek családi helyzetével megismerkedjünk. Problémás esetben kijelöljük a segítségadás módját a hátrányok csökkentéséhez, a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között. A Szociális, Család - és Gyermejkölési Központtal a bölcsőde szoros kapcsolatot tart annak érdekében, hogy a rászoruló gyerekek a megfelelő ellátásban részesülhessenek a gyermekvédelmi törvénynek megfelelően. Munkánkat segíti a központ alkalmazásában álló Óvodai Szociális Segítő is, akinek segítségével közvetlen kapcsolatot tudunk fenntartani a Központtal.

Az esetmegbeszéléseken az intézmény vezetője rendszeresen részt vesz. A titoktartási kötelezettség minden, családokat érintő kérdésben érvényesül. A gyermekvédelem minden bölcsődei dolgozó feladata. Bölcsődénk a jelzőrendszer részeként együttműködik a Szociális, Család - és Gyermejkölési Központtal, a védőnői hálózattal, a gyermekorvosokkal.

Kapcsolatunk az egészségügyi intézményekkel

A célunk az együttműködés a védővel és a házi orvossal az egészségügyi szokások, az egészséges életmód kialakításában. Kapcsolatunk kiterjed a következőkre:

- ✓ javaslat bölcsődei felvételre,
- ✓ családlátogatás előtti, illetve családlátogatáshoz kért információ,
- ✓ évközben felmerülő akadály megoldása,
- ✓ védőnő bejárasi lehetősége bölcsődénkbe, amely tájékozáson és tapasztalatcserén alapul,
- ✓ szükség esetén az intézményt ellátó házi orvossal való konzultáció.

Fontos a bölcsődében az egészségvédelem és a prevenció. Az egészségnevelés összekapcsolódik a gondozással, a szomatikus, a pszichés, az érzelmi, az értelmi, akaratni neveléssel, valamint a szociális fejlődéssel.

Kapcsolatunk a gyermekélelmezéssel

Külön odafigyeléssel és külön ételkészítési rendszerben készítenek ételeket a bölcsődés gyermekeink számára. A konyhai szakértelem eredménye, hogy a táplálék mennyiségileg és minőségileg helyes összetételű, a higiénés követelményeknek megfelelő és korszerű konyhatechnikai eljárásokkal elkészített, élvezhető és a gyermekek diétájának megfelelő.

Együttműködés a Kormányhivatallal

A bölcsődénk működési engedélyének kiadására a fenntartó székhelye szerint illetékes Kormányhivatal jogosult. A bölcsőde kapcsolatot tart és az ellenőrzések alkalmával együttműködik a Kormányhivatal Szociális és Gyámügyi Osztályával.

Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakszolgálattal

Az átlagostól eltérően fejlődő gyermekek körében kifejtett nevelő-gondozó munkánkat a Pedagógiai Szakszolgálat segíti. A Szakszolgálat szakembereivel partneri kapcsolat kialakítását kezdeményezzük. Az óvodai ellátást segítő utazó gyógypedagógusok és logopédus szükség esetén szakmai tanácsot, segítséget nyújtanak az átlagostól eltérő fejlődési ütemű gyermekekkel kapcsolatban.

Kapcsolat az ÁNTSZ munkatársával

Bölcsődénk működésének megkezdéséhez a területileg illetékes (akkor még) ÁNTSZ a működési engedélyeztetési eljárásban szakhatóságként működött közre. A működéssel kapcsolatos közegészségügyi kérdéseket tekintve kapcsolatot tartunk és az ellenőrzések során együttműködünk a Zala Vármegyei Kormányhivatal illetékes szakhatóságainak munkatársaival.

Kapcsolat a Fenntartóval

A fenntartó Pakod Község Önkormányzatának Képviselőtestülete. Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, elsősorban a következő területekre terjed ki:

- ✓ az intézmény ellenőrzésére,
 - gazdálkodási, működési törvényességi szempontból,
 - szakmai munka eredményessége tekintetében,
- ✓ a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységre,
- ✓ a gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések tekintetében,
- ✓ az ünnepek, ünnepélyek közös megemlékezések,
- ✓ az intézményi Pedagógiai/Szakmai Program, Házirend, SZMSZ jóváhagyása és módosítása tekintetében.

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- ✓ szóbeli tájékoztatás,
- ✓ írásbeli beszámoló,
- ✓ egyeztető értekezleteken, testületi üléseken való részvétel.

III. A bölcsődei ellátásunk célja, feladata, alapelvei

III. 1. Programunk

A gyermekek biztonságos, derűs, családi, szeretetteljes gondozásához rendelkezésre állnak az optimális erőforrások. A kisgyermeknevelő mindennapjait a gyermekközpontúság hatja át, nevelési módszereiben a demokratikus nevelési stílust képviseli.

Célunk, hogy a kisgyermek el sajátítsák azokat készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei ellátásunk családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Célunk:

- ✓ A gyermekek gondos ellátás mellett segítséget adni a gyermeküket otthon nevelő családoknak.
- ✓ Szeretnénk a hozzánk érkező gyermekeknek és szüleiknek jó színvonalú ellátást kínálni, szeretetteljes nyugodt körülményeket biztosítani, amelyben biztonságban érzik magukat.
- ✓ A játék legyen az elsődleges és meghatározó tevékenységük a személyiségfejlődés és a szocializáció folyamatában.

Feladatunk:

- ✓ A mini bölcsőde 20 hetestől 36 hónapos korú gyermekek részére nyújt napközbeni ellátást.
- ✓ A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermek testi-lelki és szellemi szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.
- ✓ A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása az alapvető emberi és szabadságjogok tiszteletben tartásával, családi hangulatban.

III. 1. 1. Az egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása

- ✓ a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- ✓ az elsődleges szükségletek, egyéni igények kielégítése,
- ✓ az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

III. 1. 2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- ✓ célunk, hogy családias, meleg, barátságos légkörben, személyre szóló, differenciált bánásmóddal járuljunk hozzá a gyermekek személyiségének kibontakozásához,
- ✓ derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségei feldolgozásában,
- ✓ a kisgyermeknevelő és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- ✓ a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- ✓ megteremteni a lehetőségét a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére.

III. 1. 3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- ✓ a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- ✓ az önálló aktivitás és kreativitás támogatása, ismeretnyújtás,
- ✓ a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

III. 1. 4. Az esélyegyenlőség biztosítása, az inkluzív nevelés megvalósítása

- ✓ a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése,
- ✓ a csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az egyenlő esélyekhez jutás, a beilleszkedés segítése, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A lelki egészség mellett a testi egészséget is fontosnak tartjuk - ez utóbbit egészséges étellel és a gyerekek nagy mozgásigényének kielégítésével kívánjuk megvalósítani.

III. 2. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

III. 2. 1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a

családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

Kiemelten fontosnak tartjuk a családokkal való folyamatos kapcsolattartást, és tájékoztatást a személyes beszélgetéseket az információ áramlást, a család tapasztalatainak, kérdéseinek megvitatását. Törekszünk a családlátogatások megvalósítására, amely során a kisgyermeknevelőnek lehetősége nyílik a családi és otthoni környezet jobb és közelebbi megismerésére, amely során közelebbi képet kapunk a család szokásairól, a kisgyermek otthoni viselkedéséről. Az itt szerzett tapasztalatokat a kisgyermeknevelők napi munkájuk során tudják beépíteni a gyermekek nevelési és gondozási folyamataiba.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a család és a kisgyermeknevelő között egy bizalmi kapcsolat alakulhasson ki, ezért fontosnak tartjuk a minél szélesebb körű tájékoztatást, szülőkkel közös programok szervezését, valamint a személyes beszélgetéseket.

III. 2. 2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Bölcsődénk szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Mindez a szülők bevonásával, a kompetenciahatárok betartásával, családközpontú szemlélet mentén a szükséges beavatkozások, intézkedések megtételével történik annak érdekében, hogy a kisgyermek megkaphassa a számára legmegfelelőbb támogatási formát, szükség esetén speciális szakemberek bevonásával.

III. 2. 3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe. A bölcsőde fontosnak tartja a család nevelési szokásainak és értékeinek állandó szem előtt tartását, valamint a gyermekek szempontjából a szülőt a családot tekinti szakértőnek. Eltérő kultúrák, nevelési elvek, szokások esetén igyekszik nevelési-

gondozási feladatainak ezeknek és a családi elvárásoknak sz intézmény lehetőségeihez képest megfelelni.

III. 2. 4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek, az előítélet-mentes, befogadó légkör megteremtésére, kialakítására. A kulturális különbözőségekből adódó nevelési gondozási egyediségeket is tiszteletben tartja intézményünk.

III. 2. 5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Intézményünk lehetőséget biztosít és támogatja azokat a munkavállalóit, akik szakmai fejlődésük érdekében tovább szeretnének tanulni, akár olyan felsőfokú intézményben is melyet kisgyermeknevelői munkájuk során a még hatékonyabb és szakszerűbb munka érdekében fel tudnának használni.

III. 2. 6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

Bölcsődénkben a kisgyermek egyéni igényeitől függő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újratehermentésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő” -rendszer, csoport-és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. A csoportszobában a játszósarkok kialakítása, a játékok elhelyezése a gyermekek életkorának, fejlettségének, érdeklődésének és csoport létszámának

figyelembevételével történik. A játékok állandó helye a csoport szokásrendszere is fontos tényezői a biztonság és stabilitás megteremtésnek.

III. 2. 7. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. Nagy gondot fordítunk arra, hogy a bölcsődei élet megkezdésekor, a beszoktatásnál a fokozatosságot szem előtt tartsuk. Figyelmet fordítunk arra is, hogy a gyermekek koruknak megfelelő táplálkozásban részesüljenek, valamint, hogy az étkezések során biztosítva legyen a változatosság. Az új ételek bevezetése egy kisgyermek étkezésébe is fokozatosan valósul meg.

III. 2. 8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődénkbe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Ennek a szemléletnek az érvényesítéséhez törekedni kell a gyermek és a család sokoldalú megismerésére. A kisgyermeknevelő a napi nevelési és gondozási feladatok során figyelembe veszi a kisgyermek személyiségét, egyedi fejlődésiütemét. Igyekszik minden tevékenységnél, úgy, mint evésnél, alvásnál, játéknál is követni a kisgyermek saját fejlődési ütemét. minden gyermeknek mások az alvási szokásai és szükségletei, más az étkezési szokása és üteme, más egyéni szokásai vannak, ezeket szem előtt tartva támogatja és segíti a gyermeket a bölcsődei csoportunkban.

III. 2. 9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének

feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. A bölcsődénkben a kisgyermeknevelő törekszik arra, hogy a gondozási feladatokba bevonja a kisgyermeket is. Türelemmel kivárja, míg a gyermek próbálkozik önállóan az öltözködéssel, evéssel. Nem sűrgesíti a gyermeket lehetőséget biztosít számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősíti a gyermekek egészséges énképének kialakulását, valamint törekszik annak megerősítésére. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a kisgyermekkel, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, hogy csak ő a fontos.

III. 2. 10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. A kisgyermeknevelő lehetőséget biztosít a kisgyermek számára, hogy önállóan próbáljon megvalósítani dolgokat, hogy megismerje tapasztalatszerzés útján saját képességeit, határait, a gyermek elbizonytalanodása esetén egyből segítséget nyújt. Biztosítja számára a szükséges időt, helyet, jó légkört, tárgyakat, gondoskodást, törődést, empátiát szükség szerint együtt játszást ahhoz, hogy a gyermek tanulni tudjon saját fejlődési ütemében.

III. 3. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzá tartozik a személyi- és testi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésnek, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A bölcsődei élet legyen élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell,

hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében. Kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

A gondozás és a játék egyenrangúan fontos élethelyzet.

III. 3. 1. Gondozás

A gondozás (öltözködés, tisztába tétel, illetve a WC- használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. A gondozás bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben. Lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza.

Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyerekekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

III. 3. 2. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és helyzetétől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társas viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

III. 3. 3. Mondóka, ének, zene

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása a közös éneklés. A gyermek életkori

sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére:

- ✓ Érzékenyek a természet, és környezet hangjára
- ✓ Ismerik a dalok, mondókák szövegét, a hozzá kapcsolódó kézmozdulatokat
- ✓ Kedvelik az élő zenét, örömet jelent számukra a zenehallgatás

III. 3. 4. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

III. 3. 5. Alkotótevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Az alkotó tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosít a kisgyermeknevelő.

Tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás. A kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez igazodva segítik az alkotó tevékenységek gazdagodását, az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, igényességük alakulását. Igyekszünk kerülni a direkt nevelői ráhatásokat, a gyermek spontán kezdeményezésére építve segítjük az alkotókedv, készség kibontakozását. A kisgyermeknevelőfeladata megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal, a kézimunka alapelemeivel.

A fejlődés várható jellemzői a bölcsődéskor végére:

- ✓ Szívesen rajzol, egyszerű formát másol
- ✓ Rajzait meg is nevezi
- ✓ Ollóhasználat kezdete
- ✓ Nagy szemű gyöngyöt fűz
- ✓ Tökéletes ceruzafogás
- ✓ Felismerhető formákat rajzol

III. 3. 6. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamattanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során alkalmazott módszereiben figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

III. 3. 7. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor

bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

III. 4. Kiemelt szakmai célkitűzéseink

A nevelő, gondozó munkánk során az alapfeladatokon túl, kiemelt figyelmet fordítunk a megismerési folyamatok fejlődésének támogatására, ezen belül a nyelvelsajátítás és kommunikációs képesség megszerzésére és környezetünk megismerésére, valamint a kisgyermek mozgásfejlesztésére.

III. 4. 1. Nyelvelsajátítás, kommunikációs képességek megszerzése

A családból kikerülve a gyermek számára a bölcsőde az első nevelést, gondozást végző intézmény, ahol szakképzett kisgyermeknevelő várja a gyermekeket. Az ő személyisége, egyénisége, felkészültsége befolyással van a gyermek fejlődésére minden területen, így a nyelvelsajátítás területén is. A beszéd a kapcsolatteremtés, az ismeretszerzés legfontosabb eleme, amelynek fejlődését kisgyermekkorban a versek, mesék, mondókák segítik. A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeiken keresztül a személyiségre. Mesehallgatás során bővül a szókincsük, fejlődik a beszédképességük. A mesélés, verselés, képeskönyv nézegetés bensőséges helyzet, amely a kisgyermek számára érzelmi biztonságot ad.

A mindennapi gondozási műveletek és egyéb tevékenységek igen sok lehetőséget biztosítanak a mondókázásra, együtt játszásra. A közös játék jó lehetőség a gyermek érzelmi biztonságának megteremtésére. A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő könyvek bővítik ismereteit, szókincsét. A meghallgatás, a beszélgetések kezdeményezése, az értő figyelem, a kérdések megválaszolása, mind-mind ezeket a megismerési folyamatokat segíti. A kommunikációs kedv felébresztésének és fenntartásának tehát elsődleges szerepe van. Nagyon fontos, hogy a kisgyermek úgy szocializálódjon, hogy szokásukká váljanak a meghitt beszélgetések a családban és a családon kívül is.

A gyermek bölcsődei élete a beszoktatással kezdődik, az új környezet, a szülőtől való fokozatos elválás, nem könnyű időszak a gyermek számára. Ilyenkor van a legnagyobb szüksége arra, hogy ölebe vegyük, vigasztaljuk őket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő

között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés kialakulását a közös játékok segítik a legjobban. Ölbé véve cirógtatjuk, vigasztaljuk őket. Ebben az időszakban főként tenyér, lovagoltató, hintáztató játékokat játszunk a gyerekekkel.

A mesélés, verselés, mondókázás folyamatosan jelen van bölcsődei életünkben, nincs meghatározott ideje. A nap folyamán bármikor adódik arra lehetőség, hogy a gyermekek kérésére, vagy a mi kezdeményezésünkre együtt játszunk. A gyerekek szívesen játszanak a babaszobába, etetik, betakarják, altatják a babákat. Ebbe a játékba kapcsolódva mondunk el egy-egy altatót. A babakonyhába is szívesen főzőcskéznek a gyerekek, ide kapcsolódnak a sütésről, főzésről szóló mondókák. Életkoruknál fogva mindent megnéznek, megfognak. Az udvaron felfedezik a fű alól kikandikáló csigát, a levélen megbújó katicabogarat. Ilyenkor kezdeményezzük az ehhez kapcsolódó mondókák, énekek eljátszását. Megfigyelik a gyerekek az időjárás változását is. Így esős napokon verselünk, éneklünk az esőről, biztathatjuk a napocsát, az ablakból csodálattal figyeljük a hóesést.

A gyermek a bölcsődében tölti a nap nagy részét. Az érkezés pillanatától, a délutáni hazamenetelig a kisgyermeknevelő foglalkozik vele. Az ő személyisége, egyénisége, felkészültsége meghatározó. Mivel beszédelsajátítás nagyrészt utánzással történik, ezért nagyon fontos a kisgyermeknevelő mintaértékű beszéde. Ezért mindig törekednünk kell arra, hogy változatosan fejezzük ki magunkat. Ügyelve a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre. Kerüljük a hangos beszédet, beszédünkkel érzelmeinket is képes legyünk kifejezni, és használjuk a metakommunikáció eszközeit is. A nyugodt és derűs légkör megteremtésével növeljük a gyermekek beszédkedvét, hogy bátran és bizalommal forduljanak hozzánk. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás pozitív élményeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Segíti az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárul a gyermek lelki egészségéhez.

III. 4. 2. A környezetünk tevékeny megismerése

Bölcsődei és óvodai programunkban jelentős szerepet kap a környezet szeretete és védelme. A bölcsődés gyermek számára a természet ösztönző erő, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van.

Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek. Kisgyermekkorban a valóság felé orientálódnak a gyerekek: mindent meg

akarnak fogni, ki akarnak próbálni. Miközben ismerkednek a világgal, minden érzékszervüket igénybe veszik: tapintanak, ízlelnek, hallanak, látnak, szagolnak. Felfedező szenvedélyük csillapíthatatlan. Folyamatosan kérdéseket fogalmaznak meg: „Mi ez?“, „Miért?“.

Célunk felkeltetni a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását. Elősegíteni, hogy maga fedezze fel a környezet tárgyait, élőlényeit. Lehetőséget adni az érzékszervekkel való tapasztalásokra. Megfigyelni az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Bátorítani az önálló véleményalkotást, segíteni az élményszerzést és annak feldolgozását. A megismerő folyamat segítése játékokban, spontán helyzetekben, beszélgetésekben, a napi élet bármely mozzanatában megvalósulhat.

Közvetlen környezetükben ismerhetik meg a természet változásait rügyfakadástól a lombhullásig. A rügyező, virágzó ágak, lombkorona kialakulás, a levelek sokfélesége, lomhullás megfigyelésére az udvaron álló hatalmas fák biztosítják az élményeket.

A fa kérgén rovarok, ágai közt a madarak megfigyelésére (külső tulajdonságok, mozgás, hang) van lehetőségünk. A madarak etetése télen tovább gazdagítja ismereteinket. A szabadban és környezetünkben látott állatokat a csoportban található képeskönyvekben is megkeressük. Állat-bábokkal éneklés, mondókázás közben hangjukat utánozva kerül sor a tapasztalatok felidézése.

Virágok előbujása, gyűjtése, azokkal a csoportszobánk díszítése. Bab, kukorica, búza csíráztatása a természet ébredésére hívja fel figyelmünket. A gyümölcsnapok a gyümölcsök, zöldségek formájának, illatának, ízének, tapintásának (puha – kemény, édes – savanyú) megtapasztalását segíti.

A különböző anyagokkal való ismerkedés a lehetőségek tárházát biztosítja. Kavicsok, termények gyűjtögetése, alak, forma, nagyság, szín szerint. Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal. Hóemberépítés, hólapátolás, jég keresése, nyomhagyás a hóban, hó festés, olvadás a meleg szobában. Szeles játékok szélforgó készítése és megfigyelése, szappanbuborék fújása. Időjárás megfigyelése (szél, csapadék különböző formái, napsütés, zivatar).

A természet adta lehetőségekre lehet alapozni a bölcsődei környezeti nevelést, amely spontán helyzetekben a gyermekek érdeklődésére, aktivitására, önkéntes részvételére építve történik.

A gyerekek örömmel gereblyézik, rakják talicskába az összegyűjtött faleveleket, lapátolják a havat, etetik a madáretetőt látogató madarakat. Életkoroknak megfelelően bekapcsolódnak a viráglocsolásba. Ezek a tevékenységek az egymásról és a környezet

szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak. Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése lényeges tanulási lehetőségeket hordoznak magukban, fontosak a személyiség alakulásában. A különböző tevékenységek fejlesztik a gyermekek empátiás képességét, ízlését, esztétikai érzékét, igényességét. Igyekszünk megalapozni a gyermekekben, hogy felelősek vagyunk egymásért, a környezetünkért. Fontosnak tartjuk, hogy a helyes magatartás és viselkedésformák rögzítése már ebben az életkorban elkezdődjön.

Intézményünk fontosnak tarja a hozzánk járó gyermekeknél az állatbarát szemlélet kialakítását. Az állatvédelem olyan gyakorlati tevékenység, mely az ember felelősség- és kötelességérzetéből fakad, és amely a rábízott állatokra irányul. Ma már társadalmilag elvárt tevékenység, így az állatvédelem-pedagógia módszereit alkalmazva igyekszünk minél tudatosabban megszervezni tevékenységeinket, átfogó tudást biztosítani. Célunk az Állatbarát Óvodai cím elnyerése, melynek alap szintű elvárása, hogy beépítsük a felelős állattartást a nevelésbe változatos és kreatív programok segítségével.

III. 4. 3. Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük.

Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömeiket lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, tornaszobában több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Célunk a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése, életkorilag a legmegfelelőbb tevékenységi forma segítségével, eszközökben gazdag mozgáslehetőség

biztosítása. Nevelőmunkánkban igyekszünk kihasználni a nagymozgások és a finommotorika fejlesztésének lehetőségeit. A mozgás javarészt a zene, mondókák által felkeltett érzések mozgásos kivitelezésére épül.

A nap meghatározott szakaszában, de akár a gyermekek spontán kezdeményezésére is a kisgyermeknevelővel közösen mondókázva, énekelve végzik a játékos tornát a gyermekek. Ezen kívül különböző mozgásfejlesztő játékokkal rendelkezünk, amelyek elősegítik a benti és az udvari, kis – és nagymozgás lehetőségét.

A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére:

- ✓ Szereti és igényli a mozgást.
- ✓ Egyensúlyérzéke stabil.
- ✓ Minden lépcsőfokra egyet lép, váltott lábbal.
- ✓ Rendezett a mozgása.
- ✓ Rövid ideig tud egy lábon állni.
- ✓ Lendíti a karját járás közben.

IV. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

IV. 1. A gyermekek jogai

A gyermek joga, hogy:

- ✓ segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ✓ sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- ✓ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- ✓ emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- ✓ a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.
- ✓ nemzeti, etnikai és kulturális hovatartozás tiszteletben tartásához

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézkedésével foglalkozik.

IV. 2. A szülők jogai és kötelességei

A szülő joga, hogy:

- ✓ megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- ✓ megismerhesse a gyermekcsoportok életét, nevelési, gondozási elveket,
- ✓ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke kisgyermeknevelőjétől,
- ✓ véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- ✓ megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- ✓ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- ✓ A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje, és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges

feltételeket, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.

- ✓ a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- ✓ az intézmény házirendjét betartsa.

A szülő a bölcsőde szolgáltatásaival kapcsolatosan panaszjoggal élhet. Jogorvoslati lehetőségek:

- ✓ főigazgató
- ✓ jegyző
- ✓ kormányhivatal
- ✓ bíróság

Célunk, hogy a gyermekeket érintő problémákat, vitákat a legkorábbi időpontban a legmegfelelőbb szinten lehessen feloldani vagy megoldani. A panaszkezelés lépései:

- ✓ a panasz tudomásul vétele
- ✓ az érintettek tájékoztatása
- ✓ tények, információk gyűjtése a panasszal kapcsolatban
- ✓ megoldások keresése
- ✓ a panaszos tájékoztatása a megoldási alternatívákról

Gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége:

- ✓ Turi Renáta
- ✓ Levelezési cím: 8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7.
- ✓ E-mail: renata.turi@ijsz.bm.gov.hu
- ✓ Telefon: 06-20/4899-642

IV. 3. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazotti, köznevelési foglalkoztatotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője. A személyest gondoskodást végző személyek esetében a munkavállalót megilleti:

- ✓ az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig,
- ✓ a munkáltató megfelelő és biztonságos munkavégzési körülményeket biztosítson számunkra,

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE
PAKOD Csány László u. 2.
OM-azonosító: 202565
Tel. +36-30/343-90-91

- ✓ a munkatársaink joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül a hatályos jogszabályi keretek között szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formákat,
- ✓ a dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek,
- ✓ az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.

A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

V. Szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A magas színvonalú szakmai munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképezik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. Ezért fontos feladatunknak tartjuk, hogy megfelelő képzettséggel rendelkező szakembereket alkalmazzunk.

„A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/D. §”, valamint a „9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról” szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésére vonatkozó törvényi előírásait. A szakdolgozókkal kapcsolatban az intézményvezető bejelenti a továbbképzés teljesítését a működési nyilvántartáshoz, továbbá folyamatosan jelezi az adatváltozást, a szakdolgozó kilépése esetén a törlést a 8/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján. A továbbképzési időszak tartama: 4 év. A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik. A felsőfokú végzettség esetén 80 pont, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

2016. január 1-től a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló, 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet hatálya kiterjed a bölcsődében foglalkoztatott, felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelőkre is. A pedagógus életpálya kiterjesztése a kora gyermekkori intervenciók csomag része. A bölcsődei pedagógus munkakörök az egyes gyermekvédelmi és köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 418/2015. (XII.23.) Kormányrendelettel kerültek be a 257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet 2/a számú mellékletébe. Ezen jogszabály rendelkezik a minősítési eljárási kötelezettségről is.

A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően.

Munkájukra igényes kisgyermeknevelőink a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik magukat. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét. Lehetőség van: szakmai napokon, konferenciákon, tapasztalatcseréken való részvételre.

VI. A mini bölcsőde Szakmai Programjának mellékletei

VI. 1. Megállapodás bölcsődei ellátás (gyermekek napközbeni ellátása) igénybevételéről

Megállapodás 1997. XXXI.tv. 32.§ (7) alapján

Mely létrejött egyrészről a Pakodi Szivárvány Óvoda- Bölcsőde, mint ellátást nyújtó intézmény, képviseli Kósiné Bedics Adél – főigazgató, másrészről:

Szülő/törvényes képviselő adatai

Neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

gyermekének bölcsődei elhelyezése tárgyában.

A gyermek adatai:

Gyermek neve:

Születési helye, ideje:

Állampolgársága:

Anyja neve:

TAJ száma:

Lakcíme:

Intézményünk a bölcsődei ellátást _____ napjától kezdődően,

határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig

határozott időre: _____-ig biztosítja

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt (védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy)

Intézményi ellátás időtartama:

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától felvehető, ha a harmadik életévét:

- január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátásokat nyújtja.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését, a szocializáció segítségét,
- napi négyeszeri étkezést (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna),
- fejlődéséhez szükséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, higiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot, saját kisgyermeknevelőrendszert, egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való játékhoz,
- az egyéni ruhanemű kivételével a textíliával történő ellátást,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
- óvodai életre való felkészítést.

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend megismerését,
- adaptációhoz (beszoktatáshoz) szükséges időt, feltételeket,

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE

PAKOD Csány László u. 2.

OM-azonosító: 202565

Tel. +36-30/343-90-91

- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- betekintést a kisgyermeknevelő által vezetett egyéni dokumentációba
- legalább évi 2 alkalommal szülői értekezleteket, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, vezetővel),
- nyílt napokon való együttműködést,
- tájékoztatók, étredek megismerését,
- panaszgyakorlás módját.

Személyi Térítési díj:

Az 1997. évi XXXI. tv. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011. (XII.29) kormányrendeletben foglaltak az irányadók.

Az ellátást igénybe vevő tudomásul veszi, hogy a bölcsőde gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az ételmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó ÁFA-val emelt napi összege. A személyi étkezési térítési díj, az intézményi étkezési térítési díj 50%-a+ÁFA. A személyi térítési díjat az igénybevétel napjától havonként, egy havi időtartamra utólag, a következő hónap 10. napjáig kell megfizetni. Amennyiben a térítési díj fizetésére kötelezett a fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a bölcsődevezető 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a bölcsőde erről értesíti a fenntartót további intézkedés megtétele céljából. Amennyiben a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, a megállapodás megkötésétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Mentesül a gondozás személyi térítésének megfizetése alól:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek
- a három- vagy többgyermekes család gyermeke
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek
- a védelembe vett gyermek
- ha a szülő nyilatkozik, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át.

A mentességet a jogosultságot igazoló dokumentumok (MÁK határozat, szakértői vélemény, RGYVK határozat...) bemutatását követően, illetve nevelési év közben a következő hónaptól biztosítjuk.

A bölcsődei ellátásért a személyi térítési díjat havonta előre, egy összegben kell befizetni az alábbi módon:

Kötelezett neve:

Címe:

Megszűnik a bölcsődei ellátás:

- a jogosultsági feltételek megszűnésével
- a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére
- ha a szülő a bölcsőde házirendjét ismételten súlyosan megsérti. Súlyos megsértésnek minősül:
 - az együttműködés normáit sértő viselkedés (erőszak, verbális agresszió, rágalmazás, rongálás, büntetőjogi cselekedetek)
- a gyermekorvos szakvéleménye alapján meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki az egészségi állapota miatt bölcsődei csoportban nem gondozható
- próbaidővel elhelyezett sajátos nevelési igényű gyermek ellátása, amennyiben a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (orvos, gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján úgy dönt, hogy a gyermek korai fejlesztése bölcsődei körülmények között nem végezhető

A szülő kötelezettségét vállal, hogy:

- a bölcsődei házirendet betartja,
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,
- a személyi térítési díjat időben befizeti,
- 5 munkanapon belül jelzi a bölcsőde vezetőjének, ha a jogosultság feltételeiben, és a személyazonosító adataiban változás áll be.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a jelen Megállapodásban foglalt – az Intézmény részéről fennálló – kötelezettségek elmulasztása esetén a panaszával az intézményvezetőhöz, illetve az Érdekképviselői Fórumhoz, továbbá a bölcsőde gyermekjogi képviselőjéhez fordulhat.
- TAJ alapú elektronikus napi nyilvántartás működik a bölcsődében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal felé, melyről a szülő tájékoztatva van.

A panaszjog gyakorlásának módja:

PAKODI SZIVÁRVÁNY ÓVODA-BÖLCSŐDE

PAKOD Csány László u. 2.

OM-azonosító: 202565

Tel. +36-30/343-90-91

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek az SZMSZ-ben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviselői fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén. Az intézmény vezetője, illetve az érdek-képviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdek-képviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érték- és vagyonmegőrzés módja:

a gyermekeknek saját szekrénye van, a bölcsődébe behozott játéktárgyakért, ékszerekért a bölcsőde felelősséget nem vállal;

A szülő törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a tájékoztatást megkapta:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- az intézmény házirendjéről,
- panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselői fórumról; valamint, hogy
- a felvételnél közölt adatok a valóságnak megfelelőek, valamint
- ha a jogosultsági feltételekben, és a személyazonosító adatokban változás következik be, azt 15 napon belül az intézményvezetővel tudatja

Jelen Megállapodás 5 oldalt tartalmaz és a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

A Megállapodást és a tájékoztatást a felek – mint akaratukkal mindenben megegyezőt – tudomásul vették és aláírták. A Megállapodás 1 példányát az aláírással egyidejűleg átvettem.

Kelt: Pakod, 20... ..hó nap

.....
szülő/törvényes képviselő

.....
főigazgató

P.H.

VI. 2. Bölcsődei felvételi kérelem

A kérelmező

neve:.....

Lakcíme:.....

Tartózkodási helye:.....

Telefonszám:

E-mail-cím:

A felvételre kért gyermek neve:

Születési helye, ideje:

TAJ-száma:

Eltartott gyermekek száma:

Neve: születési ideje:

.....

.....

.....

.....

A bölcsőde, ahova a felvételt kéri:

.....

Mikortól kéri a gyermek felvételét?

A gyermek felvételét az alábbi indok(ok)kal kérem (kérem jelöljön meg egyet):

- Munkavégzés, tanulmányok folytatása, munkaerő piaci programban való részvétel miatt
- Szülő/törvényes képviselő betegsége miatt
- Gyermekek fejlődése érdekében
- Gyermekek egyedül állóként/időskorúként neveltem
- Családomban három vagy több gyermek nevelkedik és gyermekgondozási díjat nem folyósítanak
- A szülő, gondozó szociális helyzete miatt

Egyéb indok:

.....

.....

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Tudomásul veszem, hogy a valótlan adatok közlése a jogosultság megszűnésével járhat.

Pakod,év.....hó ...nap

.....

aláírás

VI. 3. Munkáltatói igazolás keresőtevékenységről (bölcsődei ellátás igénybevételéhez)

Munkáltató adatai

Munkáltató neve:.....

Munkáltató címe:

Munkáltató tel.száma:.....

Munkavállaló adatai:

Neve:

Születési neve:.....

Anyja neve:

Születési helye és ideje:

Adóazonosító jele:.....

Lakcíme:

Jogviszony kezdete a munkáltatónál:.....

Munkaideje:.....

Egyéb információ: (a megfelelő rész töltendő, aláhúzendó)

- Nevezett munkavállalót a munkáltatónál év...hó ...naptól alkalmazzuk/alkalmazni fogjuk.
- Nevezett munkavállaló *határozott/határozatlan* idejű munkaszerződéssel rendelkezik.
- Nevezett munkavállaló felmondás alatt *nem áll/áll*.
- Alulírott, mint a Munkáltató cégjegyzésre jogosult Képviselője kijelentem, hogy fent nevezett Munkavállalót év hó napjától munkaviszony keretében kívánjuk foglalkoztatni GYED,GYES után/ mellett az alábbiak szerint:

Munkaszerződése:

◆ határozatlan idejű

◆ határozott idejű:-ig.

Foglalkoztatása *rész/teljes* munkaidőben, *heti/havi* ... órában történik.

Jelen Munkáltatói igazolást Munkavállaló kérésére gyermeke bölcsődei elhelyezése céljából állítottam ki.

....., év hó... nap

.....
munkáltató cégszerű aláírása